

*Elisabeth
Elliot*

*Ce
înseamnă
să fii
femeie.*

gânduri despre semnificația statutului de femeie

A fi femeie este oare ceva cu totul diferit de a fi bărbat? Și ce așteaptă Dumnezeu de la noi, femeile? Pe ce te poți baza atunci când te simți copleșită de responsabilitatea a tot ce intuiești că se ascunde în spatele chemării de a fi femeie? Elisabeth Elliot vrea să te ajute să găsești un răspuns la aceste întrebări, astfel încât să poți înțelege locul pe care îl ai, ca femeie, în planul lui Dumnezeu și, înțelegând, să te umpli de o nemărginită și minunată pace.

Descoperă-te ca femeie! Îndrăznește să te bucuri că ești femeie!

ELISABETH ELLIOT a fost căsătorită cu celebrul misionar Jim Elliot, ucis pe câmpul de misiune, s-a recăsătorit, a rămas din nou văduvă, iar în prezent este căsătorită cu Lars Gren, amândoi locuind în Magnolia, Massachusetts. Cunoscută fiind pentru seriozitatea pe care o acordă Cuvântului lui Dumnezeu, Biblia, ea a fost adesea invitată la Seminarul Gordon-Conwell pentru a conferenția. A scris numeroase cărți, printre care *Through Gates of Splendor (Prin porțile splendorii)*; *The Savage, My Kinsman (Sălbaticii – rudele mele)*, *Shadow of the Almighty (Umbra Celui Atotputernic)* și *A Chance to Die: The Life of Amy Carmichael*.

Editura
Cartea Creștină

ISBN 973-9317-78-2

9 789739 317788

EDITURA CARTEA CRESTINĂ ORADEA

*P*ENTRU A ÎNVĂȚA
CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII FEMEIE,
TREBUIE SĂ ÎNCEPEM CU
*C*EL CARE A CREAT FEMEIA.

*Elisabeth
Elliot*

*Ce
înseamnă
să fii
femeie*

gânduri pentru fiica mea despre semnificația statutului de femeie

Editura Cartea Creștină
Oradea, 2006

Original published as
Let me be a Woman
by Elisabeth Elliot
© 1976 by Tyndale House Publishers, Inc.

Ediția a doua în limba română publicată sub titlul
Ce înseamnă să fii femeie
de Elisabeth Elliot

Toate drepturile rezervate
asupra prezentei ediții în limba română.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Cartea Creștină.*

Consilier editorial: Agnes Dragomir

Traducerea: Elena Jorj
Editarea: Agnes Dragomir
Tehnoredactarea: Olimpiu G. Filip
Coperta: Adrian Abrudan

ISBN 973-9317-78-2

Tiparul executat în Debrecen, Ungaria.

CUPRINS

- Cuvânt înainte 7
- O nouă perspectivă 9
1. Dumnezeu care deține controlul 11
  2. Nu: Cine sunt eu?, ci: A cui sunt eu? 12
  3. Unde să găsești punctul de sprijin pentru sufletul tău 14
  4. O fiică, nu un fiu 16
  5. Creația – femeia pentru bărbat 18
  6. Meduza și mândria 22
  7. Mândria corectă 24
  8. Greutatea aripilor 28
  9. Viața de celibat – un dar 30
  10. O zi o dată 34
  11. Încredere în separare 37
  12. Autodisciplina și ordinea 39
  13. A cui bătălie? 42
  14. Libertatea prin disciplină 45
  15. Dumnezeu nu pune capcane 47
  16. Un principiu paradoxal 50
  17. Masculinitatea și feminitatea 53
  18. Sufletul este feminin 57
  19. Este supunerea sufocantă? 59
  20. Douăzeci de întrebări 62
  21. Fiecare alegere este o limitare 65
  22. Angajament, recunoștință, dependență 69

23. Te căsătorești cu un păcătos 71
24. Te căsătorești cu un bărbat 75
25. Te căsătorești cu un soț 80
26. Te căsătorești cu o persoană 84
27. Părăsirea tuturor celorlalți 87
28. Dinamică, nu statică 91
29. O unitate 95
30. O oglindă 97
31. O vocație 99
32. Ce anume face o căsnicie să funcționeze? 104
33. Acceptarea ordinii divine 107
34. Egalitatea nu este un ideal creștin 111
35. Moștenitori ai harului 114
36. Egalitate proporțională 116
37. Umilința ceremoniei 119
38. Autoritatea 122
39. Subordonarea 125
40. Restrângerea puterii 130
41. Putere prin constrângere 132
42. Stăpâni peste noi înșine 134
43. Un univers al armoniei 136
44. Fii o femeie adevărată 139
45. Curajul Creatorului 142
46. Sanctuarul interior 145
47. Fidelitatea 150
48. Dragostea este acțiune 152
49. Dragostea înseamnă cruce 156
- Despre autoare 161
- Referințe biblice 163
- Note 165

CUVÂNT ÎNAINTE (1976)

În această dimineață, rafale puternice de vânt suflă în port dinspre miazăzi, biciuind arbuștii de liliac și caprifoiul din fața căsuței și purtând pescărușii în sus, deși ei par să fi pornit în jos. Catargul bărcilor legate cu odgoane se înclină și se agită, iar apa cenușie parcă scânteiază în creste albe. Nu se aude nici un sunet, doar vântul, strigătul pescărușilor și, din când în când, clopotul geamandurii, înăbușit și îndepărtat. Este o dimineață potrivită pentru a-ți scrie, Val, mai bună decât primele două dimineți petrecute aici, care au fost înșorite, iar eu am traversat drumul și m-am plimbat cu MacDuff pe plajă. El alerga vesel de-a lungul ei, cu botnița lui pătrată măturând nisipul în căutarea unor mirosoari noi și provocatoare. Din când în când se oprea, cu codița de terier nemișcată și cu urechile ciulite, cu boticul în vânt și cu fiecare nerv întins la maxim, așteptând ca eu să-l ajung din urmă, ca apoi, dintr-odată, s-o zbughească mai departe. Știi tu prea bine cum face el.

Ieri după-amiază am găsit un loc liniștit pe plajă, de unde nu se mai vedea nici o casă, și am stat cu spatele sprijinit de o stâncă netedă de granit. Ai vrut să vii cu mine la Cape, dar s-au întâmplat lucruri minunate care ne-au schimbat planurile, și în loc să fii cu mine aici, ești cu Walt. A fost o binecuvântare să stau la soare, să privesc de-a lungul plajei înspre Nauset Beach și să mă gândesc la fericirea ta. Walt va pleca, știu, ca să-și reia îndatoririle pastorale în Louisiana; apoi vei pleca și tu în Anglia, la studii, dar petreci câteva zile împreună cu el, iar când ești logodită aceste zile sunt nespuse de prețioase.

Noi două vom mai fi împreună patru sau cinci săptămâni

Înainte de nunta voastră, care va fi peste unsprezece luni, și vom putea vorbi. Dar știu că nu vom avea suficient timp ca să vorbim despre tot ce ne-am dori, așa că m-am gândit să-ți scriu gândurile mele pe hârtie.

Sunt sigură că știi că aceste gânduri nu vin doar din experiența mea de căsnicie, ci din experiența mea de o viață întreagă, din care cea mai mare parte am trăit-o singură (tu știi că am fost căsătorită doar a șaptea parte din viață). Ele vin din statutul meu de femeie și din dorința mea de a fi – indiferent dacă singură, căsătorită sau văduvă – o femeie a lui Dumnezeu. Atitudinea cu care am început această căutare este rezumată în rugăciunea lui Betty Scott Stam, copiată în Biblia mea și semnată pe când aveam doar zece sau unsprezece ani:

„Doamne, renunț la toate planurile și scopurile mele, la toate dorințele și la speranțele mele și accept voia Ta pentru viața mea. Mă dăruiesc în întregime Ție – pe mine, viața mea, tot ce am – ca să fiu a Ta pentru totdeauna. Uplete-mă și sigilează-mă cu Duhul Tău Sfânt. Folosește-mă cum vrei Tu, împlinește-Ți pe deplin voia în viața mea, indiferent de preț, acum și întotdeauna.”

O NOUĂ PERSPECTIVĂ

Această carte a fost scrisă în perioada de apogeu a puternicei mișcări feministe ce a cuprins țara noastră în anii '70 și '80. În perioada aceea, femeilor li se spunea că trebuie să treacă dincolo de pragul casei și să facă ceva care să le „împlinească”. Ele au ascultat, și multe au descoperit ceea ce bărbații le-ar fi putut spune încă de la început: că împlinirea nu se găsește în nici un caz mai mult într-o profesie – săpând șanțuri sau lucrând într-un birou – decât în bucătărie. Eu știam că adevărata satisfacție și bucurie rezultă numai și numai din acceptarea voii lui Dumnezeu. Așa că darul meu de nuntă pentru tine a fost o carte în care am așternut negru pe alb marile principii eterne ce îi deosebesc pe bărbați de femei.

Valerie, cu 23 de ani în urmă ai devenit mireasa lui Walter D. Shepard, jr, care a crescut într-o familie de misionari din Africa. În acord cu porunca scripturală „crește-ți, înmulțiți-vă”, Dumnezeu, în îndurarea Lui, v-a dat marele privilegiu de a deveni părinții a opt copii: Walter III, Elisabeth, Christina, Jim, Collen, Evangeline, Theo și Sarah. Mă fascinează să urmăresc dinamica dintre acești copii – o experiență atât de diferită în comparație cu a ta, de unic copil, în vârstă de numai 10 luni când tatăl tău a murit. Copiii Shepard sunt un mister pentru mine, ei mă supără și tot ei mă încântă. Acum sunt bunica lor cea nespuse de binecuvântată.

Tot ce am scris în această carte a fost, presupun, verificat și s-a dovedit de folos pentru tine într-un fel sau altul, deși fără îndoială că în unele privințe ar mai fi și altele de spus. Te-am urmărit învățând să devii soție și am fost cu tine și cu Walt la spital când ai devenit mamă pentru prima dată

(cu murind de o mie de ori în timp ce tu sufereai, iar Walt încercând să te învioreze). Am fost alături de voi câțiva ani mai târziu, să plâng împreună cu tine și cu Walt, când micuțul vostru Joy a murit înainte de a se naște.

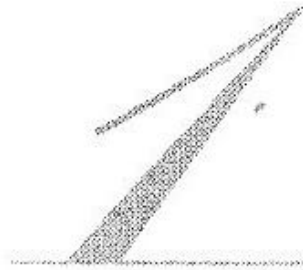
Dumnezeu te-a chemat să fii soție de pastor – mai întâi în Cajun, Louisiana, apoi în Mississipi, California, și acum în Carolina de Sud. Am privit cu uimire harul și discernământul pe care ți le-a dat Dumnezeu ca să-ți instruiști, educi, disciplinezi și să-ți înveți copiii. Uneori am fost invitate să vorbim amândouă la conferințe pentru femei. Înțelepciunea ta m-a ajutat adesea să răspund la torentul de întrebări ce ajung la mine prin emisiunea mea radiofonică *Gateway to Joy* (Poarta bucuriei). Noi căutăm să le încurajăm pe femei să cultive un duh blând și liniștit, să învețe să Îl vadă pe Cristos în soțul lor, să-și iubească și să-și cinstească soțul chiar și atunci când se pare că el nu o merită. Să nu uităm că Isus Cristos Și-a jertfit viața pentru noi, iar noi, la rândul nostru, trebuie să ne jertfim viața unii pentru alții. Taților și mamelor le este dată sarcina extraordinară de a face sfinți din copiii lor, dar aceasta nu se poate face decât, mai întâi, prin exemplul unei vieți evlavioase, iar apoi (rând pe rând, precept după precept) printr-o disciplinare iubitoare și însoțită de rugăciune.

Când te simți copleșită de tot ce îți cere Dumnezeu ca femeie, citește Isaia 41:10: „Nu te teme, căci Eu sunt cu tine; nu te uita cu îngrijorare, căci Eu sunt Dumnezeul tău; Eu te întăresc, tot Eu îți vin în ajutor. Eu te sprijinesc cu dreapta Mea biruitoare.”

26 ianuarie 1999

Magnolia, Massachusetts

DUMNEZEUL CARE DEȚINE CONTROLUL

Când, de Crăciun, Walt a venit la mine să-ți ceară mâna, i-am spus: „Nu există nimeni căruia să i-o dau cu mai multă bucurie.” Apoi am vorbit despre lunga așteptare prin care ar trebui să treceți dacă nunta ar fi amânată până după absolvirea ta.

„Crezi că vei avea răbdare până atunci?” l-am întrebat, iar el mi-a răspuns fără ezitare: „Doamnă, eu sunt calvinist!”

A știut că voi înțelege ce vrea să spună prin aceasta. Și noi două suntem calviniste, fiindcă credem că Dumnezeu deține controlul. Nu suntem la voia întâmplării nici măcar o singură clipă din viață. Walt a înțeles această sincronizare a cererii sale în căsătorie, a faptului că el urma să absolve seminarul, iar tu să absolvi colegiul, ca făcând parte din acele „toate lucrurile” ce lucrează împreună spre binele celor care-L iubesc pe Dumnezeu. El a văzut îndatoririle care vă stăteau înaintea și le-a înțeles ca fiind voia lui Dumnezeu, astfel încât nu exista amenințarea ca puterea propriei sale emoții să-i slăbească hotărârea. El a știut, de asemenea, cuvintele psalmistului: „Carnea și inima pot să mi se prăpădească: fiindcă Dumnezeu va fi pururea stânca inimii mele și partea mea de moștenire.” Îi sunt recunoscătoare lui Dumnezeu că ți-a dat un asemenea bărbat.

NU: CINE SUNT EU?, CI: A CUI SUNT EU?

Aceste însemnări se referă, într-un fel sau altul, la sensul feminității. În deceniul trecut, femeile au reușit să se așeze în centrul atenției. Se vorbește despre ele, se pun întrebări cu privire la ele, se argumentează în ce le privește și se emit legi referitoare la ele, și femeile sunt cele care au vorbit cel mai mult, au adus cele mai multe argumente și au emis cele mai multe legi, în timp ce bărbații, presupun, sunt cei care și-au pus cele mai multe întrebări. De sub tipar a năvălit un torent de cărți despre femei, îndemnându-le să se debaraseze de rolurile tradiționale, să refuze socializarea care, spun ele, le-a controlat și le-a limitat secole de-a rândul și să treacă la ceea ce unele dintre ele numesc ocupații „umane” (spre deosebire de ocupațiile biologice sau de reproducere), despre care, indiferent dacă sunt interesate sau nu, sunt considerate teritoriul bărbaților.

A fi femeie este oare ceva cu totul diferit de a fi bărbat?

Există ceva inerent în natura ființei umane sau în natura societății umane care cere ca anumite roluri sau sarcini să fie atribuite unui sex sau altuia? Ar trebui oare ca autoritatea să fie asociată numai sau în mod deosebit cu bărbații, mai degrabă decât cu femeile? Contează oare cine conduce lucrurile? Gravitatea înseamnă oare neapărat că femeia

trebuie să și îngrijească copilul? Ce este căsătoria? Cum funcționează ea? Este destinul femeii chiar atât de rău precum îl descrie Germaine Greer, „o viață de camuflaj și ritual idiot, plină de presimțiri rele și eșecuri“?

Cele mai multe femei care caută răspuns la aceste întrebări pornesc de unde nu trebuie. Pornesc de la ele însele. Ele se întreabă: „Cine sunt eu?“, „Cum mă simt?“ și consideră că dacă suficienți oameni își exprimă părerile personale cu privire la acest subiect, vom ajunge cumva cu toții la adevăr. Carlyle a observat această tendință și a remarcat destul de confuz: „Vicleana atotștiință stă întotdeauna la datoria ei lipsită de orice speranță – aceea ca dintr-o lume de ticăloși să deducă din acțiunile lor combinate un om onest.“

Fără îndoială că există o consolare și o siguranță superficială când îți împărtășești părerea cu privire la lucruri. În general, vei găsi mulți alții care simt ca tine, sau (ceea ce constituie o și mai mare consolare și siguranță) vei întâlni oameni care sunt mai pesimiști decât tine. Dar nu aceasta este calea de a ajunge la adevăr.

Ca să aflăm ce înscamnă a fi femeie, trebuie să pornim de la Cel care a creat-o.

UNDE SĂ GĂSEȘTI PUNCTUL DE SPRIJIN PENTRU SUFLETUL TĂU

În fiecare duminică dimineață la biserică repetăm un crez. Știi ce spune: „Cred în Unul singur Dumnezeu, Tatăl, Atotputernicul, Făcătorul tuturor lucrurilor văzute și nevăzute.” Aceasta este o afirmație care nu are nimic de-a face cu părerile și emoțiile mele personale. Este afirmarea unei realități obiective, acceptate prin credință, și când mă ridic împreună cu alți creștini și repet această afirmație, nu vorbesc deloc despre mine însămi. Singurul lucru pe care îl spun despre mine este că mă subordonez acestor adevăruri. Aceasta este poziția mea, aceasta este Realitatea.

Foarte adesea (mă tem că aproape întotdeauna) când vin la biserică, sentimentele îmi domină mintea. Este firesc. Suntem umani, suntem „persoane” și nu trebuie să facem nici un efort ca să simțim. Dar închinarea este un sentiment. Închinarea nu este o experiență. Ea este un act care cere disciplină. Trebuie să ne închinăm „în duh și în adevăr”. Să nu ne concentrăm niciodată asupra sentimentelor. Trebuie să ne închinăm în pofida lor.

Când descopăr că gândurile mele rătăcesc în toate direcțiile și că trebuie să mi le adun ca pe niște tăurași speriați, îngenunchez înainte de începerea serviciului divin și cer să fiu eliberată de preocuparea vagă pentru propria

mea persoană și pentru problemele mele și ca atenția să-mi fie îndreptată, în timpul acestui scurt program de o oră, spre Dumnezeu. Adesea, cuvintele *Rugăciunii lui Isus*, pe care am citit-o într-o carte ce relatează despre un pelerin rus care și-a petrecut întreaga viață căutând să cunoască înțelesul ei deplin, ajută în procesul acesta de „adunare” a gândurilor.

„Doamne Isuse Cristoase, Fiul lui Dumnezeu, ai milă de mine.” Creștinii ortodocși spun această rugăciune de multe ori, în ritmul respirației. Această rugăciune m-a scăpat de muțenie (sau pălăvrăgeală) în multe locuri, destul de diferite de cele în care se țin servicii religioase.

Când mă ridic să spun Crezul, mă înalț spre realitățile eterne, cu mult deasupra lucrurilor mărunte, cum ar fi ce simt, ce trebuie să fac după biserică, ce mi-a spus sau mi-a făcut unul sau altul. Îmi agăț sufletul de acele cârlige puternice care sunt declarațiile „Eu cred”. Și sunt întărită.

Uneori cântăm minunatul imn al Sf. Patrick:

*Leg astăzi de mine
Numele puternic al Trinității
Prin invocarea Aceluiași
Trei în Unul și Unul în Trei.*

*Leg astăzi de mine
Puterea lui Dumnezeu ca să mă țină și să mă conducă,
Ochii Lui să mă privească, măreția Lui să mă păstreze,
Urechea Lui să-mi audă nevoia.*

Dacă cred într-adevăr lucrurile *mari* pe care le spunem și le cântăm împreună, atunci lucrurile *mici* (și ce nu este mic prin comparație?) se vor rezolva. Îmi accept poziția, îmi primesc poverile. Trebuie să fac aceasta adesea – s-ar părea chiar că mai adesea astăzi, când atâția și-au pierdut cu totul poverile.

O FIICĂ, NU UN FIU

Pentru a înțelege sensul feminității, trebuie să pornim de la Dumnezeu. Dacă El este într-adevăr „Creatorul tuturor lucrurilor văzute și nevăzute”, cu siguranță că El deține controlul tuturor lucrurilor, vizibile și invizibile, imense și mărunte, mărețe și neînsemnate. Dumnezeu trebuie să dețină controlul asupra detaliilor pentru a deține controlul asupra întregului plan.

Uneori auzim expresia „accidentul sexului”, de parcă faptul de a fi bărbat sau femeie este un lucru neînsemnat. Nu este nici pe departe un lucru mărunț. Este natura noastră. Este modalitatea prin care noi ne trăim viețile, este ceea ce tu și eu am fost chemate să fim – chemate de Dumnezeu, de acest Dumnezeu care deține controlul. Este destinul nostru, planificat, hotărât și împlinit de un Domn atotînțelept, atotputernic și atotiubitor.

Eu mi-am dorit un fiu. Eram foarte sigură că fiecare bărbat își dorește un fiu și mi se părea logic să vreau ca primul copil să fie băiat, un frate mai mare, întâiul născut, moștenitorul. Așa că ne-am rugat pentru un fiu, și tatăl tău era aproape sigur că Dumnezeu ni-l va da.

Tatăl tău a sta lângă mine când te-ai născut. Am putut să-i văd fața când doctorul a spus: „Este fată”. El mi-a zâmbit

și a spus imediat: „Numele ei va fi Valerie.” Asistenta te-a învelit apoi într-o păturică și te-a așezat așa încât să-ți văd fața, iar ochii tăi – atunci de un albastru mai închis – erau larg deschiși, uitându-se într-ai mei. (De unde știe un bebeluș să se uite în *ochii* altuia?) O persoană. Separată și independentă acum de mine. Fiica mea.

Mai târziu, când mi-ai fost adusă, tatăl tău te-a luat din brațele mele, te-a strâns la pieptul său și ți-a zis: „Păpușă mică!” El nu era un om cu înclinații sentimentale ori spre discuții cu copiii mici, dar nu exista un alt mod de a te descrie – cu obrăjorii și buzele roz, cu ochii albaștri și cu părul mătăsos și auriu. Chiar și medicul și asistenta, care erau soț-soție și aveau împreună șapte copii, au spus că ești frumoasă.

Am văzut că era perfect mulțumit să fie tatăl unei fiice, și nu al unui fiu. Așa că am fost și eu mulțumită. Dumnezeu a fost Cel care ni te-a dat, Dumnezeu Căruia ne-am rugat pentru un fiu, Dumnezeu Care știa motivele pe care noi atunci nu le știam și care au făcut ca alegerea Lui să fie mult mai bună decât dorința noastră.

Dacă crezi într-un Dumnezeu care deține controlul asupra lucrurilor mari, trebuie să crezi și într-un Dumnezeu care deține controlul asupra lucrurilor mici. De fapt, noi suntem cei cărora lucrurile ni se par „mici” sau „mari”. Amy Carmichael a scris:

*Nu există lucru mare pentru Tine, nici mic,
Pentru că Tu ești totul, și umpli totul în toți.*

5

CREAȚIA – FEMEIA PENTRU BĂRBAT

A fost o după-amiază cu vânt puternic, cu soarele arătându-se doar din când în când, pentru puțin timp, dintre norii mânați de vânt. Mi-am dorit să fiu afară, în bătaia vântului, așa că l-am luat pe MacDuff și am mers împreună la Nantucket Sound, unde am putut alerga pe plaja liberă și întinsă. Vântul ne-a ajutat să fugim și am fugit probabil mai bine de un kilometru și jumătate înainte de a ne întoarce. Dar apoi, vântul ne-a suflat tot nisipul în ochi și ne-a împiedicat înaintarea. M-am împotrivit lui cu toată puterea, pășind încet, cu capul plecat; MacDuff și-a tras urechile pe spate, strănutând într-una din cauza nisipului care i se lipea de botniță. Pe la jumătatea drumului înapoi, am găsit o dună de nisip, care ne putea adăposti cât de cât. MacDuff s-a bucurat să se așeze lângă mine pentru câteva minute până când, deodată, i-a trecut prin gând că ar trebui să sape. Și a început să sape cu furie, trimițând rafale de nisip cu puternicele lui labe din față.

Nu este greu să te gândești la măreția lui Dumnezeu când privești marea și imensitatea orizontului și a cerului. Nu este greu să te gândești la puterea imaginației Lui când studiezi forma scoicilor. (Eu spun că nu este greu să te gândești la acestea. Dar este greu – este imposibil – să le

înțelegi. După cum a spus Ioan Damaschinul, părinte al Bisericii din secolul al VIII-lea: „Dumnezeu este infinit și de necuprins și tot ce putem cuprinde cu privire la El este infinitatea și necuprinderea Sa.”) Dumnezeu este Atotputernicul, Creatorul, un Dumnezeu al ordinii, al armoniei și al planificării. Noi credem istoria creației din primele două capitole ale Bibliei și ne bucurăm să știm că Cel care a creat toate minunățiile înșirate acolo S-a bucurat nespus când S-a uitat la ele. El a făcut fiecare lucru în parte după Cuvântul puterii Sale, iar când S-a uitat la el, a văzut că este bun.

L-a făcut pe om după chipul Său și atunci, pentru prima dată, Dumnezeu a văzut că ceva nu era bine. Nu era bine ca omul să fie singur. Dumnezeu a hotărât să facă un ajutor potrivit pentru el și, conform cu Geneza 2:19, după ce a luat această hotărâre, El a creat animalele și păsările – de parcă s-ar fi putut alege dintre ele un astfel de ajutor! Ba mai mult, El le-a adus la Adam „ca să vadă cum are să le numească”. Imaginează-ți-L pe Atotputernicul Creator dorind „să vadă” ce nume va propune Adam, creatura mâinilor Sale! Și Adam le-a dat nume tuturor! Puterea imaginației lui a fost impresionantă. El a găsit nume pentru fiecare vită, pentru fiecare pasăre și pentru fiecare animal. Și el, împreună cu Dumnezeu, trebuie să le fi trecut în revistă pe toate, rând pe rând.

Ce privilegii trebuie să fi fost aceea – Dumnezeu și Adam trecând în revistă toate animalele! Oare Adam, contemplând toate aceste ființe diferite de el, nu a avut, chiar și numai pentru câteva clipe, o criză de identitate, așa cum aș fi avut eu, care să-l facă să se întrebe „Cine sunt eu în comparație cu toate aceste creaturi?”

Și mie, și ție ne place să mergem la grădina zoologică. Stăm și ne uităm minute în șir la animale. Ții minte? Odată ne-am uitat cum se împerecheau doi tigri (o doamnă de lângă noi a spus „Bună fată!”, iar un bărbat a murmurat „Prefer să plec de aici!”); iar altă dată, uitându-te mirată la un elefant – aveai trei sau patru ani – ai exclamat în cele din urmă: „Cum de are alea în loc de picioare?”

Animalele se uită la noi, privirea lor întâlnindu-ne privirea printre gratiile de fier. Ceva infinit mai mareț decât acele gratii ne separă de ele. Există o prăpastie uriașă, neclintită, un mister de necuprins pe care uneori cred că animalele îl înțeleg – ele se uită la noi cu atâta seninătate – dar care îmi amintește cât de nemărginită este propria mea ignoranță. Oamenii prind animale, le folosesc, le controlează, le omoară. Uneori le iubesc.

Noi îl iubim pe MacDuff. Nu pot folosi nici un alt cuvânt. Îl iubim. El ne este un bun tovarăș, nu scoate nici un cuvânt când este aici – în casă – și eu lucrez, este întotdeauna gata să facă ce vreau eu după-amiezile, și este total devotat rolului ce i-a fost dat de Dumnezeu (da, eu cred că i-a fost dat), acela de a mă face fericită. Adam, sunt sigură de asta, a iubit animalele care i-au ținut tovărășie în Grădina Edenului. S-ar putea chiar să fi avut un prieten special, poate un câine, sau un cal, sau un unicorn. Dar ce a înțeles el, ce înțelegem noi?

Ieri am citit despre un frumos cal de cursă care și-a zdrobit glezna în timpul cursei, dar nu a abandonat cursa, ci a continuat să alerge, făcând ceea ce a fost antrenat să facă, până când, în cele din urmă, a trebuit să se oprească. Au încercat să-i imobilizeze glezna, dar când și-a recăpătat cunoștința, calul și-a eliberat piciorul din forma gipsată, înnebunit de durere și de teamă. Au fost nevoiți să-l omoare. M-a tulburat profund fotografia din revistă, imaginea acelei creaturi maiestuoase, strunită de frâie subțiri în timp ce se cabra. Ascultarea ei de dresori și de jocheu a adus bani mulți stăpânului ei, dar sieși și-a adus doar suferință și moarte. Nimeni nu i-a putut da nici un fel de explicații, și nici să-i ceară scuze.

Animalele sunt aici, lângă noi, creaturi și ele, asemenea nouă, ale aceluiași Dumnezeu-Creator, suferind împreună cu noi, învăluite în tăcere și mister. „Dar pentru om nu s-a găsit nici un ajutor care să i se potrivească.”

Dumnezeu i-ar fi putut da lui Adam un bărbat care să-i fie prieten, cu care să se plimbe, să discute sau să dezbată lucrurile, dacă asta i-ar fi făcut plăcere. Dar Adam avea

nevoie de ceva mai mult decât tovărășia animalelor sau prietenia unui bărbat. El avea nevoie de un ajutor special proiectat și pregătit să îndeplinească acest rol. Și Dumnezeu i-a dat o femeie, o femeie „potrivită”, adecvată, corespunzătoare, cu totul potrivită pentru el, creată chiar din trupul lui, din oasele lui.

Nu poți folosi bine un lucru decât dacă știi pentru ce a fost făcut, indiferent dacă este un ac de siguranță sau o barcă. Pentru mine este un lucru minunat să fiu o femeie sub autoritatea lui Dumnezeu – să știu, înainte de toate, că noi, femeile *am fost create* („Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte i-a făcut”) și apoi că am fost create pentru ceva („Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie și a adus-o la om”).

Aceasta a fost ideea inițială. Pentru aceasta a fost creată femeia. Noul Testament se referă clar și ferm la acest scop: „În adevăr, nu bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat; și nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat.” Unele texte sunt susceptibile la interpretări diferite, dar eu nu văd absolut nici o ambiguitate aici.

MEDUZA ȘI MÂNDRIA

Când erai foarte mică, obișnuiai uneori să spui „unii Coameni”, când de fapt vorbeai despre tine. Într-o seară, când eram la bordul unei ambarcațiuni, pe tine te-am culcat în patul supraetajat din cabina noastră. După ce ți-ai terminat rugăciunea de seară, mi-ai spus: „Dumnezeu a făcut tot ce este în lume, dar unii oameni nu știu de ce a făcut meduzele și tigrii.” Odată, cu mai mult timp în urmă, te înțepase o meduză, iar „tigri” le spuneai oceloșilor și jaguarilor din jungla în care locuiam noi. Indienii se temeau de ei și, firește, te temei și tu. Dar nu m-ai întrebat direct de ce i-a creat Dumnezeu. Nu înțelegeai de ce i-a creat, dar nu ai recunoscut că nu înțelegi. Ai făcut doar observația filozofică potrivit căreia există oameni care nu înțeleg și, plină de tact, nici măcar nu ai sugerat că mama ta s-ar putea număra printre acei oameni. Minte ta de trei anișori cu greu putea pricepe implicațiile misterului pe care tocmai l-ai sesizat. Fiindcă răspunsul ar fi trebuit să cuprindă, din punct de vedere omenesc, o explicație a suferinței umane. Dar meduza și tigrul „știu” de ce au fost creați. Ei, împreună cu toți monștrii marini și toate adâncurile, cu focul și grindina, cu zăpada și gerul cu munții și dealurile, cu fiarele și toate vitele, Îl laudă pe Domnul. Fiind o meduză, meduza Îl

glorifică pe Creatorul ei, fiindcă prin simplul fapt de a fi meduză, ea împlinește porunca Celui care a creat-o.

Toate creaturile, cu două excepții cunoscute nouă, și-au acceptat de bună voie locurile ce le-au fost hotărâte. Biblia vorbește despre îngerii care s-au răzvrătit și de aceea au fost alungați din cer și despre căderea omului; Adam și Eva nu au fost mulțumiți de locul atribuit lor. Ei au respins singura limitare ce le-a fost pusă în Grădina Edenului, și astfel au adus păcatul și moartea peste întreaga lume. De fapt, femeia, Eva, a fost cea care a văzut ocazia de a fi altceva decât a fost menită să fie – Șarpele a convins-o că poate deveni foarte ușor „ca Dumnezeu” – și a preluat inițiativa. Nu avem de unde ști dacă rezultatul ar fi fost altul în cazul în care ea i-ar fi cerut părerea lui Adam și el ar fi analizat întreaga problemă, ar fi văzut implicațiile fatale și ar fi refuzat să ia fructul. Dar Eva gustase deja din el. Și nu murise. Apoi i-a întins mărul soțului ei. Cum ar fi putut el s-o refuze? Fără îndoială că Eva era o femeie frumoasă. Era femeia pe care i-o dăduse Dumnezeu. Ea nu a făcut altceva decât să verifice ceea ce părea a fi restricție inutilă și neînsemnată. Și îndrăzneala i-a fost răsplătită. Ea scăpase de pedeapsă, iar acum de ce n-ar fi scăpat și Adam la fel?

Oare cum ar fi fost lumea noastră dacă Eva ar fi refuzat oferta Șarpelui și i-ar fi spus: „Nu vreau să fiu ca Dumnezeu. Las' să fiu ce am fost creată să fiu – las' să fiu femeie”?

Însă păcatul a fost fatal, consecințele lui întrecând orice imaginație a lor. A fost *hybris*, mândrie, înălțarea sufletului ca o sfidare la adresa lui Dumnezeu, orgoliul ce uzurpă locul celuilalt. Și această mândrie este condamabilă.

MÂNDRIA CORECTĂ

Dar există și un alt fel de mândrie, o mândrie pe care fiecare bărbat sau femeie a lui Dumnezeu ar trebui s-o cultive. Isak Dinesen o definește în frumoasa ei carte *Out of Africa*:

Mândria este credința în intenția pe care a avut-o Dumnezeu atunci când ne-a creat. Un om mândru este conștient de această intenție și aspiră să o realizeze. El nu aspiră spre fericire sau confort, ce pot fi irelevante pentru intenția lui Dumnezeu în ce îl privește. Succesul lui este planul lui Dumnezeu, dus la bun sfârșit cu succes, și el este îndrăgostit de destinul său.

Am învățat (deși, mă tem, cam încet) ce înseamnă să fii îndrăgostită de destinul meu. Tatăl tău a învățat-o mult mai devreme. „Oriunde te-ai afla, a scris el, fii cu totul acolo. Trăiește în toată profunzimea ei orice situație pe care o crezi a fi voia lui Dumnezeu.” După părerea mea (care cred că nu este total influențată de faptul că sunt mama ta), tu ai știut întotdeauna aceasta. Încă de când te-ai născut nu numai că ți-ai acceptat destinul, dar ai făcut-o cu exuberanță.

„Oamenii lipsiți de mândrie, continuă Dinesen, nu sunt

conștienți de ideea pe care a avut-o Dumnezeu atunci când i-a creat, și uneori te fac să te îndoiești că a existat vreodată ideea, sau te fac să crezi că, dacă a existat, s-a pierdut, și cine să o găsească din nou? Ei ajung să accepte drept succes ceea ce alții garantează că este succesul, și să-și aprecieze fericirea, și chiar și pe ei înșiși, după cursul zilei.”

Câteva femei, a căror viziune este grotesc distorsionată, încearcă să redefinească pentru noi „succesul” unei femei și să ne spună că fericirea noastră nu constă în ideea pe care a avut-o Dumnezeu când ne-a creat, ci în ștergerea cu desăvârșire a acestei idei. Crearea bărbatului și a femeii ca niște contrarii complementare nu-și găsește loc în gândirea lor și orice definiție a masculinității și feminității este lipsită de orice sens, în afară de cazul când se referă la așteptările culturale și sociale. Putem modifica masculinitatea și feminitatea modificând pur și simplu procesele ce le condiționează.

Tu poți înțelege mai bine ca alții cât de mult diferă culturile și societățile în așteptările pe care le au de la comportamentul bărbaților și femeilor. Primii opt ani de viață ți i-ai petrecut în compania indienilor sud-americani, care fac deosebiri foarte stricte între sexe. Nu erau întotdeauna deosebirile pe care le facem noi, nord-americani, dar erau totuși deosebiri. Femeile purtau părul lung, bărbații scurt. Bărbații mâncau primii, femeile așteptau să mănânce ce mai rămânea după ce terminau ei. Femeile erau cele care purtau poverile grele. Se considera că bărbații nu sunt apți din punct de vedere fizic pentru o astfel de muncă. Atât bărbații, cât și femeile erau dispuși să lucreze pentru albi, mânuind macete pentru a tăia iarba și pentru a curăța pădurea. Deși femeile erau de obicei mai eficiente, plata pe care o primeau ele era mai mică decât a bărbaților, cu toate că numărul orelor lucrate era același. Bărbații vânau, femeile plantau. Bărbații foloseau arme (cu aer comprimat sau puști de vânătoare, în funcție de cât erau de „civilizați”), femeile împleteau plase pescărești, făceau oale, hamacuri, site. Bărbații împleteau coșuri. Tu, ca fetiță străină, ți-ai avut locul tău printre ei, ai învățat să prinzi pește cu mâna, ca

femeile, să fierbi, să zdrobești, să mesteci și să scuipi maniocul ca să faci chica, și apoi, înainte ca să-ți bei porția, îi serveai pe băieții care îți erau prieteni. Ai învățat să mânuiești securea, să faci focul și să mergi în șir indian, punând un picior în fața celuilalt și ai mai știut și că, asemenea copiilor indieni, nu trebuie să plângi.

Nu-mi amintesc când am vorbit pentru prima dată despre sex. Ai crescut știind despre el. Când abia ai ieșit din scutece, m-ai ajutat să salvez viața unui bebeluș care s-a născut foarte greu. A fost o naștere pelviană și femeile începuseră deja bocetul de înmormântare pentru mamă și copil, refuzând să mă ajute. Aveam nevoie de haine călduroase pe care să le înfășor în jurul trupușorului bebelușului care se năștea, pentru a-l împiedica să respire prea devreme, dar nimeni nu a vrut să-și murdărească hainele pe care le avea. Tu ai alergat și mi-ai adus unul din scutecele tale, privind apoi uimită – împreună cu ceilalți – cum se năștea copilașul care, în cele din urmă, a ieșit viu și țipând.

Ai avut doar trei ani când am mers să locuim printre membrii tribului Auca, ce umblau goi și a căror conversație se limita aproape exclusiv la vânat, aruncatul cu sulița și sex. Aceștia nu își alegeau deloc vocabularul. Limba Auca nu făcea deosebire între vocabularul medical, cel destinat copiilor și vocabularul vulgar. Termenii pentru organe, funcții și activități erau direcți și îi întâlneai în orice conversație de zi cu zi, așa că fără îndoială că i-ai învățat și tu. Acum ai uitat toate astea, împreună cu restul cuvintelor pe care le știai. Dar îți mai amintești oamenii de acolo și viața pe care ai trăit-o în mijlocul lor, și mă bucur pentru asta.

Ți-ai purtat întotdeauna păpușile în marsupiu așa cum își poartă mamele indience bebelușii și cum ai fost purtată și tu. Te-ai jucat *de-a casa* cu copiii indienilor – ceva ce ei nu s-au gândit niciodată să facă, dar tu le-ai arătat cum să-și amenajeze un locușor în groapa unei rădăcini de copac și să facă un mic foc în mijlocul ei, fiindcă, la urma urmei, singurul lucru cu adevărat esențial dintr-o casă din mijlocul junglei era focul. Oare te conformai presiunilor sociale atunci când te jucai astfel de jocuri „pentru fete”? În nici un

caz. Cu siguranță că o făceai pentru că te-ai născut femeie. Există în tine o cunoaștere ce ți-a fost dată de Dumnezeu, pe baza căreia imaginația ta, mai activă decât cea a copiilor indieni, a început să lucreze.

Când ai crescut mai mare și ne-am întors în Statele Unite, îmi amintesc cât de nerăbdătoare ai fost în prima ta zi de școală. Ai început clasa a patra și în numai câteva zile ai prins ritmul acestei noi vieți, atât de diferită de cea de dinainte, și în câteva săptămâni te-ai maturizat. Când ai fost mică am discutat despre minunea de a fi femeie. Odată, pe când aveai vreo patru anișori, ai fost interviuată în cadrul unei emisiuni radiofonice pentru copii.

„Ce vrei să te faci când vei fi mare, Valerie?” ai fost (bineînțele!) întrebată.

„Vreau să fiu mămică”, ai răspuns tu fără cea mai mică ezitare.

Erai foarte entuziasmată de creșterea ta. Abia așteptai „să fii mare”, iar când în sfârșit a sosit ziua când ai știut că ești femeie ai venit să-mi spui și mie. Și ochii îți străluceau de emoție.

GREUTATEA ARIPILOR

Tot ce contează este perspectiva pe care o ai. Dacă poți întrezări chiar și numai o părticică din proiectul divin (și cine poate întrezări mai mult de atât?), ești cuprinsă cel puțin de umilință și uimire. Cred că dacă îl vei putea înțelege cu adevărat, aceasta te va umple și de recunoștință. Dar există și femei pentru care a fi femeie nu este decât un inconvenient ce trebuie suportat (pentru că nu poate fi evitat) și ignorat, dacă se poate așa ceva. Ele își petrec viața tânjind să fie altceva. Fiecărei creaturi a lui Dumnezeu îi este dat ceva ce ar putea fi numit, presupun, un inconvenient, în funcție de perspectiva fiecăruia. Și elefantul, și șoricelul s-ar putea plânga de dimensiunile lor, broasca țestoasă – de carapacea ei, pasărea – de greutatea aripilor. Dar nimeni nu se așteaptă ca elefanții să alerge în spatele lambriurilor, șoriceii nu au de ce să „pășească de parcă ar avea o întâlnire la capătul lumii”, broaștele țestoase nu trebuie să zboare, nici păsările să se târască. Darul și aptitudinea specială pe care le are fiecare creatură în parte îi definește limitările speciale pe care, de asemenea, le are. Și la fel cum pasărea ajunge să accepte cu ușurință necesitatea de a purta aripi atunci când descoperă că, de fapt, aripile sunt cele care o poartă – în sus, departe de lume, în înaltul cerului, acolo unde este liberă –

tot așa femeia care acceptă limitările feminității ei descoperă că tocmai în acele limitări se găsesc darurile ei, chemarea ei specială – de fapt, aripile ce o poartă în sus, spre libertatea absolută, în voia lui Dumnezeu.

M-ai auzit vorbind despre Gladys Aylward, „mica femeie” din China, pe care am auzit-o vorbind cu mulți ani în urmă la Prairie Bible Institute din Alberta. Ea a povestit despre cele două mari „necazuri” pe care le-a avut în copilărie. În primul rând că, în timp ce prietenele ei aveau părul lung și mătăsos, de culoarea grânelor coapte, al ei era negru. În al doilea rând că, în timp ce ele continuau să crească în înălțime, ea s-a oprit din creștere și a rămas mică. Nu era mai înaltă de un metru și jumătate. Dar când în cele din urmă a ajuns în țara unde Dumnezeu o chemase să fie misionară, ea s-a oprit pe cheiul Shanghai și a privit în jur, la oamenii cărora o chemase Dumnezeu să le slujească.

„Absolut fiecare bărbat și fiecare femeie avea *părul negru*, a spus ea. Și absolut fiecare se oprise din creștere când mă oprisem și eu. Și am spus: «Doamne, *Tu știi ce faci!*»”

VIAȚA DE CELIBAT – UN DAR

Ceea ce suntem este un dar și, asemenea altor daruri, este ales de Cel care dăruiește. Nu ni se prezintă un șir de posibilități din care să alegem: Cum ți-ar plăcea să fii? Cât de înaltă? De ce culoare? Ce temperament să ai? Ce fel de părinți ți-ai alege?

Deci ești femeie, aleasă încă de la întemeierea lumii și ai fost dată unor părinți care s-au rugat pentru un fiu (și numai Dumnezeu știe de câte ori și cât de profund I-am mulțumit că mi-a refuzat acea rugăciune ignorantă!). Și înainte ca să fi împlinit vârsta de douăzeci de ani ți-ai dăruit inima bărbatului care urmează să fie soțul tău, așa că nu prea știi ce înseamnă să fii o femeie singură. Nu ți s-a cerut să te lupți cu această problemă. Relativ puține femei se confruntă cu ea, pentru că cele mai multe se căsătoresc. Și dintre cele care se căsătoresc, 90 la sută o fac înainte ca să împlinească 21 de ani, ceea ce înseamnă că nu au avut când să afle ce înseamnă să fii o femeie singură în această lume. Probabil că cea mai mare parte din viață au trăit-o împreună cu părinții lor, care le-au purtat de grijă. Multe dintre ele s-au măritat imediat după ce au terminat colegiul, cum se va întâmpla și în cazul tău, așa că viața le-a fost planificată mereu de alții. Nici o decizie majoră din viață nu le va aparține vreodată în întregime.

Ți-am vorbit câte ceva despre propria mea nedumerire – din vremea când eram în colegiu – cu privire la această problemă, fiindcă eu credeam că Dumnezeu mă cheamă să fiu misionară și, foarte posibil, să rămân necăsătorită. Doream să fiu misionară, dar nu voiam să rămân singură. Se părea că voi merge în Africa, iar singurul bărbat care mă interesa se afla în drum spre America de Sud, singurul loc în care eram sigură că nu voi merge niciodată.

A venit o zi, doar cu o săptămână înainte de absolvirea mea, când bărbatul acela a venit la mine și am avut împreună o discuție despre căsătorie și despre direcțiile în care se părea că ne călăuzește Dumnezeu. Îmi aduc aminte că mi-a spus atunci că sf. Pavel considera că viața de celibat este un dar. Ei bine, m-am gândit eu puțin confuză, sf. Pavel a avut câteva idei mai ciudate și cu siguranță nu trebuie luat prea în serios cu privire la concepția lui despre căsătorie. Ce știa el despre căsătorie? El a fost singur pentru că i-a plăcut să fie singur, iar eu aveam suspiciuni în privința unui om ca el. (M-am gândit atunci că nu avem, de fapt, nici o dovadă că Pavel nu a fost căsătorit niciodată.)

Dar trăind peste 41 de ani singură, mi-am dat seama că este într-adevăr un dar. Nu unul pe care l-aș alege eu, sau orice altă femeie. Dar, ține minte, nu noi ne alegem darurile! Ele ne sunt date de către Dătătorul divin care cunoaște sfârșitul încă de la început și care vrea mai presus de toate să ni Se dea pe Sine în dar. Tocmai în împrejurările pe care El le alege pentru noi – de a fi necăsătorite, căsătorite sau văduve – Îl primim pe El. Acolo, și nicăieri altundeva, El ni Se face cunoscut. Acolo ne este îngăduit să Îl slujim.

În 1 Corinteni 7, Pavel spune că, „din pricina curviei“, este bine ca fiecare bărbat să-și aibă soția lui și fiecare femeie să-și aibă soțul ei. După care spune aproape imediat: „Eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul. Celor neînsurați și văduvelor le spun că este bine pentru ei să rămână ca mine. Dar dacă nu se pot înfrâna, să se căsătorească, pentru că este mai bine să se căsătorească decât să ardă.“

În următorii cinci ani după absolvirea mea, până ne-am căsătorit, am așteptat împreună cu tânărul care urma să-mi fie soț răspunsul lui Dumnezeu, ne-am rugat, am cercetat Scriptura, am corespondat și, de fiecare dată când ni s-a oferit prilejul să fim mai mult timp împreună, am discutat despre aceste probleme. Punea oare Pavel viața de celibat mai presus de căsătorie? Negreșit că așa părea să fie. El a vorbit despre slăbiciunea de a nu rezista ispitei și despre piedicile în calea slujirii lui Dumnezeu pe care căsnicia le atrage în mod inevitabil cu sine. El le-a amintit corintenilor de „strâmtorarea de acum” ce face ca cel care caută să-și schimbe în vreun fel starea civilă să fie considerat neînțelept. El a spus că bărbatul care se căsătorește face și mai bine. O văduvă, după părerea lui Pavel, este *mai fericită* dacă nu se recăsătorește, și el credea că are Duhul lui Dumnezeu în această privință.

Nu este de mirare că eram derutați și nu este de mirare că un bărbat atât de hotărât cum a fost tatăl tău a meditat îndelung și cu toată seriozitatea la contradicțiile aparente din acest capitol. El tânjea după acel „mai bine” și „mai fericit”. El a fost hotărât să arate că puterea și harul lui Dumnezeu sunt suficiente pentru a birui slăbiciunea din trupul unui bărbat. Știa cât este de atras de femei. Dar, în același timp, era hotărât să Îl slujească pe Domnul fără nici un fel de piedici. A venit însă vremea când căsătoria a fost pentru el o poruncă clară și atunci a știut că ea este un dar, un dar oferit de același Dătător care unora le dă darul special de a rămâne singuri. „Fiecare să rămână în starea în care l-a așezat Domnul”, a scris Pavel.

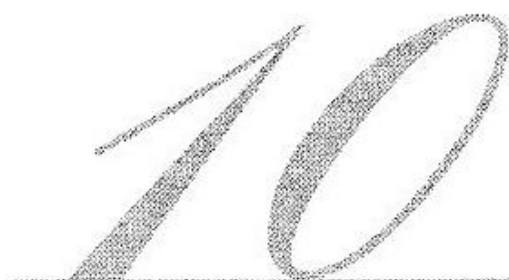
Unui tânăr care avea ezitări în privința căsătoriei, Martin Luther i-a scris:

„Castitatea nu este în puterea noastră, la fel cum nu sunt nici celelalte minuni și haruri ale lui Dumnezeu. Însă toți suntem creați pentru căsnicie, după cum arată trupurile noastre și după cum afirmă Scriptura în Geneza 1: «Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el.»

Am impresia că ție îți stau în cale teama și timiditatea

umană. Se spune că numai un bărbat curajos îndrăznește să-și ia o nevastă. Așadar, mai presus de orice tu ai nevoie să fii încurajat, sfătuit, îndemnat, îmboldit și să ți se dea îndrăzneală. De ce ai amâna, stimate și iubite domn, și de ce ai mai cumpăni problema în mintea ta? Oricum, acest lucru ar trebui, trebuie și se va întâmpla cu siguranță. Nu te mai gândi la toate astea, ci îndreaptă-te cu bucurie spre ele. Trupul tău o cere, este voia lui Dumnezeu și El te împinge spre căsătorie. Nu poți face nimic în acest sens... Cel mai bine este să ne supunem cu toate simțurile noastre cât de curând posibil și să ne dedicăm Cuvântului lui Dumnezeu și lucrării Sale în tot ce vrea El să facem.

Să nu încercăm să zburăm mai sus și să fim mai buni decât Avraam, David, Isaia, Petru, Pavel și toți ceilalți patriarhi, profeți și apostoli, cât și mulți martiri și episcopi sfinți, care toți au știut că au fost creați de Dumnezeu ca bărbați, care nu s-au rușinat să fie bărbați și să fie considerați ca atare, și care s-au comportat ca atare și nu au rămas singuri. Oricine se rușinează de căsătorie se rușinează și de faptul că este bărbat sau de faptul că este considerat bărbat, sau altfel spus, crede că se poate face mai grozav decât l-a făcut Dumnezeu.”

O ZI O DATĂ

Cu câțiva ani în urmă am vorbit în fața unui grup de studenți despre viața de celibat și am făcut observația că, în calitate de văduvă, mă consider de o mie de ori mai câștigată decât o femeie care nu a fost căsătorită niciodată. O fată din grup mi-a contestat afirmația. De ce cred eu că aș fi mai câștigată? Ei bine, foarte simplu, am răspuns eu, pentru că eu cred că este mai bine să fi iubit și să îl fi pierdut pe cel drag, decât să nu fi iubit niciodată? De ce? m-a întrebat ea din nou. Am recunoscut că aceasta este pur și simplu părerea mea și că dacă, după părerea ei, ea e mai câștigată decât mine, nici prin gând nu-mi trece să-i schimb părerea.

Recent am întâlnit pentru prima dată o femeie care mi-a spus că viața de celibat a fost alegerea ei. Am întâlnit femei care au avut șansa să se căsătorească cu bărbați cu care însă nu au vrut să se căsătorească, dar cărora le-ar mai fi plăcut încă să se căsătorească cu „cel potrivit” pentru ele. Doamna pe care am întâlnit-o recent a fost prima care mi-a spus că a ales viața de celibat.

La întrebările nepoliticoase care se pun adesea femeilor necăsătorite, una dintre cunoștințele mele răspunde că este „singură pentru un motiv cât se poate de bun, care însă nu este bun public”.

Am întâlnit o doamnă care avea în jur de 60 de ani și care continua să declare că nu are ceea ce Pavel numește darul vieții de celibat. Ea trăise acești aproape 60 de ani fără acest dar pentru că Dumnezeu o asigurase, m-a încredințat ea, că are undeva un soț pentru ea. Ea trebuie numai să îl aștepte. S-ar putea să aibă dreptate că Dumnezeu are un soț pentru ea. Dar cred că greșește atunci când spune că nu are darul vieții de celibat. L-a avut toată viața. Dumnezeu încă mai poate să îi dea darul căsniciei, fiindcă multe dintre darurile Lui ne pot fi date numai pentru o anumită perioadă de timp din viața noastră. Cunosc trei creștini care au primit darul vindecării numai pentru o perioadă scurtă de timp, după care darul le-a fost luat. De ce nu ar da El darul vieții de celibat pentru cea mai mare parte a vieții, ca apoi să dea darul căsniciei? Sau nu este posibil ca El să dea darul căsniciei și apoi, uneori devreme în viață, să dea văduvia?

Adevărul este că nimeni dintre noi nu cunoaște voia lui Dumnezeu pentru viața lui. Și eu subliniez *pentru viața lui* – fiindcă promisiunea este „pe măsură ce vei merge pas cu pas, Eu voi deschide calea înaintea ta”. El ne dă suficientă lumină pentru astăzi, suficientă putere pentru o zi, suficientă mană, pâinea noastră „zilnică”. Și viața de credință este o călătorie din punctul A în punctul B, din punctul B în punctul C, la fel cum poporul Israel „au plecat și au tăbărât la Obot. Au plecat din Obot și au tăbărât la Iie-Abarim, în pustie... De acolo au plecat și au tăbărât dincolo de Arnon... De acolo s-au dus la Beer... Din pustia aceasta s-au dus la Matana; din Matana, la Nahaliel; din Nahaliel, la Bamot; din Bamot la valea din câmpia Moabului”.

Din câte știm noi, nu s-a întâmplat nimic în aceste locuri. Obot, Iie-Abarim, Arnon, Beer, Matana, Nahaliel, Bamot nu înseamnă nimic pentru noi. Mulțimea aceea imensă se deplasa fără încetare. Oamenii călătoreau, se opreau, așezau tabăra, strângeau tabăra, mai călătoreau o bucată de drum și își așezau din nou tabăra. Și s-au plâns. Au fost atâtea plângeri încât până și Moise, care era un om foarte blând, a putut îndura cu greu să-i mai vadă pe aceia pe care Dumnezeu îl chemase să-i conducă. Dar Dumnezeu a fost

tot timpul cu ei, i-a condus, i-a ocrotit, le-a auzit strigătele, i-a împins mai departe și i-a călăuzit, știind încotro se îndreaptă aceștia și ce scopuri are pentru ei, și nu i-a părăsit niciodată.

Atunci când citești întreaga istorie a eliberării poporului Israel de către Dumnezeu, nu este greu să observi felul cum fiecare eveniment se potrivește într-un plan care duce la binele poporului. Noi avem o perspectivă pe care acei pribegi nenorociți nu au avut-o. Și aceasta ar trebui să ne ajute să ne încredem în Dumnezeu lor. Etapele călătoriei lor, oricât de monotone și de lipsite de evenimente au fost majoritatea dintre ele, au fost fiecare în parte o etapă necesară a înaintării spre împlinirea promisiunii.

Viața de celibat poate să fie numai un stadiu în călătoria vieții, dar chiar și un stadiu este un dar. Dumnezeu îl poate înlocui cu un alt dar, însă primitorul acceptă darurile Lui cu mulțumire. *Acest dar este pentru această zi.* Viața de credință se trăiește o zi o dată, și ea trebuie trăită – nu așteptând mereu ca și când „adevărata” viață s-ar afla după următorul colț. Suntem răspunzători de ziua de astăzi. Ziua de mâine îi aparține încă lui Dumnezeu.

ÎNCREDERE ÎN SEPARARE

Dar tu urmează să te căsătorești. Fără îndoială că pentru tine „adevărata” viață pare să se afle după colț și este natural și corect să anticipezi acea zi minunată ce va marca începutul unei vieți absolut noi pentru tine. Dar și tu, la fel ca orice femeie necăsătorită care nu are nici o perspectivă vizibilă, trebuie să trăiești viața de credință. Înțelegi chemarea sexualității tale, aceea de a fi femeie în părtășie cu toți ceilalți, femei și bărbați. Tu nu ești femeie numai în relația cu Walt. Dacă ar fi așa, firește că femeile necăsătorite ar fi private de sensul sexualității lor. Fericirea și împlinirea lor ar consta în suprimarea până la negare a ceea ce le deosebește de bărbați. Dar nu acesta este adevărul pe care ni-l prezintă Scriptura. Scriptura ne învață că toate deosebirile stabilite prin creație fac parte din Proiect, fiecare fiind necesară și de neînlocuit. Nu cunosc nici un alt cuvânt mai bun decât *chemate*. Este un lucru uluitor să ne știm chemate fiecare în parte. Chemarea ni se face ca femei, dar ea vine la noi și în mod individual, astfel că fiecare în parte trebuie să răspundă chemării.

Au existat săptămâni lungi în care ai fost despărțită de Walt, când ai făcut lucruri pe care ai dorit cu ardoare să i le poți împărtăși. Absolvirea lui a avut loc într-o zi în care ți-a

fost imposibil să participi la ea și ai pierdut-o. Ordinarea lui în lucrare a fost pe când tu erai în Anglia. Nu ai fost prezentă la prima lui predică, și toate aceste experiențe nu pot fi nici recuperate, nici re trăite.

Îmi amintesc cum a fost în cazul meu. Tatăl tău (care nu era încă logodnicul meu) a făcut o călătorie de trei săptămâni pe mare de la San Pedro, California, în Ecuador, oprindu-se în porturi încântătoare pe parcursul călătoriei, de unde mi-a trimis scrisori fermecătoare. A început să studieze spaniola în Quito fără mine. A făcut prima excursie în junglă în care urma să lucreze, a avut prima ocazie să practice medicina, prima lui confruntare cu o limbă nescrisă – toate acestea erau lucruri pe care tânjeam și eu să le fac, și doream cu disperare să le fac împreună cu el. „Să nu lăsăm ca dorul să ne ucidă pofta de viață”, mi-a scris el, și acele cuvinte m-au ajutat adesea de atunci încolo. Noi acceptăm și îi mulțumim lui Dumnezeu pentru ceea ce ne este dat, fără să lăsăm ca ceea ce nu ne-a fost dat să strice această mulțumire.

Aceasta este chemarea. Aceasta este ordinea vieților noastre. Nimic nu este la voia întâmplării în ele. Noi le putem încredința lui Dumnezeu și le putem accepta de la El. În parte, aceasta a vrut să spună Walt prin cuvintele: „Doamnă, eu sunt calvinist!”

AUTODISCIPLINA ȘI ORDINEA

Există un cântec de John Greenleaf Whittier ce spune:

*Las' să cadă roua tăcută a liniștii Tale
Până ce toate luptele noastre vor înceta.
Ia din sufletele noastre încordarea și stresul
Și lasă ca viața noastră ordonată să mărturisească
Despre frumusețea păcii Tale.*

Suntem creaturile unui măreț Maestru-proiectant și felul în care El ne ordonează viața aduce siguranță și certitudine; totuși, mulți oameni trăiesc fără o ordine, sau pace, sau seninătate vizibilă. Felul în care trăim ar trebui să manifeste adevărul a ceea ce credem. O viață dezordonată mărturisește o credință dezordonată, incoerentă.

Noi două suntem de mult preocupate de problema aceasta a ordinii, nu-i așa Val? Ea înseamnă autodisciplină. „Dacă rămâneți în cuvântul Meu, sunteți în adevăr ucenicii Mei; veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face slobozi.” Libertatea începe de la coadă. Ea nu începe cu a face ceea ce vrei să faci, ci cu a face ceea ce trebuie să faci – cu alte cuvinte, cu disciplina. Cu „rămânerea în cuvânt”. A fi ucenic înseamnă a fi disciplinat. Și noi două am lucrat la aceasta,

nu-i așa? Aproape din ziua când te-ai născut am încercat să te învăț că ceea ce spun, aceea și gândesc. Deși erai mică, trebuia să iei în serios cuvintele mele, să trăiești după ele. Cum să învățăm să credem în Dumnezeu și să Îl ascultăm dacă nu am fost învățați din fragedă pruncie să îi credem și să îi ascultăm pe cei pe care El i-a așezat peste noi? Un copil trebuie să știe înainte de toate și dincolo de orice umbră de îndoială că cuvântul rostit trebuie împlinit. Amenințările („dacă nu faci asta, vei fi pedepsit”) sau promisiunile („dacă îți aduni toate jucăriile, vei primi o bombonică”), dacă nu sunt duse până la capăt, au un efect distrugător asupra moralității copilului. Neîndeplinirea amenințărilor și a promisiunilor îl învață pe copil să desconsidere și să nu creadă decât pe jumătate ceea ce i se spune. Îl învață să mintă. Nu poți avea încredere în părinți, prin urmare nu trebuie să-i ascuți, așadar nici o autoritate nu este demnă de încredere sau nu trebuie respectată. Ascultarea este facultativă, depinzând de avantajele ce ți se oferă, de înclinația pe care o ai sau de o răsplată evidentă.

Dar Dumnezeu nu ne-a învățat așa. „La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu și Cuvântul era Dumnezeu.” „Cine are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește.” „Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele.” Și „poruncile Lui nu sunt grele”.

Când erai mică am fost întotdeauna înconjurată de indieni și trebuia să mă gândesc la multe lucruri pentru ca misiunea noastră – în inima junglei! – să meargă bine. De aceea uneori am fost ispitită să dau mai puțină atenție micilor tale nevoi. Dar tu îți dădeai imediat seama. Știai întotdeauna când este momentul să faci ce vrei. Mă puneai la încercare și ignorai sistematic muștrarea mea preocupată, „Val, fii cuminte”. Știai că o poți ignora, pentru că atenția mea se concentra imediat asupra lucrului care mă preocupa. Am învățat foarte curând că trebuia să îți dau atenția mea când vorbeam cu tine. Nu vreau să spun că erai în centrul atenției mele 24 de ore din 24. Văd mame care aproape că reușesc să facă aceasta, dar o fac spre nenorocirea sărmanilor copii, sufocați și hărțuiți de atâta grijă maternă. Dar vreau să

spun că atunci când o problemă necesită atenția mamei, ea trebuie să primească toată atenția ei în clipa respectivă. Trebuia să-mi întrerup lucrul și să mă întorc spre tine.

Făceai ochii mari când mă opream din lucrul meu și mă uitam la tine. Îți retrăgeai încet mâna în timp ce te strigam pe nume. În clipa următoare, în momentul acela de pauză și tăcere, îmi evaluai seriozitatea. Fie eram serioasă, fie îmi era gândul la altceva – cu tine nu mă puteam preface. Știai imediat cum stau lucrurile și acționai în conformitate.

Slujba mea s-a încheiat. Acum ești femeie, o femeie a lui Dumnezeu, independentă înaintea Lui. Însă disciplinarea Lui în ce te privește este departe de a se fi încheiat. Dacă Îl iubești, vei face tot ce-ți spune. Și nu se pune problema seriozității cuvintelor Lui – trebuie doar să-I privești fața și să păstrezi tăcerea suficient timp ca să auzi ce-ți spune. „El Își cheamă oile pe nume.” În Grădină, după învierea Lui, Maria a știut imediat că este Stăpânul ei când El a strigat-o pe nume. „Învățătorule!” a exclamat ea, recunoscând astfel domnia Lui asupra ei.

Modul în care te îngrijești de casa ta, modul în care îți organizezi timpul, grija pe care o acorzi înfățișării tale exterioare, lucrurile pe care îți cheltuiești banii, toate acestea vorbesc cu glas tare despre ceea ce crezi. O viață ordonată emană „frumusețea păcii” Sale. O viață dezordonată vorbește cu putere despre dezordinea din suflet.

A CUI BĂTĂLIE?

Ieri seară înainte de culcare, am privit portul pe fereastră și lam văzut că una dintre bărci era luminată. Probabil că s-a lucrat toată noaptea pe ea, pentru că azi dimineață puntea bărcii era încărcată cu nenumărate vase pentru homari și, deși era aproape miezul zilei, ea tot stă ancorată la mal, legănându-se ușor în briza ce adie. Mă întreb când o va scoate pescarul în larg ca să-și așeze capcanele? Probabil că vântul este prea puternic.

Trei cinteze purpurii, o vrabie cântătoare¹ și un sturz își fac de lucru pe peluza din față. Cintezele caută balta unde obișnuiau să se îmbăieze. Dar aceasta s-a uscat în bătaia soarelui. Vrabia caută semințe în iarbă. Sturzul,² un bărbătuș chipeș, cu penaj lucios, își ridică din când în când capul și ascultă (oare chiar e adevărat ce se spune, că aude cum se târăsc viermii?), apoi se aruncă cu capul înainte în pământ, iese cu un vierme pe care îl tot trage, și îl trage, și în cele din urmă îl scoate cu totul din pământ și îl înghite. O pasăre

¹ N. trad.: song sparrow (engl.), *Melospiza melodia*, o vrabie cu penaj de culoare maro cu alb, comună în America de Nord (Webster's Dictionary, ediția 1991).

² N. trad.: robin (engl.), *Turdus migratorius*, fam. *Turoidae*, un sturz de mărime mare (aprox. 25 de cm în lungime), comun în America de

luptătoare³ își tot repetă numele în tufișul din spatele casei. În dimineața asta au înflorit mai mulți trandafiri sălbatici pe gardul de peste drum – unii sunt albi, alții de un roz aprins.

Ți-ar face plăcere să fii aici, știu asta, pentru că întotdeauna ai iubit soarele și ți-a plăcut să fii în aer liber. Dar la fel de mult, sunt sigură, iubești și Londra. Am fost o singură dată acolo, dar m-a captivat și m-a impresionat trăinicia locului și ceea ce nu pot numi decât o mare și nobilă eleganță. După atâtea secole care au trecut peste ea, după bombardamentul de neimaginat din cel de-al Doilea Război Mondial, Londra este tot acolo, un oraș puternic și mândru. Am simțit atunci că o cunosc de secole și că mă bucur să o redescopăr. Probabil că astăzi este frig acolo și plouă, în timp ce aici soarele este deosebit de strălucitor.

Tocmai am primit prin poștă o revistă ce conține mai multe articole despre ordinarea femeilor. Autorii au o concepție mai puțin serioasă decât mine despre istoria creației și își bazează majoritatea argumentelor pe competența femeilor de a îndeplini slujba unui preot sau a unui pastor. Un argument destul de convingător la prima vedere. Biserica are nevoie de pastori, femeile ar fi bune de așa ceva, de ce să nu ordinăm femei? Peștii înoată, păsările zboară, oamenii pun capcane să prindă homari, sturzii smulg viermii din tunelurile lor subterane sigure, orașele se înalță, civilizația merge înainte – nu fac toate acestea parte din ritmul măreț și magnifica armonie a lucrurilor? Eu cred din suflet că Domnul deține controlul. Trebuie să cred aceasta chiar și atunci când mă gândesc la ce înseamnă vasele din lemn pentru homari, dar și ciocul puternic al sturzului pentru viermele care își sapă din greu tunelul subpământean, și la neînchipuita durere și tot păcatul din

---

Nord, cu penaj lucios, de culoare închisă, măslinie pe spate, gușa neagră pătată cu gri și pieptul de un roșu aprins (Webster's Dictionary, ediția 1991).

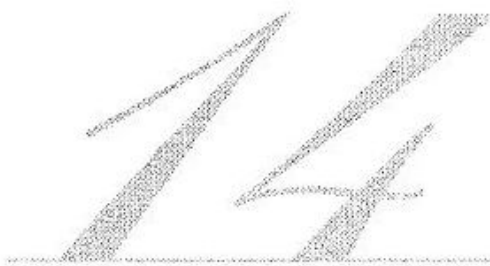
³ N. trad.: bobwhite (engl.), pasăre luptătoare din America de Nord din genul *Colinus*, fam. *Phasianidae*, mai ales *C. virginianus*, cu penaj pestriț de culoare negru-gălbui, care are un strigăt specific (Webster's Dictionary, ediția 1991).

Londra, sau la multele locuri din acel oraș, unde nu întâlnești absolut nimic nobil și elegant.

Universul se mișcă la porunca lui Dumnezeu, și bărbații și femeile se află în orice clipă sub stăpânirea Lui, dar spre deosebire de sturzi și homari, lor le-a fost dată puterea de a nu se supune. Ei sunt capabili să facă foarte multe lucruri pe care nu ar trebui să le facă. Capacitatea de a le face nu este totuna cu porunca de a le face. Nici măcar cu permisiunea de a le face. Această realitate simplă, atât de evidentă în domeniul fizic (noi știm foarte bine că nu trebuie să-i lovim pe alții peste față, oricât de dornici și de capabili am fi uneori s-o facem), este ușor umbrită în domeniul intelectual și spiritual. Discernem în noi anumite înclinații sau chiar daruri și, fără a ne gândi la anumite restricții ce ne-ar putea fi impuse pentru întrebuințarea lor, începem să ne folosim de ele. Rezultatele pot fi mult mai distructive decât atunci când lovești pe cineva peste față. Bărbații și femeile care și-au folosit mintea, talentele și geniul pentru a determina mulțimile să facă rău s-au folosit de mintea, talentele și geniul care le-au fost date de Creatorul lor. Dar ei nu și-au pus întrebarea care este porunca lui Dumnezeu. Ei nu s-au dat mai întâi pe ei înșiși lui Dumnezeu, nu și-au pus încrederea în El privind sfera propriu-zisă în care El vrea ca ei să-și folosească înzestrările.

Astfel că problema ordinării atârână de mai multe, nu numai de competență. Ea nu poate fi hotărâtă pe baza nevoii bisericii sau a îndemnului cuiva, nici pe baza vreunui argument sociologic sau umanist prezentat de cei care caută „eliberarea” de ceva, ci are a face cu lucruri infinit mai importante și permanente, iar feminitatea este unul dintre ele.

Noi avem poruncă de care să ascultăm, avem ceva care ne dă direcție, ne cheamă și ne susține, și numai împlinind această poruncă ne vom găsi deplina libertate.

LIBERTATEA PRIN DISCIPLINĂ

Cum stau aici la fereastra căsuței, văd o barcă cu pânze plutind tăcută pe linia orizontului. Ea îmi oferă o frumoasă imagine a libertății. Dar libertatea pe care o are barca de a aluneca atât de repede și de frumos este rezultatul respectării anumitor legi. Cel care a construit-o a trebuit să cunoască raportul corect dintre traversa de punte, chilă și catarg. Cel care merge cu barca trebuie să respecte regulile navigării. Un vapor ce-și schimbă cursul împotriva vântului poate devia de la direcție, dar dacă navighează cu o mare puternică sau cu vântul în spate se folosește de puterea mării și a vântului, făcându-și-i aliați. Barca face lucrurile pentru care a fost făcută. Ea este liberă nu prin nesocotirea regulilor, ci prin respectarea lor.

Autostrăzile moderne sunt deseori numite căi libere, dar cât de multă libertate de mișcare ar exista pe ele dacă fiecare șofer ar fi încurajat să aleagă orice bandă, să conducă cu orice viteză și în orice direcție îi trece prin cap la un moment dat?

Am observat în parcul din Boston o tăbliță pe care scria: „Vă rog”. Oamenii înțelegeau, de fapt, că cele două cuvinte înseamnă „Vă rog să nu călcați iarba”. Aproape toți oamenii respectau mesajul tăbliței, de aceea mai exista ceva iarbă pe pajiște. Dar câțiva oameni ședeau în iarbă, sfidând tăblița.

Libertatea lor de a se așeza pe iarbă în loc să șadă direct pe pământul gol depindea de faptul că majoritatea oamenilor și-au refuzat privilegiul de a sta pe iarbă. Marea majoritate a ales să lase iarba să crească. Această alegere a însemnat restricție, bunăvoința de a se limita la plimbări. A însemnat să nu faci ceea ce doreau să facă, astfel încât să obțină ceva ce își doreau mai mult. Libertatea câtorva a fost cumpărată cu sacrificiul din partea celor mulți.

Am discutat împreună ideea pe care o au studenții din colegii despre libertatea din dormitoare. Ei nu vor reguli care să le impună ora stingerii, sau ora limită de intrare în campus, sau ore de liniște. În consecință, această libertate a lor de a nu stinge lumina toată noaptea, de a lipsi din dormitoare în timpul nopții și de a asculta muzică până la 3 noaptea înseamnă că nu există libertatea de a dormi, nu există nici măcar libertatea de a studia, ceea ce înseamnă că studenții nu mai sunt liberi să fie studenți, adică tocmai motivul pentru care au venit la colegiu și au plătit 15.000 de dolari.

Iată esența libertății și a eliberării. Înseamnă să renunțăm la toate restricțiile? (Ar putea o barcă pluti fără ele?) Înseamnă să facem tot ce ne place și să nu facem ce nu ne place? Nu, esența este disciplina. Să faci lucrul pentru care ai fost creat. Și care este lucrul la care am fost chemate noi, în calitate de femei sub autoritatea lui Dumnezeu?

DUMNEZEU NU PUNE CAPCANE

Noi suntem chemate să fim femei. Faptul că sunt femeie nu mă face să fiu un alt gen de creștin, dar faptul că sunt creștină mă face un alt gen de femeie. Fiindcă eu am acceptat intenția lui Dumnezeu pentru mine și i-am oferit întreaga mea viață în dar, cu tot ce sunt și cu tot ce vrea El să fiu.

Ruth Benedict, una dintre primele femei care s-a bucurat de recunoaștere în domeniul științelor sociale, a scris în jurnalul ei în 1912:

Pentru mine este teribil să fiu femeie. Există o singură răsplată ce merită probabil totul – o iubire mare, un cămin liniștit și copii. [Căsătoria ei fără copii cu Stanley Benedict s-a sfârșit în divorț.] Cu toții știm că asta este tot ce merită osteneala și trebuie să muncim din greu, etalându-ne marfa pe piață – dacă avem bani, sau făcându-ne o carieră – dacă nu avem. Nu avem motivația să ne pregătim pentru o viață de profesorat sau de lucrare socială – știm prea bine că am renunța la ea cu un „Aleluia!” în plin succes, ca să oferim un cămin omului potrivit. Și tot timpul, în subconștientul nostru, răsună atenționarea că s-ar putea ca omul potrivit să nu vină niciodată. O dragoste mare nu le este dată decât la foarte puțini.

Cine știe dacă nu cumva slujba pe care o avem, acest înlocuitor provizoriu care ne umple timpul, este în fond lucrarea vieții noastre.

Doamna Benedict a exprimat sincer ceea ce mii de femei de carieră trebuie să simtă cu siguranță, dar astăzi doar puține ar avea curajul să admită că au astfel de sentimente, când mulți cred că o femeie de carieră este într-un fel superioară femeii a cărei ocupație se rezumă doar la a fi „casnică”. Orice slujbă de opt ore, indiferent cât este de obișnuită, de monotonă sau de plictisitoare, este înălțată de feministe la un rang superior celei de a fi soție și mamă, de parcă munca unei soții și a unei mame ar fi mai înjositoare, mai plictisitoare, mai puțin creativă și incitantă, sau ar permite mai puțină libertate de acțiune imaginației decât practicarea avocaturii sau asamblarea unor piese la o linie de asamblare. (Desigur că feministe opun aproape întotdeauna slujbele cu vază, mai degrabă decât cele la o linie de asamblare, muncii desfășurate în gospodărie, ignorând faptul că puține dintre femeile pe care doresc să le „elibereze” vor ajunge în slujbe cu vază.)

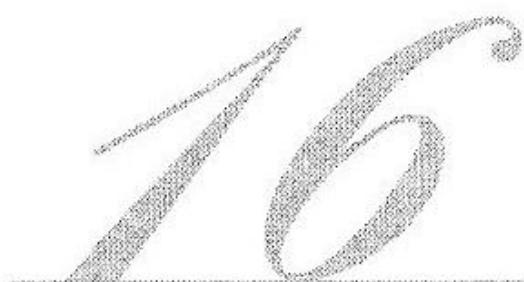
Recent am găsit în ziar un anunț privind perspectivele unei slujbe în armată pentru femei. Ele nu se mai limitează la a fi secretare, asistente medicale sau asistente ale bărbaților. În cel puțin unul din centrele de instrucție militară ele au fost avansate la împachetarea parașutelor! Împachetarea parașutelor!

Mă tem că toate acestea seamănă cu iarba care este mai verde peste gard. Câte dintre ele au avut o șansă corectă de a face comparații?

În orice caz, femeia creștină, indiferent dacă este căsătorită sau singură, este chemată să slujească. Un ziar anunța recent un curs de „Conduită afirmativă” pentru adulți care – potrivit descrierii unor situații-model – s-a dovedit a fi un curs de bădăranie. O lecție, de exemplu, le încuraja pe femei să se elibereze din „capcana compasiunii”. Ca replică la acest articol o cititoare a scris: „Nu înțeleg de ce ar obiecta o femeie la ideea de a fi în capcana compasiunii – la nevoia de a-i sluji pe alții și

de a le oferi tandrețe și compasiune în orice vreme. Această societate are mai mult ca oricând nevoie să pună accentul pe necesitatea de a-i sluji pe alții și de a oferi tandrețe, compasiune, cooperare și dragoste.”

Însă, Dumnezeu nu ne-a întins nici un fel de capcane, Dimpotrivă, El ne invită la singura libertate adevărată și deplină. Femeia care își definește libertatea drept a face tot ce vrea sau a nu face ceea ce nu vrea, evită în primul rând responsabilitatea. Evitarea responsabilității este semnul imaturității. Se pare că Mișcarea de Emancipare a Femeilor se caracterizează tocmai prin această imaturitate. Deși își spun că au parcurs cale lungă și că au devenit mature, ele se retrag de fapt într-o umanitate parțială ce refuză să recunoască semnificația extraordinară a diferențierii sexuale. (Nu vreau să spun că ele ignoră întotdeauna diferențierea sexuală în sine, ci doar că *semnificația* ei le scapă cu totul.) Și femeia care ignoră acest adevăr fundamental pierde, în mod ironic, tocmai ceea ce vrea să descopere. Refuzând să îndeplinească întreaga vocație a feminității, ea acceptă o caricatură, o pseudo-personalitate.

UN PRINCIPIU PARADOXAL

Noi două cunoaștem, fie personal, fie prin scrierile lor, câteva femei deosebite care, deși necăsătorite, au avut vieți bogate și rodnice pentru că au înțeles un principiu spiritual paradoxal: „Dacă vei da mâncarea ta celui flămând, dacă vei sătura sufletul lipsit, atunci lumina ta va răsări peste întunecime și întunericul tău va fi ca ziua în amiaza mare! Domnul te va călăuzi neîncetat, îți va sătura sufletul chiar în locuri fără apă și va da din nou putere mădulelor tale; vei fi ca o grădină bine udată, ca un izvor ale cărui ape nu seacă. Ai tăi vor zidi iarăși pe dărâmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temelii străbune, vei fi numit «Dregător de spărturi», «Cel care drege drumurile și face țara cu puțință de locuit»” (în loc de „drege drumurile și face țara cu puțință de locuit”, o altă traducere spune „cărările ce duc spre casă”).

Cred că aici găsim răspunsul la ariditatea vieții de celibat, a unei vieți ce ar putea fi egoistă sau marcată de singurătate. Iar eu am descoperit că acesta este și răspunsul la depresie. Fiindcă l-ai hrănit pe cel flămând, vei primi în schimb lumină; când „te vei sacrifica”, când vei face din împlinirea dorințelor altora preocuparea ta; vei primi călăuzire și putere, îți vor fi împlinite dorințele. Tu însăși vei fi sursă de îmbogățire, un constructor, o călăuză spre

vindecare și odihnă când totul în jurul tău pare să se prăbușească.

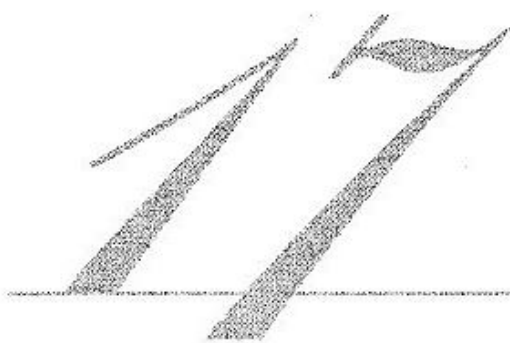
Amy Carmichael din India nu s-a căsătorit niciodată, deși există vagi indicii în biografia ei că ar fi fost pusă în situația de a face o alegere și că a fost extrem de dureros pentru ea să-și ia crucea care însemna să părăsească pentru totdeauna un bărbat. Dar viața ei a fost ca o grădină bine udată pentru sufletele de copii indieni care au fost ocrotiți de ea și pentru miile de oameni care îi citesc cărțile.

Katherine Morgan din Colombia, văduvă încă de când cele patru fete ale ei erau mici, ne arată prin exuberanța și umorul ei, prin inima ei caldă și generoasă și prin energia ei uimitoare puterea ce se revarsă dintr-o viață jertfită cu totul spre binele altora. Casa ei este plină de oameni care au nevoie de ea. Ea conduce un camion de marfă prin tot orașul Pasto și face tot felul de lucruri pentru oamenii care nu le pot face singuri. Merge în junglă călărind pe un catâr, sau cu o canoe, sau pe jos, numai ca să slujească unor oameni care sunt departe de orice altă sursă de ajutor. Când este în Statele Unite, vine să ne viziteze și ne slujește, deși nu-și dă seama că o face. Casa noastră este binecuvântată și noi însene suntem înviorate și întărite pentru că a trecut pe la noi. Mereu rămâne fără aer în piept – vorbește atât de repede încât jumătate din propoziție o rostește dintr-o singură inspirație. Este întotdeauna veselă și ne face să râdem cu lacrimi când interpretează un personaj dintr-o povestire. O tachinam adesea pentru răspunsul ei că „Viața este prea scurtă” când doream să facă ceva ce după mine ar fi trebuit să facă, însă esența cuvintelor ei era că viața este prea scurtă ca să se gândească la ea însăși. Dar Katherine nu este niciodată prea ocupată ca să se ocupe de alții.

Tu nu vei trăi o viață de celibat, dar ca soție de pastor ți se vor oferi suficiente ocazii să demonstrezi principiul enunțat în cuvintele lui Isaia. Te vei jertfi pentru a-i hrăni pe cei flămânzi, se va considera că ești un izvor ale cărui ape nu seacă, dar vor veni zile când vei fi obosită de atâta jertfire. Tatăl tău vitreg a vorbit odată cu o femeie care a venit la el înnebunită de tot ce credea ea că așteaptă alții de la ea. „Îmi

zdrelesc degetele muncind pentru această Biserică și ce mulțumire primesc?” s-a plâns ea. „Dar bine, i-a răspuns el, la ce mulțumire te-ai aștepta?”

Sf. Ignățiu de Loyola s-a rugat: „Învață-ne, Doamne bun, să Te slujim așa cum meriți; să dăm și să nu socotim cât ne costă, să luptăm și să nu ținem seama de răni, să ne trudem și să nu căutăm odihnă, să lucrăm fără să cerem altă răsplată decât aceea de a ști că facem voia Ta. Prin Isus Cristos, Domnul nostru.”

MASCULINITATEA ȘI FEMINITATEA

Vor promotoarele mișcării de emancipare a femeilor să fie eliberate de feminitatea lor? Nu, răspund ele, ci vor să fie eliberate de stereotipurile societății impuse femeilor. După teoreticienele mișcării, nu există diferențe fundamentale între bărbați și femei. Totul este o problemă de condiționare. Oamenii de știință au descoperit câteva realități interesante pe care feministele trebuie să le trateze cu o foarte mare băgare de seamă, fiindcă ele arată că nu numai societatea este cea care determină comportamentul sexelor. Există motive biologice puternice (adică ține de hormoni) pentru care bărbații au dominat întotdeauna și vor continua să domine în orice societate. Am ajuns la concluzia că ideea matriarhatului este un mit, deoarece nu a existat nici o societate matriarhală care să poată fi dovedită istoric. Nu pare ciudată universalitatea dominației masculine, dacă ea este o simplă condiționare socială? Ne-am așteptat să vedem cel puțin câteva exemple de societăți în care femeile, și nu bărbații, dețin un statut superior. (Existența reginelor în fruntea unor state nu dovedește nimic, fiindcă ele au ajuns în acele poziții prin moștenire, nu prin propriile lor eforturi, nici prin alegeri.) Nu este oare mult mai ușor să credem că sentimentele bărbaților și ale femeilor de-a lungul istoriei au

o legătură directă cu unele premise înnăscute? Pentru un om de știință, acele premise pot fi biologice și/sau emoționale (cea mai mică aluzie la faptul că s-ar putea să existe o diferență emoțională și fizică între bărbați și femei este ceva îngrozitor pentru unele femei), dar pentru tine și pentru mine aceste premise au fost stabilite mult mai devreme.

Dumnezeu este Cel care ne-a făcut diferiți, și El a făcut-o intenționat. Cercetările științifice recente sunt edificatoare și, cum s-a mai întâmplat înainte, confirmă adevărul străvechi pe care omenirea l-a recunoscut dintotdeauna. Dumnezeu a creat bărbatul și femeia: pe bărbat ca să numească, să conducă, să ia inițiativa și să stăpânească; pe femeie ca să răspundă, să urmeze, să se adapteze și să se supună. Chiar dacă am susține o teorie diferită a originilor, structura fizică a femeii ne spune că femeia a fost creată ca să primească, să poarte, să se acționeze asupra ei, să fie complementară, să hrănească.

Anul trecut ai participat la un seminar la care ți s-a cerut să scrii o lucrare în care să definești masculinitatea și feminitatea. Toți cursanții au fost de acord că aceasta a fost cea mai grea temă de semestru, însă cea care s-a apropiat cel mai mult de o definiție a fost Kathy Kristy care a scris:

Creația are ca una dintre temele ei fundamentale tiparul stăpânirii și al supunerii. Puterea și pasivitatea, fluxul și refluxul, generarea și receptarea sunt numai câteva dintre modalitățile în care au fost descrise aceste polarități pereche. Chinezii le-au numit yin și yang și au făcut din reprezentarea grafică a interacțiunii lor simbolul religiei lor. Până și realitatea fizică este întemeiată și susținută prin atracția pozitiv-negativ a particulelor atomice. Universul își manifestă pretutindeni împărțirea în perechi de contrarii complementare...

Noi știm că această ordine a stăpânirii și a supunerii derivă din natura lui Dumnezeu Însuși. În interiorul Dumnezeirii există atât autoritatea dreaptă și legitimă a Tatălui, cât și supunerea de bună voie și cu bucurie a Fiului. Din unirea dintre Tatăl și Fiul purcede o a treia personalitate, Duhul Sfânt. El purcede din ei nu așa cum un copil se naște

din unirea unui bărbat cu o femeie, ci mai degrabă așa cum rezultă personalitatea căsniciei din acel singur trup ce se formează prin unirea a două personalități separate.

Aici, în reflectarea naturii Trinității în instituția căsătoriei, se află cheia pentru definirea masculinității și a feminității. Chipul lui Dumnezeu nu se putea reflecta în întregime fără elementul stăpânirii, al supunerii și al unirii.

În aproape toate discuțiile „feministe” există o omisiune fundamentală și care pe mine mă nedumerește – nu se vorbește absolut deloc despre feminitate. Și asta probabil fiindcă elementele stăpânirii, supunerii și unirii fac parte integrantă din feminitate și sunt de o importanță universală și mult mai trainică decât orice noțiune definită cultural. Punctul de pornire pentru a înțelege aceasta este, evident, chiar trupul.

O ființă umană este alcătuită din trup, minte și duh. Orice medic va confirma faptul că mintea poate influența trupul. Orice psihiatru știe că problemele psihice ale pacientului său pot avea efecte fizice. Orice pastor admite că ceea ce pare a fi o problemă spirituală se poate dovedi a avea și o dimensiune fizică și mentală. Nimeni nu poate defini granițele dintre minte, trup și duh. Totuși ni se cere astăzi să presupunem că sexualitatea, cea mai puternică și de netăgăduit dintre toate caracteristicile umane, este o problemă pur fizică, fără absolut nici o semnificație metafizică.

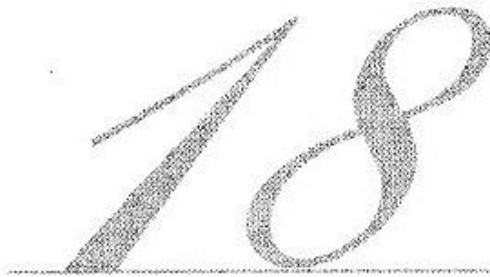
Unele dintre ereziile timpurii cu care s-a confruntat Biserica îi îndemneau pe creștini să evite materia. Unii spuneau că ea este rea în sine. Unii i-au tăgăduit până și realitatea. Unii au afirmat că numai natura spirituală a omului este demnă de atenție – și că trupul trebuie ignorat cu totul. Însă această compartimentare este foarte periculoasă. Biblia ne cere să supunem totul – trup, minte și spirit – ascultării de Domnul.

Tu ai un trup de femeie. Ce înseamnă aceasta? Există vreo semnificație ascunsă în semnele lui vizibile – catifelarea și netezimea pielii, structura osoasă mai ușoară, musculatura

mai puțin dezvoltată, pieptul, pânțele? Nu au acestea absolut nici o legătură cu ceea ce ești tu? Nu este identitatea ta legată în mod intim de aceste forme materiale? Ideea de tine – de Valerie – cuprinde oare ideea de, să zicem, „robust” sau „uscățiv”? Cum să evităm materia în încercarea noastră de a înțelege personalitatea? Există o ciudată lipsă de realism la cei care fac asta, o indisponibilitate de a se confrunta cu cele mai evidente realități.

Toate femeile normale sunt echipate pentru a deveni mame. Desigur că nu toate femeile din lume sunt destinate să se folosească de înzestrările fizice pe care le au, dar fără îndoială că maternitatea, într-un sens mai profund, este esența feminității. Trupul fiecărei femei normale se pregătește regulat să „primească” și să „poarte”. Maternitatea cere dăruire de sine, sacrificiu, suferință. Este o coborâre în moarte pentru a da viață, o extraordinară analogie umană a unui mare principiu spiritual. (Pavel a scris: „În noi lucrează moartea, iar în voi viața.”) Maternitatea este o chemare. Este o vocație la care răspundem sub autoritatea lui Dumnezeu, cu bucurie dacă înseamnă literalmente nașterea de copii; cu mulțumire pentru tot ce înseamnă ea într-un sens mult mai larg, la care poate participa orice femeie, căsătorită sau necăsătorită, roditoare sau stearpă – un răspuns necondiționat exemplificat pentru toate vremurile de fecioara Maria, cu bunăvoința de a suferi, de a primi, de a purta, de a da viață, de a hrăni și de a îngriji de alții. Puterea de a răspunde acestei chemări ne este dată când privim la Dragostea care ne-a creat, amintindu-ne că această Dragoste a fost cea care pentru prima dată, în cel mai literal sens posibil, *a imaginat* sexualitatea, care ne-a făcut încă de la începuturi bărbați reali și femei reale. Pe măsură ce ne conformăm cerințelor acestei Dragoste vom deveni mai umili, mai dependenți – de El și unii de alții – și (să îndrăznesc să o spun?) mai minunați.

SUFLETUL ESTE FEMININ

Este încă devreme dimineața, iar eu stau în fața mașinii de scris, deși am fost deja cu bicicleta până la Postul pazei de coastă, am văzut 31 de iepuri și două căprioare și m-am uitat prin telescop la carcasa ruginită a petrolierului Pendleton, care a naufragiat în 1952. Marea este scăzută. Căutătorii de scoici au ieșit cu pieptenii lor pe întinderea sărată a țărnelor de-a lungul portului, unde tocmai a fost remorcată o goeletă. Vântul puternic de ieri s-a domolit, iar portul este calm, aerul liniștit și cald.

Vântul, vremea și marea împlinesc cuvântul Lui. Mă liniștește și îmi dă un sentiment de echilibru să știu că există un cuvânt și pentru noi. Psalmul 144:12 spune: „...fetele noastre [sunt] ca niște stâlpi săpați frumos, care fac podoaba caselor împărătești.” Stâlpii susțin și sprijină. Acesta este locul unei femei, și toate trebuie să știm care ne este locul și să fim puse acolo. Porunca lui Dumnezeu ne pune acolo unde ne este locul. Noi ne cunoaștem condiția de ființe create, ne știm dependența. Dacă există o poruncă pentru noi, știm că suntem recunoscute. Știm că ne încadrăm în universul lui Dumnezeu, ne cunoaștem relația cu restul omenirii, cu familia și, dacă avem, cu soțul nostru. Eu cred că a fi blând înseamnă a-ți recunoaște locul. Biblia ne spune că

Moise a fost „un om foarte blând”. Nu îl cred blând în sensul popular al cuvântului – timid, care renunță la sine, șters. Departe de așa ceva. Dar a fi blând înseamnă a-ți evalua corect locul în schema lucrurilor. Este vorba despre un sentiment al proporțiilor.

Un stâlp este tăiat și prelucrat astfel încât să se potrivească într-un anumit loc și să poarte o anumită greutate, și tocmai acea tăiere și prelucrare îl diferențiază și îl limitează. Iar stâlpul ne este de folos tocmai pentru acea diferențiere și limitare. La fel este și cu noi. Am fost „tăiate” la o anumită dimensiune și ni s-a dat o anumită formă pentru a îndeplini o anumită funcție. Despre aceasta este vorba, nu despre altceva. Noi trebuie să oferim ceea ce ne caracterizează pe noi, femeile, nu ceea ce le este propriu bărbaților.

Maria este arhetipul dăruirii umane de sine. Când i s-a comunicat privilegiul uimitor ce urma să i se facă în calitate de mamă a Celui Preaînalt, răspunsul ei a fost acceptarea deplină. „Iată roaba Domnului; facă-mi-se după cuvintele tale!” Ea ar fi putut ezita, ar fi putut respinge ideea de a trece prin viață fiind cunoscută doar în calitate de mamă a cuiva. Ar fi putut avea propriile ei visuri de împlinire. Dar ea a acceptat imediat voia lui Dumnezeu. „Facă-mi-se după voia Ta” ar trebui să fie răspunsul fiecărui bărbat și al fiecărei femei când se confruntă cu voia lui Dumnezeu, și așa au fost privite sufletul și Biserica de-a lungul istoriei Bisericii, ca feminine înaintea lui Dumnezeu, fiindcă natura femeii este să se supună.

ESTE SUPUNEREA SUFOCANTĂ?

Ofemeie supusă nu poate face altceva decât să se supună? Din nefericire, problemele ridicate de cele care se numesc emancipatoare au dus la crearea unor false antiteze. Aceasta este o veche tactică politică ce pare la prima vedere să întărească poziția unei părți împotriva celeilalte, dar în cele din urmă duce la autodistrugere. Tocmai a sosit poșta, și am primit o scrisoare ce ilustrează această confuzie.

Ai fost prezentă când m-am adresat onorabilei societăți din colegiul tău, vorbind despre „Un punct de vedere creștin asupra emancipării”. Colegiul mi-a trimis protestul unei foste studente.

„A invita o vorbitoare care să le spună tinerelor, care tocmai au fost alese din toți absolvenții ca fiind cele mai dăruite din punct de vedere academic, că împlinirea lor cea mai mare se află în supunerea față de un bărbat în căsătorie este incredibil în zilele noastre și în veacul nostru. Ar fi fost de neconceput chiar și cu un secol în urmă! De ce instruieste acest colegiu femeii, dacă chemarea lor primară este maternitatea? Femeile intelectuale din lumea creștină au o viață destul de grea și fără a mai adăuga insulta la nedreptatea ce li se face. Ele au nevoie să fie încurajate, nu sufocate! Pentru mine personal, realizările (vorbitoarei) au

fost întotdeauna o reală inspirație, dar când văd cât de contrazise sunt ele de retorica ei, ea nu mai poate fi decât cel mult un model ambiguu pentru acelea dintre noi care am parcurs calea drumurilor [sic]. Iar pe proaspetele absolvente ar putea să le încurce destul de serios.”

Drept protest, semnatară acestei scrisori și-a retras contribuția financiară anuală și a adăugat că după părerea ei alegerea vorbitoarei a fost „deosebit de nepotrivită”.

Niciodată nu m-am gândit că aș putea fi „un model ambiguu”. Ba cred că nu m-am considerat niciodată un model. Retorica mea contrazice realizările mele? Există ceva în ceea ce spun care să sufocă „femeile intelectuale din lumea creștină”?

Am încercat să meditez la acuzațiile ce mi se aduceau. Da, presupun că sunt „un model ambiguu” dacă o mamă nu ar trebui să scrie o carte, sau dacă o soție supusă nu ar trebui niciodată invitată să vorbească de pe platforma unui colegiu, sau dacă o absolventă de colegiu nu ar trebui să iubească munca din gospodărie.

Să fie oare „realizările” mele contrazise de retorica mea sau mai degrabă de retorica acestei doamne (care scrie și vorbește despre egalitatea dintre sexe)? Când am afirmat că cea mai mare împlinire a unei femei se află în supunerea ei față de un bărbat în cadrul căsătoriei, m-am referit, firește, la femeia căreia Dumnezeu i-a dat darul căsătoriei. Împlinirea ei cea mai mare se va găsi în ascultarea de această chemare. Mie, care am avut parte de acest dar, cât și de darul de a-ți fi mamă, nu îmi vine absolut deloc greu să spun că cel mai profund sentiment de „împlinire”, cele mai mari bucurii omenești le-am găsit în a fi soție și mamă.

Și aceasta nu înseamnă că neg sau că minimalizez celelalte daruri pe care mi le-a dat Dumnezeu. Am fost chemată să fiu misionară, am fost chemată să scriu, dar cu siguranță că nu există absolut nimic incompatibil între aceste datorii și recunoașterea adevărului fundamental că femeia a fost făcută pentru bărbat. La urma urmei, aceasta nu este ideea mea – eu am preluat-o din Cartea Cărților, Biblia!

Femeile „intelectuale” care se simt sufocate de ceea ce

spun eu nu au înțeles încă semnificația biblică a libertății. Slujirea lui Dumnezeu este, cum spune cartea noastră de rugăciuni, „libertatea perfectă”.

Ideea fostei studente, că mamele nu au nevoie de educație academică, mă lasă perplexă. În ce scop instruieste colegiul dumneavoastră femeile? întreabă ea. Fără îndoială că pentru *a extrage* (sensul etimologic al cuvântului *a educa*) darurile date de Dumnezeu, indiferent care sunt ele. Cu siguranță că nu te-am trimis la colegiu pornind de la supoziția că nu te vei căsători. O educație creștină liberală te va face o soție și o mamă mai bună, sunt convinsă de aceasta, dacă aceasta este voia lui Dumnezeu pentru tine. Dacă ai fi chemată să fii inspector financiar sau filozof, tot aș vrea să ai parte de această educație.

20

DOUĂZECI DE ÎNTREBĂRI

Este cale lungă de la recunoașterea Logosului, a Cuvântului Etern care vorbește și sub a cărui autoritate trăim, până la destinul specific la care ești chemată tu însăși, ca femeie individuală. Și totuși, Dumnezeu care controlează mișcarea galaxiilor și care a vorbit încă înainte de întemeierea lumii trebuie să fie Dumnezeu care ține în mâna Lui cele mai neînsemnate împrejurări din viața ta. Suntem înconjurată din toate părțile de Cel Atotputernic. „Îndurările Lui se întind peste toate lucrările Lui”, „cel care se încrede în Domnul este înconjurat cu îndurarea Lui” și „sub brațele Lui veșnice este un loc de scăpare”. Peste, în jur și sub. Suntem înfășurate. Te poți gândi la un loc mai sigur? Și cu toate acestea, Dumnezeu nu ne constrânge să facem voia Lui. El ne-a dat posibilitatea să alegem liber, și tocmai în această libertate ați ales tu și Walt să vă căsătoriți. Ai răspuns la întrebările pe care ți le-am pus în urmă cu un an, pe când încercai să-ți definești și să-ți pui în ordine sentimentele. (Pentru mine ele au fost destul de clare din clipa când ți-am văzut fața strălucitoare în timp ce alergai spre mașină fluturând o scrisoare de la el, pe care tocmai o ridicaseși de la poștă.)

Iată care au fost întrebările:

1. Este acesta bărbatul cu care vrei să-ți petreci tot restul

- vieții? Asta înseamnă fiecare zi din fiecare săptămână, din fiecare lună, din fiecare an de acum și până ce unul din voi va muri.
2. Este el un om punctual sau are obiceiul să întârzie? Este ordonat sau dezordonat? Îi place să citească sau să se uite la televizor? Îi place mai mult în casă sau în aer liber?
  3. Îi place familia ta? Te tratează așa cum consideri tu că ar trebui să fie tratată o femeie? Are mulți prieteni? Are aproximativ aceeași educație ca tine? Îi plac felurile de mâncare pe care le gătești tu? Vine el dintr-o familie asemănătoare cu a ta? Îi place să întrețină atmosfera și ai fi mândră să îl ai în calitate de gazdă la celălalt capăt al mesei? Râde el la aceleași glume ca tine?
  4. Sunteți de acord în privința sexului? Dar cu privire la rudele prin alianță? Aveți aceeași părere referitor la copii și la educarea lor? Dar cu privire la bani? Dar în ce privește rolurile fiecăruia dintre voi doi în cadrul familiei?

Te-ai confruntat cu fiecare dintre aceste întrebări și cu domeniile importante de interes la care se referă ele. Dă-mi voie să te asigur că am întâlnit cupluri fericite dintre care unuia îi plăcea să stea mai mult în casă, iar celuilalt în aer liber, sau unul era punctual, iar celălalt întârzia de obicei. Astfel de cupluri au nevoie de un har special, și este bine să te gândești dinainte dacă merită sau nu să o faci. Mai târziu, când te vei lovi de aceste diferențe, amintește-ți că a meritat să te căsătorești cu cel pe care l-ai ales, în pofida diferențelor!

Tu știi că eu nu insist să răspunzi *da* la fiecare întrebare de la punctul 3 pentru că, în final, căsătoria voastră să fie una reușită. Și firește că acordul asupra problemelor de la punctul 4 poate fi numai în principiu, până veți avea prilejul să le rezolvați împreună ca soț și soție. În acest domeniu nu există posibilitatea unei practici prealabile. Principii profunde, fundamentale vor determina modul în care vă veți educa copiii și vă veți trata rudele prin alianță. Acestea formează temelia vieții voastre. De îndată ce veți începe să discutați lucrurile de pe listă veți discuta despre religie, fiindcă „toate problemele sunt de natură teologică”.

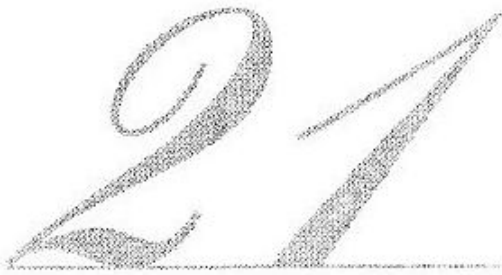
Cum puteți fi de acord asupra sexului dacă mai întâi nu sunteți de acord în ce privește moralitatea? Dacă moralitatea ține doar de gust și de toleranță comunitară, temelia ei va fi mereu alta. Însă, dacă temelia ei este Cuvântul, atunci ea este de neclintit.

Cum ați putea fi de acord în privința rudelor prin alianță, dacă mai întâi nu sunteți familiarizați cu legea dragostei din 1 Corinteni 13?

Dacă și când să aveți copii și cum să îi creșteți, acestea sunt decizii ce trebuie luate sub autoritatea lui Dumnezeu.

Felul în care vă veți administra banii va depinde ai cui sunt ei în primul rând (ai lui Dumnezeu sau ai voștri?) și care sunt lucrurile importante pentru voi.

Angajamentul reciproc față de o credință comună este singura bază solidă pentru o unitate de durată, în căsnicie sau în orice altă formă de părtășie. Nimic altceva nu va rezista la testul vieții.

FIECARE ALEGERE ESTE O LIMITARE

Ultima scrisoare pe care am primit-o de la tine, cea pe care ai scris-o imediat după ce a plecat Walt, cuprinde exclamația ta: „O, mami, totul merge din bine în mai bine!” Vorbești apoi despre pacea deplină și mulțumirea pe care le trăiești de fiecare dată când ești cu Walt. Putem crede că Dumnezeu a răspuns rugăciunilor noastre – la rugăciunea mea, de ani de zile: „Păzește-o de bărbatul cu care se va căsători și pentru el” (*de el* însemnând până la vremea hotărâtă de Dumnezeu, ca să nu o iei înaintea voii Lui) – și la rugăciunea ta, de a fi călăuzită înspre bărbatul ales de Dumnezeu pentru tine.

Și acum îi porți inelul. Tertulian vorbește despre obiceiul antic de a purta un inel de aur pe cel de-al patrulea deget, pentru că se credea că un vas de sânge duce de la el direct la inimă. Unei femei i se permitea să poarte aur numai pe acel deget, ca promisiune a căsătoriei. În cadrul serviciului medieval de căsătorie, verigheta era pusă mai întâi pe degetul mare, „în Numele Tatălui”, apoi pe arătător, „în Numele Fiului”, pe al treilea deget, „în Numele Duhului Sfânt” și apoi pe al patrulea deget, cu un „Amin”.

Când îți va fi pusă în deget verigheta, vei pecetlui în cele din urmă alegerea pe care ai făcut-o. Acesta este bărbatul și

numai acesta, pe care l-ai ales ca să fii împreună cu el „până ce moartea vă va despărți”. Au existat multe revizuiți și improvizații în căsătoriile moderne, unele dintre ele pornind de la convingerea că declarațiile scrise și rostite de mire și de mireasă sunt de preferat vechilor declarații scrise de altcineva mai bun de condei, fiindcă sunt mai „sincere”, mai „semnificative”, sau mai „din inimă”, ca și când repetarea cuvintelor altcuiva, probabil mai clare și mai frumoase decât le-am putea scrie majoritatea dintre noi, nu ar putea fi demne de crezare. Într-una din aceste improvizații, expresia „până ce moartea ne va despărți” a fost schimbată în „cât timp ne vom iubi”. Prin această schimbare se înlătură esența celei mai profunde semnificații a căsătoriei. Este un legământ pe care îl faci înaintea lui Dumnezeu și înaintea martorilor, un legământ pe care îl vei păstra prin harul lui Dumnezeu, care nu depinde de dispoziția sau de sentimentele tale, sau de „întorsătura pe care o iau lucrurile”. După cum au spus alții, nu dragostea păstrează căsnicia, ci căsnicia păstrează dragostea.

Când faci o alegere, acceptți limitările pe care le atrage după sine acea alegere. Este nevoie de maturitate pentru a accepta limitările. Copilul încă nu știe că nu poate avea totul. El vrea tot ce vede. Dacă nu primește ceva, începe să plângă. Trebuie să crească pentru a-și da seama că a spune „Da” fericirii înseamnă adesea a-ți refuza anumite lucruri.

Amintește-ți de omul mândru al lui Dinesen: „El nu se luptă pentru o fericire sau un confort ce poate fi irelevant pentru planul pe care îl are Dumnezeu cu el.” A alege să faci un lucru înseamnă a alege să nu faci o mie de alte lucruri. Cei care s-au făcut eunuci pentru Împărăția lui Dumnezeu, despre care Isus vorbește în Matei 19:12, a trebuit să accepte limitele radicale impuse de statutul de eunuc. Cei care se căsătoresc, spune Pavel, vor avea necazuri trupești. Probabil că el a considerat că afirmația aceasta este mai presus de orice îndoială, că asemenea necazuri sunt evidente pentru oricine, dar el nu a menționat necazurile trupești cu care se poate confrunta cel care nu se căsătorește. Posibil că acestea erau prea intime pentru a mai dori să vorbească despre ele.

Anul trecut, la un simpozion al femeilor care frecventează seminarul, una dintre participante s-a plâns că întregul program al seminarului pornește de la presupunerea că studenții sunt toți bărbați. Afirmarea nu era corectă, dar chiar dacă ar fi fost, ar fi însemnat că o femeie care alege să meargă la seminar știe dinainte că majoritatea studenților vor fi bărbați și programul va accentua în mod firesc aceasta. Ea ar fi pregătită să se afle în minoritate și ar accepta limitările impuse de acest fapt. Bunul simț i-ar spune aceasta. M-am gândit la John Sanders, un nevăzător care a absolvit seminarul. Nu l-am auzit niciodată pe John plângându-se că întreaga lume acționează ca și cum ar avea vedere. Firește că așa acționează și funcționează întreaga lume. Majoritatea oamenilor văd. John acceptă această realitate ca pe un lucru de la sine înțeles, nu se plânge și nici măcar nu se referă la cecitatea lui, ci își croiește drum prin viață în pofida limitărilor imposibile (pentru noi) ale vieții lui.

Îți amintești cu siguranță de Betty Greene, membră fondatoare a Asociației Misionare de Aviație, care a pilotat tot felul de avioane, cu excepția unui avion cu reacție. Mai mult chiar, ea a transbordat cu feribotul bombardiere în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, iar tu ai fost surprinsă că „nu arată ca un pilot”. La fel gândea toată lumea și adesea când ateriza pe un aeroport străin, autoritățile erau puse în încurcătură văzând că din avion coboară o femeie. „Pilotați *singură* aceste avioane?” a fost adesea întrebată. Însă cu mult timp în urmă, Betty luase hotărârea că va fi o doamnă, chiar dacă își va croi drumul în lumea bărbaților. Avea să concureze cu bărbații în domeniul pilotajului, dar nu va concura cu ei și în privința statutului de bărbat. Ea a refuzat să se poarte ca un bărbat, și aceasta în toate privințele.

Insistența ca femeile să-și demonstreze abilitatea de a face tot ce fac bărbații este un oarecare feminism naiv. Aceasta este o distorsionare și o parodie a realității. Bărbații nu s-au gândit niciodată să arate că pot face ce fac femeile. De ce le-am supune pe femei unor criterii pur masculine? Femeile pot și trebuie să fie judecate după criteriile

feminității, fiindcă ele participă cu feminitatea lor la rasa umană. Și feminitatea își are limitele ei. La fel și masculinitatea. Tocmai despre aceasta am discutat noi două. A face una înseamnă a nu face alta. A fi una înseamnă a nu fi alta. A fi femeie înseamnă a nu fi bărbat. A fi căsătorită înseamnă a nu fi singură – ceea ce poate însemna să nu ai o carieră. Faptul că te căsătorești cu acel bărbat înseamnă că nu te căsătorești cu toți ceilalți. Fiecare alegere este o limitare.

ANGAJAMENT, RECUNOȘTINȚĂ, DEPENDENȚĂ

Karl Barth, în superbul său tratat despre bărbat și femeie din *Dogmatica Bisericii*, definește căsătoria drept „forma de întâlnire dintre partea bărbătească și partea femeiască în care alegerea liberă, mutuală și armonioasă a dragostei din partea unui anumit bărbat și a unei anumite femei duce la o unire pe viață, un angajament responsabil luat de cei doi, o unire ce este durabilă, completă și exclusivă. Este acel *telos*, scopul și esența relației dintre bărbat și femeie. Sfera masculinului și a femininului este mai largă decât cea a căsătoriei, cuprinzând întregul complex de relații în centrul cărora este posibilă căsătoria”.

Ce diferență față de relațiile întâmplătoare în care intră cuplurile tinere, și care, căutând să fie „libere” se dispensează de această unire responsabilă pe viață! Unirea lor nu este răspunzătoare în fața nimănui, ea nu este nici durabilă, nici completă, nici exclusivă, și ca atare nu le poate aduce bucuria după care tânjesc cu disperare. S-au încercat tot felul de alternative, dar nici una nu a produs ceea ce a promis. Nici un „experiment” marital nu are valabilitate, lipsindu-i elementul esențial al angajamentului total și irevocabil.

Dar cum se pot ei angaja unul față de celălalt dacă nu au făcut un legământ superior? Mulțumește-I lui Dumnezeu

că tu și cu Walt nu ați împărtășit numai o loialitate unul față de celălalt, ci și una superioară – față de Dumnezeu, a Cărei chemare ați auzit-o. Aceasta este o bază solidă pentru căsătorie.

Dar nu vă amăgiți. Multe cupluri împărtășesc această loialitate (câteva dintre cele pe care le cunosc eu nu împărtășesc nimic altceva) și descoperă că sunt departe de a fi ideale. Cât timp suntem „în trup” vom avea neazuri trupești. Dar Dumnezeu cunoaște gândurile inimii. El vede direcția pe care a luat-o un cuplu când s-a hotărât să caute „lucrurile cerești”.

Când aceștia se confruntă cu probleme, ei știu la cine să apeleze, pentru că știu că se găsesc încă sub autoritatea lui Dumnezeu, că nu sunt abandonați. Ei știu că resursele lor sunt insuficiente, că dragostea omenească dispare și că nu vor putea niciodată să spună „Am ajuns” și că nu mai au nevoie de har.

Tu știi, sunt sigură de asta, că dragostea ta este un dar. Și dacă este un dar, atunci îi ești recunoscătoare Dăruitorului. A-ți admite recunoștința față de El înseamnă și a-ți admite dependența, a admite mai presus de toate autoritatea lui Cristos. Iată un loc bun de unde să-ți începi căsnicia.

TE CĂSĂTOREȘTI CU UN PĂCĂTOS

În ultimii câțiva ani m-am adresat unor studenți din colegii și seminarii pe tema căsătoriei. Ce le-am spus lor, îți spun și ție, și totul se poate rezuma la trei întrebări:

1. Cu cine te căsătorești?
2. Ce este căsătoria?
3. Ce face o căsătorie să funcționeze?

În primul rând, cu cine te căsătorești. Te căsătorești cu un păcătos. Nu ai cu cine altcineva să te căsătorești. Aceasta ar trebui să fie destul de evident, dar când iubești un bărbat așa cum îl iubești tu pe al tău este ușor s-o uiți. O uiți pentru o vreme, și apoi, când se întâmplă ceva ce ar trebui să-ți amintească această realitate, ești uimită și te întrebi care-i problema, cum de s-a putut întâmpla așa ceva, când au luat-o lucrurile în direcția greșită? Simplu: în Grădina Eden. Recunoaște o dată pentru totdeauna: soțul tău este un fiu al lui Adam. Acceptarea lui – a tot ce este el – include și acceptarea faptului că este un păcătos. El este o creatură căzută, care are nevoie de aceeași răscumpărare ca noi toți, și este predispus tuturor ispitelor „comune omului”. Vechea noastră prietenă Dorothy m-a învățat multe lucruri din îndelungata ei viață de încredere în Dumnezeu și de

observare atentă a oamenilor, și într-o zi, pe când discutam despre prietenie și despre căsătorie, mi-a spus: „Draga mea, nici unul dintre noi nu este un pachet-premiu. Caută lucrurile esențiale și treci cu vederea restul.” Este foarte posibil ca pachetul-premiu pe care credem că l-am găsit să conțină unele surprize, dintre care nu toate sunt binevenite. Câte chinuri și dureri sufletești am evita dacă ne-am putea concentra asupra a ceea ce este esențial și am ignora restul! Cum ne-am mai putea relaxa împreună, bucurându-ne de tot ce există!

La *Rugăciunea de Dimineață*, repetăm pe genunchi această mărturisire: „Am greșit și ne-am abătut de la căile tale ca niște oi pierdute, am urmat prea mult născocirile și dorințele inimii noastre, am păcătuit împotriva sfintelor tale legi. Am lăsat nefăcute acele lucruri pe care ar fi trebuit să le facem și le-am făcut pe cele pe care n-ar fi trebuit să le facem, și nu există nimic bun în noi.”

Când rostesc aceste cuvinte, mă gândesc uneori la cei care le spun împreună cu mine și îmi zic: „Și eu fac parte din această mulțime. Oi pierdute. Nu există nimic bun în nici unul dintre noi.”

Deși Walt și cu tine sunteți prezbiterieni, n-ar fi rău ca din când în când să rostiți împreună această rugăciune, amintindu-vă că „noi” înseamnă voi doi. Va fi mai puțin probabil să te transformi într-o soție cicălitoare dacă îți vei aminti mereu că nu numai soțul tău lasă nefăcute lucruri pe care (crezi tu) ar trebui să le facă și face lucrurile pe care (crezi tu) nu ar trebui să le facă, ci că și tu greșești și rătăcești ca o oaie pierdută, păcătuiind zilnic prin omitere și comitere.

Conștientizarea faptului că toți avem aceeași nevoie de a fi răscumpărați este o realitate ce ne eliberează. Pentru că vor exista momente în care vei descoperi că acuzi, critici, ai resentimente. Aproape fără să-ți dai seama că o faci, vei începe să alcătuiеști în mîntea ta o listă de greșeli, anticipând ziua când ultima picătură va umple paharul și vei putea cita întreaga listă, fără a uita să adaugi la sfârșit: „Și încă ceva...!” Dar te vei trezi cu totul dezamăgită, și spiritul tău acuzator se va transforma în iertare plină de dragoste, în momentul în

care îți vei aminti că, de fapt, nu te-ai căsătorit decât cu un păcătos, și la fel a făcut și el. Amândoi aveți nevoie de har.

*Singur harul ne-a adus în siguranță până aici,
Și harul ne va conduce acasă.*

Una dintre cele mai prostești afirmații ce a pus vreodată stăpânire pe imaginația publicului provine din filmul *Love story* – „În dragoste nu trebuie să spui niciodată «Îmi pare rău.»” Dacă faptul că l-ai rănit pe cel pe care-l iubești nu te face să-ți pară rău, atunci ce altceva te-ar putea face să-ți pară rău? Tu ai nevoie de iertare. Tu trebuie să ierți. Și este un lucru minunat, aducător de vindecare, să-ți mărturisești păcatul în fața celui împotriva căruia ai păcătuț și să-ți ceri iertare. Uneori, când vei găsi că este timpul ca și el să îți ceară *ție* iertare, amintește-ți că ai la fel de mare nevoie de răscumpărare ca și el. În dragoste nu există nici o „evidență” a greșelilor.

Și dragostea nu este oarbă. De fapt, cel care iubește cu adevărat vede clar adevărul despre cel iubit, adevăr ce este ascuns de ochii celorlalți. Probabil că, din cauza faptului că cel iubit face ca soarele să strălucească și mai tare și ca lumea întreagă să cânte, nu este întotdeauna ușor să îți amintești că și el este un păcătos. Dar când dragostea devine o realitate cu care trăim zilnic, începem să descoperim anumite imperfecțiuni la care răspundem fie cu dragoste, fie fără dragoste.

Sara Teasdale a exprimat răspunsul acesta al dragostei în poemul *Appraisal*:

*Să nu crezi niciodată că ea îl iubește fără discernământ,
Să nu crezi niciodată că dragostea-i oarbă,
Toate greșelile lui sunt ferecate
În cămăruța minții ei;
Toate indeciziile lui sunt împăturite
Ca niște steaguri vechi, decolorate de vreme,
Fără ținută și vărgate de ploaie;
Iar ciudățeniile lui – asemenea unor veșminte
Roase și uzate, cu nenumărate pete –*

*Nu mai vorbi de ele, nu le mai aminti.
Există o comoară ce cântărește mult mai mult:
Mândra-i voință stârnită brusc
Crește la fel de sigură ca fluxul;
Simțurile – adormite în atentă stăpânire;
Blândețe față de animale și păsări;
Buna dispoziție pâlپând domol și constant
Asemenea lunii argintii pe undularea apei;
Și o gingășie mult mai profundă
Ca s-o poți cuprinde în cuvinte.*

Așadar, te căsătorești cu un păcătos. Și îl iubești, îl accepți și îl ierți pe acel păcătos la fel cum și tu aștepti să fii iubită, acceptată și iertată. Tu știi prea bine că „toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu”, și aceasta îl include și pe soțul tău care este lipsit de unele dintre gloriile pe care te așteptai să le găsești în el. Este important să înțelegi aceasta o dată pentru totdeauna, și apoi să pășești alături de el ca fiind amândoi „împreună moștenitori ai harului vieții”.

TE CĂSĂTOREȘTI CU UN BĂRBAT

Nu te căsătorești numai cu un păcătos, ci și cu un bărbat. Nu te căsătorești cu o femeie, ci cu un bărbat. Este ciudat cu câtă ușurință se așteaptă unele femei ca soții lor să fie femei, să se comporte ca niște femei, să facă ceea ce se așteaptă de la femei. Dar ei sunt bărbați, ei se comportă ca niște bărbați, ei fac ceea ce este de așteptat de la niște bărbați, și astfel fac lucruri neașteptate. Ei își surprind soțiile cu faptul că sunt bărbați, și unele soții se trezesc în fața adevărului îngrozitor că, de fapt, ele nu și-au dorit *un bărbat*. Căsătoria, sau o vagă idee despre căsătorie, le-a asigurat acele avantaje pe care le-au căutat – un cămin, copii, siguranță, statut social. Dar, într-un fel sau altul, căsătoria a furișat în viața lor tihnită această creatură imprevizibilă, dificilă și nesupusă numită *bărbat*. Se pare că el este mai înalt, mai gălăgios, mai încăpățânat, mai flămând și mai murdar decât s-ar aștepta o femeie, și ea va descoperi că o talpă mai mare lasă urme mai mari pe dușumeaua proaspăt spălată din bucătărie, și că pașii lui fac o gălăgie mai mare pe scara copiilor. Ea își dă seama că ceea ce o face pe ea să plângă, pe el îl poate face să râdă. El mănâncă mult mai mult decât pare necesar sau chiar rezonabil pentru o femeie care este mereu vigilentă să nu depășească greutatea ideală. Când face duș, dimensiunile lui

mai mari înseamnă un consum mai mare de apă și o suprafață mai mare de care să rămână atârinate picăturile de apă, și astfel ea descoperă că prosoapele se udă mult mai tare și probabil că el nu le va împături în trei, așa cum ar vrea ea, ca să se vadă monograma. Ba s-ar putea ca el nici măcar să nu le atârne la uscat! Poate că nu folosește un burete de baie, ceea ce va însemna că va consuma de trei ori mai mult săpun decât ea. Când va face curățenie în baie, va descoperi că trebuie să curețe și în unghere unde înainte nu s-a pus niciodată problema curățeniei. Lui îi place să *strângă* tubul cu pastă de dinți în loc să-l *ruleze*. Orice face el, și care ei i se pare inexplicabil sau nejustificat, îl respinge cu un simplu „Bărbații!”, de parcă aceasta ar fi o condamnare sau în cel mai bun caz o scuză, în loc să fie un motiv de a-l mulțumi lui Dumnezeu. La urma urmei s-a căsătorit cu un bărbat, și ea se poate socoti norocoasă dacă el se comportă ca atare.

„Bărbații sunt bărbați, spune Gertrude Behanna, ei nu sunt femei. Femeile sunt femei. Ele nu sunt bărbați.” Iată încă o reacție simplă, dar pe care nu ne este la fel de simplu să ne-o reamintim.

Știu că este greu să-ți imaginezi asta acum, dar într-o zi s-ar putea să-ți treacă prin gând (sau chiar să o rostești cu voce tare): „Nu sunt sigură că soțul meu mă înțelege.” Și probabil că vei avea dreptate. El nu te înțelege. El este bărbat. Tu ești femeie. Există câteva domenii în care cei doi nu se vor întâlni niciodată, și ar trebui să ne bucurăm că este așa. Deși uneori ne simțim frustrate și enervate că nu putem pătrunde în adâncimile unei alte personalități. Dar cine poate nega fascinația misterului, a faptului de a ști că există profunzimi pe care nu le-am sondat?

În Biblie există o istorioară în care ni se vorbește despre un bărbat care a fost în stare să răspundă la toate întrebările unei femei. Regina din Seba a mers la Ierusalim să îl încerce pe Solomon, vestitul rege, cu întrebări grele. Am auzit despre înțelepciunea și dreptatea lui Solomon, dar nu se menționează nimic în legătură cu îndelunga lui răbdare. Ea ni se dezvăluie în această istorioară, fiindcă ni se spune că regina „i-a spus tot ce avea pe inimă”. Asta trebuie să-i fi luat

mult timp. Nu mulți bărbați ar dori să audă tot ce-i trece prin minte unei femei, dar se pare că regele a ascultat-o, deoarece „Solomon i-a răspuns la toate întrebările și n-a fost nimic pe care regele să nu fi știut să-i lămurească”. Ce bărbat trebuie să fi fost el, dacă a stăpânit toate răspunsurile și a avut răbdarea să dea toate explicațiile necesare pentru a satisface o regină puternică, venită fără îndoială cu o doză mare de scepticism și poate chiar cu gelozie și dispreț! Dar a fost convinsă pe deplin. El a câștigat, iar ea i-a văzut înțelepciunea. Regina a vizitat și casa construită de Solomon, a mâncat la masa lui, a văzut locuința servitorilor lui, slujbele și veșmintele lor și arderile de tot pe care el le aducea în casa Domnului. Și după ce le-a văzut pe toate, ea a rămas foarte uimită. Priveliștea tuturor acelor lucruri a lăsat-o fără grai. Ea a reușit, totuși, să se stăpânească pentru a-i lăuda și a-i aminti nenumăratele binecuvântări revărsate de Dumnezeu peste el. După ce i-a dăruit tot ce i-a adus, iar el i-a făcut la rândul lui daruri, ei nu i-a rămas nimic altceva de făcut decât să plece acasă.

Nu sunt mulți bărbați care pot să facă ce a făcut Solomon. Nu mulți bărbați sunt puși în situația de a încerca să facă ce a făcut el. Și o femeie care își propune să îl încerce pe un bărbat prin întrebări grele trebuie avertizată că s-ar putea să sfârșească prin a rămâne fără grai și să nu mai aibă nimic altceva de făcut decât să facă stânga-mprejur și să meargă de unde a venit. Probabil că nu este doar o cale mai sigură, ci și mai înțelept să nu îi spui unui bărbat tot ce-ți trece prin minte și să nu-l prezezi cu întrebări grele. Lasă loc pentru mister.

Când ne-am pregătit odată pentru o masă rotundă pe tema căsătoriei, pe care urma să o organizăm pentru niște eleve de colegiu, toate cele cinci vorbitoare ne-am întâlnit la noi acasă pentru a stabili ce subiect va trata fiecare dintre noi. În timpul unei conversații foarte animate, am sugerat că una dintre noi ar trebui să vorbească despre plâns. Pe unele dintre vorbitoare le-a surprins sugestia mea. Ce să vorbești despre plâns? Ei bine, femeile plâng. Multe dintre ele n-o fac prea des, firește, dar este o posibilitate pentru care un bărbat trebuie să fie pregătit. Nimic nu îl tulbură mai mult pe un tânăr soț decât lacrimile soției lui – de obicei în cele mai

neașteptate momente și pentru motive ce par a fi inexplicabile. Întrebările lui neliniștite nu duc nicăieri, iar încercările ei de a-i da explicații nu fac decât să-i sporească neliniștea. Bărbații trebuie avertizați că nu are sens să încerce obținerea unei explicații. Este doar unul din acele lucruri care arată că bărbații sunt bărbați, iar femeile sunt femei.

Acest argument a fost primit cu proteste vehemente. „De ce spui asta? Sunt sigură că eu nu plâng mai mult de o dată pe săptămână!” a insistat una dintre noi. În acel moment s-a întâmplat ca tatăl tău vitreg să treacă prin cameră. A rămas uimit până și de faptul că urma să avem o masă rotundă. Despre ce să discutăm? Despre căsătorie? Cu cinci vorbitoare într-o oră? Și ce aveam de spus? Când a auzit în trecut frânturi din discuția noastră, a ieșit repede din cameră.

Mai târziu am fost amândoi în vizită la un cuplu extrem de atrăgător, ambii soți fiind în vârstă de aproximativ treizeci de ani. El era atlet, ea fusese regina frumuseții și model.

„Spune-le despre masa rotundă pe tema căsătoriei”, mi-a sugerat Add.

„O masă rotundă pe tema căsătoriei?” a întrebat soțul cu o privire inexpressivă?

I-am spus despre ce era vorba și unde urma să o organizăm.

„Dar ce este de spus despre căsătorie?” a întrebat el. Soția lui și cu mine ne-am privit una pe cealaltă. Dintr-un anumit motiv, femeilor nu le este greu să-și imagineze o discuție pe tema căsătoriei. Bărbaților li se pare ceva de neînchipuit. Dar când le-am relatat despre discuțiile noastre preliminare cu privire la plâns, soțul a înțeles imediat.

„Știu exact ce vrei să spui!” a exclamat el. Uneori vin acasă de la birou și mă simt minunat. Mă duc seara la culcare mulțumit de mine însumi și stau în pat cu mâinile încrucișate sub cap, gândindu-mă la decizia inteligentă pe care am luat-o la serviciu și la exercițiul frumos pe care l-am gândit la antrenament. Când deodată aud un fornăit.

«Plângi?» întreb eu.

(fornăit) «Nu.»

«Cum nu plângi?...Plângi!»

«Nu...(fornăit)...Nu plâng...» (fornăit)

«Ce s-a întâmplat?» întreb eu.

«Nimic!» răspunde ea, și continuă sa-și tragă nasul. Ei bine, sunt căsătorit deja de suficient timp ca să știu că va urma o discuție de 3-4 ore, cu tot tacâmul: lumină aprinsă, halat, cafea!”

Cât timp a vorbit el, soția lui ședea pe marginea scaunului, zâmbind cu gura până la urechi. Amândoi știau exact despre ce vorbeam. Și amândoi au căzut de acord că merită să discutăm subiectul plânsului la masa rotundă.

Dar nu pot încheia această parte a discuției fără să adaug că și bărbații plâng. Nu schițez aici dihotomii simpliste, că toate femeile plâng, iar bărbații nu. Cunosoc bărbați care plâng mult mai ușor decât mine. Este important să-ți cunoști bărbatul. Trebuie să știi că există lucruri care îl fac să fie altfel decât tine. Masculinitatea lui te va ajuta să-ți explici unele dintre ele.

25

TE CĂSĂTOREȘTI CU UN SOȚ

Al treilea lucru pe care nu trebuie să-l uiți este că te căsătorești cu un soț. Val, mă îndoiesc că ție îți va fi la fel de greu să îți amintești acest lucru ca femeilor care nu au avut frați și surori, sau care și-au cunoscut tatăl. Unele dintre ele transferă foarte ușor asupra nefericiților soți așteptările pe care le-au avut de la tatăl, frații, surorile, mama sau prietenele lor, și aceasta este o povară pe care nici un bărbat nu o poate duce. El se află cu tine într-o relație absolut nouă și unică, și amândoi aveți nevoie de maturitate pentru a intra în ea.

Dacă vei ceda ispitei de a aștepta ca soțul tău să îndeplinească toate rolurile din toate relațiile pe care le-ai avut înainte de a te căsători, vei vedea că ceri prea mult. El are nevoie de prietenii lui, tu ai nevoie de prietenele tale, chiar dacă prioritatea voastră numărul unu este căsnicia și căminul vostru. Nu încerca să-l pui pe sărmanul tău soț în poziția imposibil de definit de a-ți asculta toate necazurile, mici sau mari (și clasificarea ta va fi probabil diferită de a lui), de a discuta cu el despre coafuri și rețete culinare, diete și meniuri, culoarea draperiilor din sufragerie, ci discutați și acele subiecte ce s-ar putea să vă intereseze mult mai mult pe amândoi. Cunosc, este adevărat, bărbați care sunt foarte

interesați de coafura soției lor și de rețete culinare, care fac ei înșiși cumpărăturile pentru garderoba soției lor, și cunosc chiar un bărbat care confecționează haine pentru soția lui. Unii bărbați vor să știe ce vor mânca la cină și unora le place să rearanjeze mobila în locuință. Dacă este interesat de toate acestea, este foarte bine. Dacă însă nu este interesat de ele, discută-le cu cineva care este, dacă vrei să le discuți.

Știu că risc dacă menționez mâncarea, îmbrăcămintea și mobila. Soția stereotipă „tradițională” nu este interesată de nimic altceva. Firește că așa ceva este o prostie! La fel de ușor i-am putea acuza pe bărbați că vorbesc numai despre mașini, sport sau bursa de valori. Oricine, bărbat sau femeie, care este viu și are o minte curioasă, poate fi interesat de mâncare, mobilă, sport și bursa de valori, deoarece la urma urmei, toți mâncăm, toți avem nevoie de mobilier, de relaxare și de bani. De ce n-am vorbi ocazional despre toate acestea? Ceea ce nu înseamnă, însă, că nu ne mai interesează nimic altceva. Mie îmi place să gătesc și pentru a găti bine ai nevoie de mult timp, talent și imaginație. Uneori discut despre acest subiect. Dar când curăț o ceapă nu mă gândesc la cepe. Mintea mea colindă departe de chiuvetă. Un bărbat trebuie să șofeze o mașină, probabil că îi place să șofeze și își dorește o mașină bună. El discută uneori despre mașini. Dar când se află la volanul mașinii, gândurile lui pot fi la teologie sau la o partidă bună de vânatoare, sau chiar la familia lui.

Tot ce vreau să-ți spun este să nu fii o persoană plictisitoare. Unele subiecte o vor interesa mai mult pe mama ta decât pe soțul tău. Nu uita că el este *soțul* tău!

Tatăl tău obișnuia să spună că fiecare femeie are nevoie de trei soți: unul care să aducă acasă de-ale gurii, unul care să o iubească și unul care să repare lucrurile din jurul casei. Există multe așteptări de la un singur bărbat, și o femeie nu trebuie să-și judece soțul numai după cât de bine știe să mânuiască ciocanul. Dacă se întâmplă ca femeia să fi avut un tată care schimba garnitura de la robinetul de la baie, repara clanța de la intrare și înlocuia țiglele sparte, ungea balamalele ușilor ca să nu mai scârțâie și încliea sertarele stricate fără să i se ceară să o facă, ea se așteaptă ca soțul ei să

facă la fel. Ce fel de bărbat este acela, se întreabă ea, care nu știe să țină în mână un clește și o șurubelniță?

Există femei care au crescut în familii sportive, în care toți băieții jucau fotbal sau baschet și întreaga familie respira, mânca și se odihnea făcând sport, indiferent de anotimp. Pentru astfel de femei este un adevărat șoc să se căsătorească cu bărbați pe care nu-i interesează sportul în echipă, ci preferă pescuitul sau alpinismul. Cunosc o tânără soție care a fost consternată de mulțimea aparatelor de sport necesare pentru a-l păstra pe soțul ei „în formă”. Practica două-trei sporturi o dată și cu unele ocazii își schimba echipamentul și de două sau de trei ori pe zi ca să se conformeze cerințelor. Soția s-a trezit că trebuie să strângă „toate aceste utilaje!”, cum le numea ea, și să țină pe deasupra pasul și cu spălatul și călcatul. Pur și simplu nu fusese pregătită pentru toate acestea când s-a căsătorit.

Pentru a fi o soție bună, eu cred că o femeie trebuie să fie (printre altele) atât senzuală cât și maternă. Căsnicia presupune senzualitate – o apreciere a trupului și a simțurilor ca distincte de intelect – dar o femeie trebuie să aibă și un anumit sentiment matern față de soțul ei. Asta nu înseamnă că trebuie să-l dădăcească! Uneori în inima femeii care simte că soțul ei vrea să fie dădăcit se naște un profund resentiment. Dar o soție trebuie să aibă dorința de a se îngriji de nevoile soțului ei și de a-l sluji *cu aceeași bucurie* cu care o mamă se îngrijește de copilul ei.

Soțului îi revine o sarcină similară. Termenul *soț* are conotația de a conserva, de a îngriji, de a administra, de a proteja. Soția trebuie să-și îngăduie să fie iubită. Lasă-l să fie soț. Lucru ușor pentru anumite femei. Este poate prea ușor și se poate întâmpla ca ele nu numai să-și îngăduie să fie iubite, ci chiar să pretindă să fie răsfățate. Mă cunoști destul de bine ca să știi că nu la asta mă refer. Tu nu ai fost răsfățată. Crescând printre indieni, ai învățat să accepți ca ceva normal lucruri pe care majoritatea dintre „oamenii civilizați” le-ar numi greutăți. Știai încă de la început că nimeni nu se aștepta să protestezi, și ți-ai învățat bine lecția. Ai fost independentă încă de pe când plecai cu indienii (pentru o zi întreagă!) la pescuit

sau la întâlnirile lor, lăsându-mă pe mine singură. În prima ta zi de școală din Statele Unite, autobuzul școlii a trecut pe lângă tine și a trebuit să te duc eu, cu mașina, la școală. Când am ajuns, copiii erau deja toți în clase, dar tu ai intrat curioasă în acel loc absolut nou pentru tine, ducându-ți singură cutia cu mâncare și ținând capul sus.

Așa că nu mă tem că ai fi o coardă de viță care caută ceva de care să se sprijine. Dar dă-i voie să te iubească. Este soțul tău.

TE CĂSĂTOREȘTI CU O PERSOANĂ

În al patrulea rând, trebuie să-ți amintești că te căsătorești cu o persoană. Și spun asta în al patrulea rând, nu în primul rând. În ultimii ani am ajuns să tratez cuvântul *persoană* cu multă prudență, pentru că este atât de folosit. Le aud pe femei spunând că vor să fie tratate „nu ca femei, ci ca ființe umane” sau „ca persoane”. Aud cuvinte ca *persoană de onoare* sau *persoană reprezentantă*, și chiar absurdități precum „clasă de persoane începătoare”. Această perspectivă asupra umanității cuprinde o distorsionare gravă. Nu vreau ca cineva să mă trateze mai degrabă ca „persoană” decât ca femeie. Diferențele noastre sexuale sunt termenii în care se desfășoară viața noastră, și a le umbri în vreun fel înseamnă a slăbi însăși structura vieții. Când se pierd aceste diferențe, suntem și noi pierdute. Unele femei își imaginează cu naivitate un nou început în libertate, de fapt este vorba despre o nouă înrobire, mai amarnică decât cea de care încearcă să se elibereze.

Eu nu vreau să cunosc „oameni”, ci bărbați și femei. Mă interesează bărbații ca bărbați, femeile ca femei, și, când te căsătorești, te căsătorești cu un bărbat pentru că este un bărbat și, fiind bărbat, el devine soțul tău. Aceasta este frumusețea căsniciei. Două ființe separate și distincte se unesc și devin una.

Dar după ce l-ai acceptat ca păcătos, ca bărbat și ca soț, mai trebuie să-ți amintești că este o persoană. Ca persoană, el are un nume. Nimic nu dezvăluie mai bine atitudinea pe care o avem față de o altă persoană decât numele cu care ne adresăm ei.

Există din cei care nu-și spun nicicum. Am auzit odată un soț întrebând-o ceva pe soția lui sau comentând ceva dintr-o altă cameră, fără a folosi nici o formulă de adresare. Am auzit soții care procedează la fel, și am auzit soți care se referă unul la celălalt folosind numai pronumele de la persoana a treia. Mie mi se pare că cei care procedează astfel nu au (re)cunoscut niciodată ori au uitat persoana cu care s-au căsătorit. Ea a devenit o anexă.

Apoi sunt cei care-și spun „mami” și „tati”. Nu este rău în cadrul unei conversații cu copiii. Dar când un bărbat își strigă soția „mami”, aceasta este o declarație fatală. Mai este el iubitul ei, ori s-a transformat în băiețelul ei? Relația lor continuă să se dezvolte înspre maturitate sau regresează?

Eu aș fi ultima care să se plângă de folosirea unor formule de alint. Îmi plac. Îmi încălzește inima să aud un bărbat strigându-și soția „iubito” sau „scumpo”, dacă așa vrea el. Asta arată că ea este ceva deosebit pentru el. Katherine Mansfield, ale cărei scrisori tandre și fermecătoare de dragoste au fost publicate integral, îl numea pe soțul ei „Bogey” (bau-bau), iar el îi spunea „Wig” (perucel). Tot ceea ce vreau să subliniez este ca cei doi să-și spună *cumva*. Ca să arate prin felul în care se adresează unul altuia, în public sau în pat, că recunosc o personalitate în celălalt.

Una dintre cele mai îmbucurătoare descoperiri ale vieții este că recunoscând, afirmând sau mângâind o altă persoană noi înșine suntem recunoscuți, afirmați și mângâiați. Încercarea de a te cunoaște pe tine însăși, de a „te descoperi” sau de a defini „cine ești” reprezintă în cele din urmă un drum înfundat.

„Este limpede că nimeni nu poate ajunge la adevărata cunoaștere de sine fără să contemple mai înainte caracterul divin”, a scris Ioan Calvin în partea introductivă la *Învățătura religiei creștine*. „Nici un om nu este o insulă.” Suntem

chemați să avem părtășie cu Dumnezeu și unii cu alții. Căsătoria este relația cea mai intimă și continuă în care pot intra doi oameni, și ca atare oferă cea mai neîntreruptă ocazie de împlinire a personalității. Bineînțeles că aceasta nu înseamnă că numai oamenii căsătoriți pot cunoaște împlinirea. Vei afla împlinirea în măsura în care te dăruiești. Există oameni căsătoriți care nu au învățat încă prima lecție a dăruirii de sine. Și există oameni necăsătoriți care au parcurs deja un drum lung pe această cale. Mi s-a părut întotdeauna relativ ușor să mă jertfesc pentru soțul meu; în primul rând pentru că îl iubesc cu toată inima mea, și apoi pentru că răsplata este de obicei mai evidentă și mai promptă decât ar putea să fie în alte relații. A-ți iubi soția, după cum spune Biblia (și fără îndoială că se aplică și la iubirea soțului), este același lucru cu a-ți iubi propriul trup.

Dar dacă soțul tău este o persoană, asta înseamnă că trebuie să accepți misterul personalității lui. Am spus deja că bărbații și femeile nu se pot înțelege perfect unii cu alții. Și aceasta nu este numai din cauza barierelor sexuale. Și persoanele de același sex descoperă uși închise. Soțul tău este cunoscut pe deplin numai de Dumnezeu și, într-un sens, stă singur înaintea Lui. Dumnezeu i-a spus lui Avraam: „Umblă înaintea Mea și fii fără prihană [perfect]”. El nu a sugerat că Avraam ar putea umbla înaintea Sarei și să fie perfect. În ultimă instanță, el este omul lui Dumnezeu. El este liber și tu trebuie să respecti întotdeauna această libertate. Există întrebări pe care nu ai nici un drept să le pui, probleme pe care nu trebuie să le cercetezi și secrete pe care trebuie să te mulțumești să nu le cunoști niciodată.

„Dar oare soția nu are dreptul să le știe pe toate?”

Nu. Ea nu poate să ia sau nici măcar să ceară ceea ce nu îi este dat, și există lucruri pe care un bărbat nu poate și nu trebuie să i le dea. Adâncimile sufletului omenesc strigă numai către Dumnezeu.

PĂRĂSIREA TUTUROR CELORLALȚI

În cele din urmă, te căsătorești cu acest păcătos, cu acest bărbat, cu acest soț și cu această persoană. Căsătoria este alegerea unuia în detrimentul tuturor celorlalți. Fiecare partener promite să îi părăsească pe toți ceilalți, iar Biblia spune că omul își va lăsa tatăl și mama și se va „lipi” de soția sa. Orice alegere pe care o facem în viață ne limitează automat. A alege să te căsătorești cu *acest* bărbat înseamnă a alege să nu te căsătorești cu *alt* bărbat. Când hotărăști să te căsătorești cu acest păcătos anume, te angajezi să-i accepți păcatele personale, deși nu-ți este prea clar care vor fi acestea. Treptat vei începe să le descoperi, și pe măsură ce le vei descoperi, amintește-ți că te-ai căsătorit cu *acest* păcătos. Te poți uita la alți păcătoși și să îți mulțumești lui Dumnezeu că nu trebuie să conviețuiești cu diversele păcate pe care le au ei. Dacă ai putea alege cu care păcătos să conviețuiești, pe care l-ai alege? E bine că nu te întreabă nimeni! Îl iubești pe acest bărbat care întâmplător este acest păcătos și faci eforturi să accepți, să ierți, să treci cu vederea, să te stăpânești și, probabil, prin îndurarea lui Dumnezeu, să-l ajuți să iasă biruitor.

Când hotărăști să te căsătorești cu acest bărbat, hotărăști să nu te căsătorești cu nici un alt bărbat, și bărbatul ales are

limitele lui. Dar nu pornești de le limitele lui, ca tânăra din *My Fair Lady* care

va redecora casa
din pivniță până-n tavan
și apoi va continua cu plăcuta îndeletnicire
de a te schimba *pe tine!*

Nu te căsătorești cu el în ideea că-l vei schimba total! Când a fost întrebată ce sfat ar da unei tinere care se gândește să se căsătorească, Ruth Bell Graham, soția evanghelistului Billy Graham a spus: „Mărită-te cu cineva după care ești gata să te adaptezi *tu.*”

Dacă ești o soție foarte generoasă, vei admite probabil că soțul tău satisface 80 la sută din așteptările tale. Celelalte 20 de procente vei dori probabil să le schimbi. Poți, dacă vrei, să te ocupi tot restul vieții tale de cele 20 la sută, însă fără a le reduce cu nimic. Sau poți alege să treci peste ele și să te bucuri pur și simplu de cele 80 la sută, care răspund speranțelor tale.

Te căsătorești cu *această* persoană. Poate că în urmă cu 10 ani a fost „celebritatea campusului”. Ai fost atrasă de el pentru că a fost un fotbalist renumit, sau președintele organizației studentești, sau cel mai elocvent lider al protestelor din campus. Dar cursul vieții devine la un moment dat monoton. Căsnicia nu este o înlanțuire de petreceri; nu este un campus universitar, nici dispută politică simulată, nici întrecere athletică și nu prea mai are importanță că el a fost un orator fermecător sau un mare mijlocăș. Dar din când în când ar trebui să-ți amintești ce a fost el, să te întrebi ce anume te-a atras cu adevărat spre el. Știu că îți vei spune că nu te-ai căsătorit cu el pentru că a fost un mare mijlocăș, nu-i așa? Nu, te-ai căsătorit cu *această persoană*. Indiferent care au fost calitățile interioare care l-au ajutat să facă ce a făcut atunci, ele caracterizează în continuare persoana cu care dormi în același pat, cu care iei micul dejun dimineața și cu care dezbați bugetul lunar. Este persoana cu aceleași întrezăriri ca atunci când te-ai căsătorit cu el. Responsabilitatea ta acum nu este doar să-ți dai ochii peste cap și să-i spui cât de minunat este (deși există oare vreun

bărbat care să nu se bucure și de așa ceva?), ci să *apreciezi* sincer și din tot sufletul ce este el, să susții, să încurajezi și să ajuți să se exprime acele calități pe care le-ai văzut și le-ai admirat inițial la el.

Eram văduvă de 13 ani când bărbatul care urma să devină tatăl tău vitreg m-a cerut în căsătorie. Mi se părea că trăiesc o minune imposibilă. De fapt, prima dată mi s-a părut ceva uimitor să fiu dorită de un bărbat. În liceu și în colegiu am avut prea puține relații de prietenie cu băieții. Dar să fiu dorită din nou întrețea aproape orice închipuire. I-am spus acestui bărbat că știam că există femei care l-ar dori și care i-ar putea oferi lucruri pe care eu nu i le pot oferi – lucruri ca frumusețe și bani. Dar i-am spus eu: „Există un singur lucru pe care ți-l pot oferi și în care nu mă întrece nici o femeie de pe fața pământului, și aceasta este aprecierea.” Perspectiva văduviei m-a învățat asta.

Acum câțiva ani, editorul Ann Landers a primit o serie de scrisori pe tema „bărbații care sforăie”. Soțiile se plâneau de nenumăratele ore de nesomn și de iritare produse de sunetul oribil de lângă ele din pat. Unele au venit cu diferite sugestii, însă întreaga discuție a luat sfârșit cu o scrisoare: „Sforăitul este cea mai diafană muzică din lume. Întrebați orice văduvă.”

De multe ori mi s-a întâmplat să mă aflu într-o încăpere plină cu oameni și să aud o soție care își contrazice soțul, îl critică, îl denigrează sau îl ironizează în fața tuturor; atunci abia mă pot stăpâni să nu mă scol de pe scaun și să mă duc la ea, să o scutur bine de umeri și să îi spun: „Chiar nu-ți dai seama ce ai?” Nu, ea nu are cum să-și dea seama. Ea nu are perspectiva mea, firește. Dacă fiecare soție ar putea să trăiască pentru câteva clipe sentimentul pierderii soțului – să-și imagineze că acesta a murit – cu scopul de a redobândi perspectiva de care are nevoie pentru a-l aprecia cu adevărat!

Înaintarea spre maturitate îți va aduce o perspectivă mai largă. Apostolul Pavel, întotdeauna dornic ca cei care s-au convertit prin el să se îndrepte spre maturitate spirituală, s-a rugat ca creștinii din Colose să vadă lucrurile din punctul de vedere al lui Dumnezeu, primind înțelegerea și pătrunderea spirituală necesară. Ce poate fi mai de folos pentru o soție

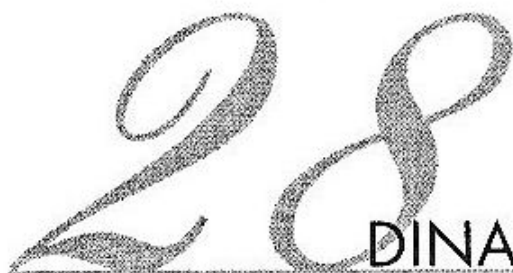

decât să își vadă soțul așa cum îl vede Dumnezeu? Dumnezeu l-a creat, l-a modelat, l-a răscumpărat, este al Lui. El îl aduce la desăvârșire și în nici un caz nu și-a încheiat încă lucrarea în el. Suntem încă nedesăvârșiți, mai avem o cale lungă de parcurs până vom ajunge așa cum ar trebui să fim, dar dacă putem privi la noi înșine și unii la alții din punctul de vedere al lui Dumnezeu, am ști încotro ar trebui să ne îndreptăm și în ce direcție ar trebui să se dezvolte relația noastră.

La scurtă vreme după ce m-am căsătorit a doua oară am fost invitați să vorbim amândoi într-o biserică al cărei pastor se recăsătorise și el de curând. El și prima lui soție, care murise de cancer, mi-au fost colegi în facultate. Am dorit să aflu de la el ce a învățat în acel prim an din a doua sa căsnicie. Mi-a spus fără ezitare: „Mi-am dat seama că Marcie îmi poate da lucruri pe care Sue nu mi le-ar fi putut da niciodată. Sue mi-a dat lucruri pe care Marcie nu mi le poate da. Așa am învățat să le apreciez pe amândouă. O apreciez pe Marcie pentru ce este ea, și asta într-un fel cum nu am putut să o apreciez pe Sue.”

Știu că nu vei fi șocată de întrebarea pe care i-am pus-o acelui pastor, și nici de faptul că el a făcut o comparație între soția Nr. 1 și soția Nr. 2. De ce n-ar fi făcut-o? Este un lucru natural, și comparația dintre Marcie și Sue nu a fost făcută pentru a o discredita pe una din ele, ci pentru a o aprecia pe deplin pe fiecare dintre ele pentru ea însăși. Creștinul care s-a rugat ani de zile să fie călăuzit spre partenerul potrivit, și care crede că cel cu care se căsătorește este într-adevăr alegerea lui Dumnezeu pentru el, este logic să tragă concluzia că personalitatea celuilalt completează cel mai bine personalitatea lui și îi satisface nevoile așa cum el însuși nu ar fi putut nici prevedea, nici alege. Tocmai diferențele sunt cele care ne deschid ochii să vedem cine suntem, și dacă ne rugăm pentru acea înțelegere și pătrundere spirituală pentru care s-a rugat Pavel, le vom vedea cum le vede Dumnezeu și vom aprecia imaginația extraordinară a Celui care le-a creat.

DINAMICĂ, NU STATICĂ

Am discutat despre cine este cel cu care te vei căsători. Se pune acum întrebarea ce este căsnicia. Ți-am citat definiția dată de Barth. Nu o pot îmbunătăți, dar pe măsură ce-ți vei trăi zilele, săptămânile și anii alături de soțul tău, se vor contura patru lucruri definitorii despre o căsnicie.

Căsnicia este o relație dinamică, nu statică. Ea devine fie mai bună, fie mai rea. Pe măsură ce oamenii se dezvoltă sau regresează, relațiile dintre ei se dezvoltă sau se deteriorează. O explicație ce se dă de obicei pentru incompatibilitatea conjugală este „Nu ne potrivim”. Un cuplu se întâlnește în liceu sau în facultate, cei doi împărtășesc interese caracteristice tinereții, se căsătoresc, apoi încep să descopere că „răzbierea” prin viață poate să nu fie la fel de ușoară ca legarea unor prietenii noi, pregătirea examenelor sau repunerea mingii în joc pe terenul de sport din campus. Încep să apară responsabilitățile, trebuie achitate facturile lunare, trebuie luate decizii, este nevoie de multă muncă fără nici un fel de răsplătă publică (și adesea nici măcar personală). Se spune că dacă cei doi nu se dezvoltă împreună, ei se îndepărtează unul de celălalt. Dar cuplurile care și-au rostit legămintele cu toată seriozitatea înaintea lui Dumnezeu și în prezența martorilor nu trebuie să permită posibilitatea

îndepărtării unuia de celălalt. Nu trebuie să existe niciodată ceva ce doar „li se întâmplă”, ca și când ei ar fi niște simpli spectatori atacați și răniți de o forță împotriva căreia ar fi incapabili să se apere. *Ei* au vrut să se iubească și să trăiască împreună. Ei nu sunt neajutorați, ci se găsesc într-o relație cu Dumnezeu, de aceea fiecare este responsabil să-și îndeplinească legământul față de celălalt. Fiecare în parte ia hotărârea să facă voia lui Dumnezeu, astfel că ei înaintează împreună spre „înălțimea staturii plinătății lui Cristos”. Și dacă Dumnezeu este considerat vârful triumphiului ale cărui unghiuri de la bază sunt cei doi, pe măsură ce fiecare se apropie de El, se reduce implicit și distanța dintre ei. A te apropia de Dumnezeu înseamnă a te apropia de celălalt, și aceasta înseamnă creștere și transformare. Ei sunt schimbați în același chip din slavă în slavă. Nu există stagnare, nici acel ceva ce sună atât de inocent, incompatibilitate.

Da, există tensiuni. Forța unei mari catedrale constă în echilibrul dintre contraforturi și arcade. Fiecare dintre acestea își are funcția și forța sa specifică. La fel văd eu și dinamica unei căsnicii bune. Nu este vorba despre putere concentrată împotriva slăbiciunii. Sunt două feluri de putere, fiecare menită să o amplifice pe cealaltă într-un mod aparte. Am folosit deja analogia bărcii când am vorbit despre semnificația disciplinei. Faptul că barca se supune regulilor de navigare nu este o slăbiciune a ei. Supunerea este tăria ei. Tocmai acele reguli dau bărcii posibilitatea să-și folosească puterea deplină, să „înhamă” vântul și să-i exploateze astfel puterea. Nu slăbiciunea L-a făcut pe Fiul lui Dumnezeu să asculte de voia Tatălui. A fost puterea – puterea voinței Lui de a dori voia Tatălui.

Într-o căsnicie bună există atât dependență, cât și independență de ambele părți. Soțul tău are nevoie ca tu să fii diferită de el, să fii ceea ce ești numai tu, să fii ceea ce el nu va putea fi niciodată, dar are nevoie și dorește. Numai astfel vei putea fi ceea ce ești în relație cu el. Numai așa îi poți fi complementară. El depinde de tine ca să-l completezi, iar tu depinzi de el. El este independent de tine sub aspectul diferențelor lui – tu ești femeie, ceva distinct, cu totul altfel,

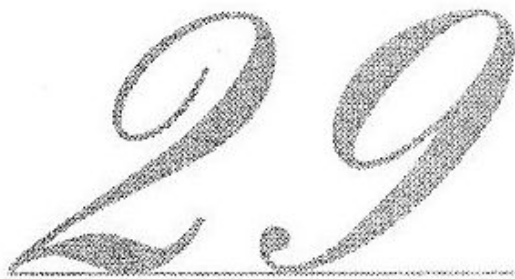
ceva opus lui. „Totuși, a spus apostolul Pavel, femeia nu este fără [independentă de] bărbat, nici bărbatul fără [față de] femeie. Căci după cum femeia a fost făcută din bărbat, tot așa bărbatul se naște acum din femeie și totul este de la Dumnezeu.” Bărbații și femeile nu pot și nu trebuie să încerce să trăiască viața fără a se raporta la sexul opus. Ei sunt interdependenți și trebuie să se recunoască și să se confrunte reciproc. Această confruntare – cel mai clar realizată în căsnicie – face să fie extrem de important ca sexele să nu fie confundate, ignorate, minimalizate sau înlăturate. Avem nevoie unii de alții. Soțul și soția trebuie să fie soț și soție, nu amici. Dinamica trebuie păstrată așa cum a plănuit-o Arhitectul.

Deja ai unele experiențe ce țin de domeniul acesta al schimbării. Prima dată l-ai întâlnit pe Walt pentru că era prietenul lui Ed. Văzându-l data următoare, când ai venit acasă de la facultate, pentru vacanță, el te-a interesat și ai început să nu te mai gândești la el ca la prietenul unui prieten, ci ca la prietenul tău. Îți mai amintești seara în care tu îți făceai treaba prin casă – curățenie în bucătărie, călcai rufe – iar el nu mai pleca? Ai observat că își tot căuta motive să rămână și când ți-ai dat seama că îl interesezi, aceasta a adus o nouă schimbare în tine. Acum nu mai era un simplu prieten. Două luni mai târziu ai primit de la el o felicitare de Sf. Valentin și la scurt timp după aceea o felicitare de ziua ta. La Paști l-ai văzut din nou și ai început să te întrebi dacă nu cumva îl iubești. În timpul verii ți-a scris o dată sau de două ori, iar toamna știai deja sigur că te iubește. Apoi, de Crăciunul trecut, v-ați logodit și în curând vă veți căsători.

Prieten, iubit, soț. În viața voastră împreună el va fi multe – confident, însoțitor, susținător, putere, tovarăș de joacă, ascultător, învățător, elev, lider, mângâietor și, așa cum l-a considerat și Sara pe Avraam, „domn”. Fiecare din aceste roluri își are frumusețea și limitele sale, fiecare necesită un răspuns diferit din partea ta și pentru aceasta este nevoie de flexibilitate, adaptabilitate și maturitate. Viața este fascinantă și această dinamică vă va păstra viu interesul unul pentru celălalt atâta timp cât la baza a toate se află dragostea.

S-ar putea ca într-o zi susținătorul tău să își piardă slujba. Puterea ta ar putea da dovadă de o slăbiciune neașteptată. Poate că într-o zi cavalerul tău în armură strălucitoare va cunoaște înfrângerea publică. Învățătorul tău ar putea să facă o greșeală gravă de care ai încercat să îl avertizezi. Iubitul tău ar putea să se transforme într-un pacient neajutorat, bolnav, suferind și trist, având nevoie de prezența și de îngrijirea ta clipă de clipă, zi și noapte. „Acesta nu este bărbatul cu care m-am căsătorit”, vei putea spune, și vei avea dreptate, dar te-ai căsătorit cu el ca să fiți alături la bine și la rău, în boală și în sănătate, și acele promisiuni extraordinare au luat în calcul posibilitatea unor schimbări radicale. Tocmai de aceea au fost necesare promisiunile.

În viață există lucruri ce pot face ca promisiunile solemne să pară o batjocură. „Să-ți iubești, să-ți cinstești, să-ți ascuți” soțul pot părea adevărate ironii în fața umilințelor de nespus și a înjosirii bolii. Să-l iubești, să-l cinstești și să-l ascuți pe acest bărbat doborât, chinuit și furios, care nu vrea să-și ia medicamentele? Legămintele sunt serioase. Extrem de serioase. Dar nu le-ai făcut încrezându-te în puterea ta de a le ține. Harul ce te-a împuternicit să faci acele legăminte va fi acolo ca să te sprijine atunci când punerea lor în practică va părea imposibilă.

O UNITATE

Căsătoria este o unitate. Este nevoie de doi ca să calcătuiască o unitate. Când Dumnezeu a creat bărbatul, El a văzut că nu este bine ca acesta să fie singur și a creat o femeie din el și pentru el, special proiectată ca să-l ajute, să i se potrivească, să-i fie parteneră. Femeia este cu totul altfel, total diferită, întru totul darul lui Dumnezeu pentru bărbat, și fiecare se află în relație cu celălalt, răspunzător față de celălalt în ascultare de porunca lui Dumnezeu, responsabil să fie bărbat sau femeie, și să se unească în cadrul căsniciei pentru a fi una în trup. Acesta este motivul pentru care bărbatul își părăsește părinții. El părăsește toate celelalte legături trupești ca să o stabilească pe cea mai intimă dintre toate, singura care este unitatea perfectă a unui singur trup.

În unitate nu există competiție. Nu există rivalitate a unuia împotriva celuilalt, o evidență a scorului, o permanentă comparație sau insistența ca toate lucrurile să fie împărțite exact pe din două. Fiecare ține cu celălalt, trăgând în aceeași direcție cu celălalt, nu împotriva lui.

Dar suntem oameni. Tu, fiica mea, știi foarte bine că sunt doar un om, plină de defecte, și nu pretind nicidecum că lucrurile ies întotdeauna perfect. Odată, înainte ca tatăl tău și cu mine să ne fi căsătorit, mi-am dat seama că el crede că

suntem în competiție unul cu celălalt și că îi vine greu să accepte situația aceasta. Studiam amândoi spaniola cu o doamnă din Ecuador, și ea trebuia să-l corecteze pe el mult mai des decât pe mine. Era supărat nu fiindcă credea că profesoara e părtinitoare, ci deoarece considera că are dreptate. Nu am știut nimic despre toate acestea până când odată, în timp ce ne plimbam, mi-a mărturisit ce simte. Nu-mi cerea să încetinesc ritmul, „să fac pe proasta” ori să fiu mai superficială în pregătire. Nici prin gând nu-i trecea așa ceva. Voia doar să-mi mărturisească cât de dificilă i se părea această competiție. Eu am recunoscut că mie mi-a făcut plăcere să concurez cu el, și că probabil nu m-aș fi străduit dacă nu ar fi existat competiția. El a ajuns să admită că diferența darurilor este o realitate a vieții și în cele din urmă a reușit să o accepte. Toate acestea au ținut de sentimente, și nu de judecată, și el a văzut lucrurile ca atare. Atunci am început să învățăm amândoi – și nu trebuie să învățăm niciodată să învățăm lecția aceasta – că indiferent ce daruri avem, nu trebuie să facem paradă de ele, ci trebuie să le folosim pentru binele altora. După ce ne-am căsătorit, am descoperit cu uimire cât de bine se potriveau darurile pe care le aveam fiecare dintre noi, și astfel am început să învățăm lecția din 1 Corinteni 12, versetele 17-18: „Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul? Acum dar, Dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare așa cum a voit El.”

Există unitate în trupul fizic – toate mădularele sunt unite împreună armonios și pentru binele întregului trup, și toate se supun capului. La fel este și cu unitatea din căsnicie: două persoane separate formează un trup, și dacă sunt creștine, sunt una în Cristos, supuse conducerii lui. Dacă cei doi sunt una în Cristos, ei nu au parte numai de unitate, ci și de părtășie, și aceasta este un lucru neprețuit.

30

O OGLINDĂ

Căsnicia este o oglindă. Fiecare îl reflectă pe celălalt, ceea ce într-o oarecare măsură poate fi dureros, fiindcă nici unul dintre noi nu poate suporta prea multă realitate dintr-o dată. O pasăre mai ciudată din Australia, numită Tweetie Pie, s-a văzut într-o oglindă ce atârna lângă colivia ei. A fost nevoie să i se administreze tranchilizante, pentru că imaginea pe care o văzuse în oglindă o făcea să cârâie toată noaptea, să se lupte cu niște dușmani imaginari și să se ghemuiască înspăimântată într-un colț al coliviei.

Căsătoria este pentru cei mai mulți oameni prima experiență de viață adultă obișnuită – îndeplinirea zilnică, comună, smerită a îndatoririlor, în strânsă legătură cu altă persoană și în dependență de ea. Prea puțini oameni sunt nevoiți să-și asume responsabilități zilnice înainte să se căsătorească. Prezența unui coleg de cameră asigură probabil puțin exercițiu, însă poate fără a include gătitul și administrarea banilor. Acestea sunt niște realități ale vieții și, în cazul în care căsnicia îți oferă prima șansă de a te confrunța cu ele, există posibilitatea de a da vina pe căsnicie ca atare, sau pe partener, din cauza unor dificultăți care fac parte pur și simplu din viața adultă. Viața conține multă monotonie. Nu prea te-ai confruntat cu ea de una singură, și

când vă veți confrunța cu ea împreună, nu este de mirare că vor ieși la iveală slăbiciuni și păcate. Și este firesc să existe și surprize. Te vei vedea pe furiș așa cum ești, ca într-o oglindă.

Tu nu ești cu totul lipsită de exercițiu în rutina vieții. Ai făcut planuri, ai făcut cumpărături, ai gătit în ultimii câțiva ani, și ai făcut-o bine. Dar este cu totul altceva să planifici, să faci cumpărături și să gătești 21 de mese pe săptămână timp de 52 de săptămâni pe an. Ți-ai câștigat și ți-ai administrat singură banii de cheltuielă timp de câțiva ani, dar să administrezi și să cheltuiești cu atenție banii pe care i-ai câștigat altcineva, și să faci ca ei să ajungă pentru voi doi până la sfârșitul lunii, aceasta este cu totul altceva.

Acestea sunt lucruri pământești în care vei fi testată. În acest context, te vei vedea așa cum nu te-ai mai văzut niciodată până acum. Te vei vedea prin ochii soțului tău, și aceasta va fi o adevărată revelație. Uneori vei vedea greșeli la el. Este foarte probabil să vezi greșeli la el pe care va trebui să le rezolvi în tine.

Dacă vei fi deprimată, vei observa că și el este. Dacă vei căuta să fii bine dispusă, vei vedea ce mult înseamnă aceasta pentru el, mai ales dacă va avea motive bine întemeiate să nu fie bine dispus. Poți crea pentru el un climat familial în funcție de atitudinea pe care o ai tu, iar aceasta face parte din datoria ta de soție. Căminul pe care îl crezi și atmosfera din acel cămin formează lumea în care soțul tău se întoarce din lumea activității lui. Fă ca această lume să fie un loc plin de frumusețe și de pace.

O VOCAȚIE

În fine, și cred că acest lucru este foarte important, căsnicia este o vocație. Este o datorie pe care ești chemată să o îndeplinești. Dacă este o datorie, înseamnă că trebuie să depui eforturi pentru îndeplinirea ei. Nu este ceva ce se întâmplă din senin. Auzi chemarea, răspunzi la ea, accepți datoria, intri în căsnicie de bună voie și cu bucurie, te dedici disciplinelor, responsabilităților, limitărilor, privilegiilor și bucuriilor ei. Te concentrezi asupra ei, jertfindu-te ei zi de zi într-un „Da” de o viață. Răspunzând „Da” bărbatului care te-a cerut în căsătorie tu spui „Da” căsniciei.

Cred că aceasta este mai ușor pentru femeie. Vorbind din propria mea experiență, chiar și unei femei care are o carieră îi este ușor să pună căsnicia pe primul loc când ce căsătorește, să renunțe la carieră cu un „Aleluia”, cum a spus Ruth Benedict, ca să-l lase pe soțul ei să ocupe primul loc. Probabil că în planul lui Dumnezeu ea nu renunță de fapt la acea carieră. Ea continuă să facă lucrarea la care a fost chemată anterior. Eu am fost misionară înainte ca tatăl tău să mă ceară în căsătorie, iar după ce m-am căsătorit cu el am fost tot misionară, și nu soție de misionar. Când m-am căsătorit a doua oară intrasem într-un alt domeniu de activitate, eram scriitoare, și nu am fost eliberată de această

slujbă ca să devin soție, deși în ambele cazuri mi-a fost foarte clar că vocația mea primară este căsnicia. Dacă nu eram dispusă și dornică să accept această vocație cu disciplinele, responsabilitățile, limitările și privilegiile ei, atunci trebuia să nu mă fi căsătorit. Acesta mi se părea un lucru de la sine înțeles. S-ar putea să existe câteva femei excepționale care reușesc să combine cu succes cariera și căsnicia, dar este imposibil să le acorzi atenție deplină amândurora în același timp. Dacă o femeie vrea să dea întâietate carierei sale, ar face mai bine să nu se căsătorească, pentru simplul motiv biblic că ea a fost creată să se adapteze bărbatului (a fost creată „pentru el”), dacă are un bărbat.

Poate că, acum, când spun toate astea, ele par ușoare. Înainte de a mă căsători prima dată, în viața mea a existat o perioadă lungă de gândire și rugăciune pentru a înțelege dacă chemarea misionară nu exclude, în cazul meu, posibilitatea căsătoriei. În cazul unora acest lucru este adevărat. Se pare că așa a fost cazul lui Amy Carmichael. Ea a știut că chemarea lui Dumnezeu la lucrarea misionară era în contradicție cu propria ei dorință de a se căsători, și ea a ales calea Lui, nu a ei. Mă întrebam dacă nu mi se cere și mie să fac aceeași alegere. Tu îmi cunoști temperamentul, cât de ușor mă las convinsă că voia lui Dumnezeu este să nu fac ceea ce eu nu aș vrea să fac.

Dar în cele din urmă, în moduri imprevizibile, dar evidente pentru noi (despre care ți-am vorbit în parte cu altă ocazie), am ajuns să știm că vocația noastră este căsnicia, și ca atare ea pretindea (ce pretenție agreabilă!) angajamentul nostru.

Mai târziu, însă, când responsabilitățile misionare sau cele de autoare intrau uneori în conflict cu acelea de bună soție, a trebuit să lupt cu presupunerea eronată că sarcina mai ușoară sau mai plăcută, cea de soție, nu este nimic altceva decât o simplă evitare a responsabilității. „Dar responsabilitatea mea este și să fiu soție”, mi-am spus, și imediat mi-am răspuns tot eu: „Dar trebuie să te duci acolo și să le înveți pe femeile indiene să citească” sau „Când vei termina de verificat acea traducere a Evangheliei după Luca?” Când eram scriitoare și soție, am fost extrem de tentată să nu fac nimic altceva decât

gospodărie, pentru că îmi place să fac gospodărie și mai ales îmi place să o fac astfel încât să creez un cămin pentru soțul meu, dar au existat perioade când a trebuit să mă rup pur și simplu de gospodărie și să intru în birou ca să îndeplinesc mai întâi munca mai grea, „să mănânc spanacul înainte de a putea savura desertul”.

Cu conflictul acesta se va confrunta și orice bărbat căsătorit care ia în serios atât căsnicia, cât și munca pe care o face. Am afirmat că eu cred că pentru femeie este mai ușor să își accepte căsnicia ca pe o vocație, pentru că povara responsabilității financiare atârnă pe umerii soțului ei. Chiar și acolo unde este nevoie și de venitul soției, ceea ce nu a fost cazul meu, soțul este susținătorul. Din punct de vedere biblic, el este responsabil pentru familia lui. O femeie pe care o cunosc îi spune soțului ei: „Eu sunt soția ta, dar tu ești viața mea.” Femeia nu este niciodată viața bărbatului în sensul în care bărbatul este viața femeii, și așa a vrut Dumnezeu să fie – „Nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat”. De aceea nu este ușor pentru un bărbat să considere căsnicia o vocație. Și dacă nu o vede ca atare, nu va lua în serios implicațiile ei.

Ai vrea să ai o formulă simplă pentru a-ți selecta prioritățile, nu-i așa? Toți am vrea, dar nimeni nu ne-o poate da. Singur Dumnezeu, care te cheamă la lucrarea pe care ți-o dă, te va ajuta să știi cum să-ți echilibrezi responsabilitățile atunci când le vei cântări înaintea Lui, când te vei ruga și te vei încrede în El. „Cel drept va trăi prin credință” este regula căsniciei, ca de altfel în toate celelalte sfere ale vieții, și nu există nici o altă regulă care să acopere toate vicisitudinile acesteia.

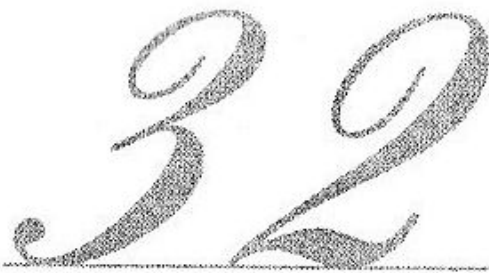
Căsnicia nu este singura datorie pe care suntem chemate să o îndeplinim. Femeile care nu au o carieră sunt chemate cu siguranță să îndeplinească o diversitate de alte îndatoriri în afara căsniciei. A fi părinte este o datorie, și una care, asemenea carierei, eclipsează prea adesea vocația căsniciei, astfel încât cei doi uită că au fost chemați să se aibă unul pe celălalt și se gândesc numai la familie. Ca soție de pastor vei avea anumite sarcini în biserică, și ele îți vor solicita timpul și atenția. Fiecare sarcină pe care o avem de

îndeplinit cere credință din partea noastră. Toate trebuie recunoscute și acceptate sau respinse prin credință, crezând că Dumnezeu care pune ordine în toate lucrurile o poate face și în viața ta și o poate călăuzi astfel încât să nu fie una trăită în egoism, „pe paturi de roze”, dar nici să nu fie atât de dezordonată și de agitată încât pacea lui Dumnezeu să nu o poată stăpâni.

Iar cuvântul egoism ne aduce la principiul sacrificiului. Haide să stabilim o dată pentru totdeauna: dacă viața creștină cere sacrificiu, și căsnicia creștină cere sacrificiu, renunțare la viața ta în favoarea altuia, acestea fiind principiul central al creștinismului. Dar renunțarea zilnică la viața proprie pentru soțul meu nu mi se pare a fi o jertfă grea. De obicei nici nu prea seamănă a sacrificiu. Nu doare prea des. Dar când trebuie să vă sacrificați amândoi pentru alții, acesta seamănă mai mult a sacrificiu. Ți-am vorbit despre responsabilitățile voastre reciproce, despre seriozitatea acestei vocații a căsniciei, despre necesitatea de a-ți asuma sarcina, dar trebuie să îți amintesc că principiul crucii pătrunde până în esența căsniciei. Pavel le-a scris corintenilor că deoarece „vremea s-a scurtat”, cei care au soții să trăiască de parcă nu le-ar avea. Foarte mulți bărbați căsătoriți reușesc să trăiască în felul acesta – fără griji și nepăsători față de soțiile și familiile lor. Nu la aceasta s-a referit Pavel. El a vorbit despre necesitatea de a ne trăi viața sub autoritatea lui Dumnezeu. El vorbește despre tensiuni inevitabile: „...cea nemăritată se îngrijește de lucrurile Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu duhul; iar cea măritată se îngrijește de lucrurile lumii, cum să placă bărbatului ei.” Pavel este împotriva neliniștii, a îngrijorării – „Nu vă îngrijorați de nimic” le spune el filipenilor. Scopul este promovarea binelui și a unui devotament total față de Dumnezeu. Dedicarea, „slujirea fără piedici”, poate reclama uneori din partea voastră să renunțați la voi înșivă de dragul altora. Alteori, dedicarea față de soțul tău va fi acceptată ca dedicare față de Domnul. „...ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut” – cuvintele lui Isus sunt dovada că așa cum îi tratăm pe alții

(inclusiv pe soțul tău, să nu uiți niciodată asta) așa Îl tratăm și pe El, și este acceptat ca atare.

Așadar, căsnicia este o vocație. Tu ai fost chemată la ea. Accept-o, atunci, ca pe o sarcină pe care ți-o dă Dumnezeu. Aruncă-te în ea cu bucurie. Fă-o din toată inima, cu credință, cu rugăciuni și cu mulțumiri.

CE ANUME FACE O CĂSNICIE SĂ FUNCȚIONEZE?

Înainte de a-ți recomanda cele patru lucruri care eu cred că fac o căsnicie să funcționeze, trebuie să recunosc că au existat nenumărate căsnicii care par să funcționeze foarte bine chiar dacă pentru ele aceste lucruri au contat prea puțin sau deloc.

Mă gândesc la Eugenia și Guayaquil. Eugenia, o tânără indiană din tribul Quichua, în vârstă de 15-16 ani, a venit să lucreze ca menajeră în casa noastră din Shandia. Spre surprinderea noastră, ea a venit împreună cu un băiat de aproximativ 11 ani pe care l-a prezentat drept soțul ei. S-au mutat la noi, nu chiar „cu câțel și cu purcel” pentru că aveau mai puțin de atât – mai exact, aveau doar un sac indian. Eugenia se ocupa de gospodărie, Guayaquil mergea la școală. El spera să ajungă până în clasa a șasea, atât cât putea oferi la vremea aceea școala misionară pentru băieți. Când venea acasă de la școală, făcea tot ce îi spunea Eugenia să facă – spărgea lemne, pregătea focul în sobă, scotea apă, sau alteori tăia ceapa, amesteca în mâncare sau spăla vasele; și era un aranjament convenabil pentru noi toți.

Fratele mai mare al Eugeniei, Gervacio, era căsătorit cu sora mai mică a lui Guayaquil, Carmela, o fetiță scumpă cu ochii mari și negri, și cu un surâs timid. Mama lui Guayaquil

și a Carmelei murise pe când ei erau încă foarte mici, iar tatăl lor a decis că singurul mod de a ști că sunt bine îngrijiți era să îi căsătorească deja cu partenerul promis. Astfel că ei au fost căsătoriți la o vârstă mai timpurie decât era obiceiul, dar ambele căsătorii păreau să fie absolut reușite. Am întrebat o indiană dacă aceste cupluri dormeau împreună. Râzând zgomotos, ea mi-a spus (expresia folosită de ea se pierde mult prin traducere): „Nici o soție nu doarme mai aproape de soțul ei decât Carmela!”

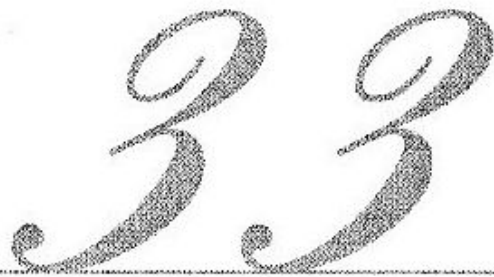
Am urmărit cât de bine funcționa poligamia în tribul Auca. Locuința noastră se învecina cu a lui Dabu, care avea trei soții. În timpul zilei le urmăream comportamentul în absența soțului lor, care era plecat la vânătoare. Casa lor, ca de altfel și a noastră, nu avea pereți. Niciodată nu le-am auzit certându-se, nici nu am văzut cel mai mic semn de frecuzuri între aceste trei femei. Dabu le-a fost credincios, după câte se putea ști (și practic toți știau tot despre toți) și, mai mult, a fost foarte generos când și-a asumat răspunderea celor trei femei, fiindcă toate trei erau văduve cu copii și dacă Dabu nu ar fi avut inimă atât de mare, ele nu ar fi avut pe nimeni care să vâneze pentru ele.

Am cunoscut și căsătorii „mixte”, între oameni provenind din culturi sau rase foarte diferite, ce păreau să meargă foarte bine.

Richard Hooker, marele teolog englez, s-a căsătorit cu fiica proprietăresei în casa căreia a locuit cât timp a predicat la Londra. Ea a fost, după părerea unui prieten, „o femeie prostuță, cu apucături neelevate, care nu i-a adus nici frumusețe, nici avere. Căsătoria lor a fost o nenorocire și o greșală”. Aceasta a fost părerea prietenului. Hooker, în schimb, a fost mulțumit de Joan, numind-o „preaiubita [lui] soție” și a scris: „Încă de la început, femeia a fost modelată de natură după bărbat nu numai din punct de vedere cronologic, ci inferioară și în ce privește perfecțiunea, totuși atât de bine și de plăcut proporționată încât prezența ei înaintea ochilor noștri poate fi mai degrabă percepută decât definită. Și tocmai de aceea dragostea aceasta care este baza perfectă a căsniciei e rareori capabilă să se explice singură.”

Iată o mărturisire emoționantă din partea unui astfel de bărbat. Cât privește existența unui temei biblic pentru credința că femeia este „inferioară [bărbatului] în ce privește perfecțiunea”, acest aspect îl vom analiza mai târziu, dar deoarece pentru Hooker trebuie să fi fost cât se poate de evident, de aceea nu a avut nevoie de o autoritate mai înaltă. Totuși, el trebuie să fi cunoscut „dragostea aceasta care este baza perfectă a căsniciei”, și nimeni nu îl poate contrazice în această privință.

ACCEPTAREA ORDINII DIVINE

Unul dintre lucrurile ce fac o căsnicie să funcționeze este acceptarea ordinii divine. Fie există o ordine, fie nu există, și dacă ea există și este încălcată, va rezulta dezordine – dezordine la cel mai profund nivel al personalității. Eu cred că există o ordine stabilită în crearea lumii și mai cred că o mare parte din confuzia ce caracterizează societatea noastră este rezultatul violării planului divin. S-a pierdut proiectul inițial. Fiecare își are părerea lui în privința felului cum ar trebui să arate clădirea.

Ieri s-a încheiat misiunea Apollo-Soiuz, întâlnirea americano-rusă în spațiu. Niște mecanisme uluitoare de complexe a trebuit să funcționeze, să se potrivească și să conlucreze perfect timp de zece zile pentru ca cele două capsule să se unească, apoi să se separe și fiecare din ele să aterizeze în locul prestabilit din Rusia, respectiv în vastitatea Pacificului. (Capsula americană a avut o deviere de 24 de secunde în 10 zile!) Dar a existat totuși un plan. Totul a fost organizat și planificat. Totul s-a desfășurat conform acestui plan, și cât de mândri și ușurați ne-am simțit cu toții din cauza aceasta.

Ce mângâiere să știm că există un plan divin. Această cunoaștere este secretul liniștii sufletești. Isus este exemplul

perfect al unei vieți omenești trăite în seninătate și ascultare de voia Tatălui. El a trecut prin evenimentele vieții Lui fără agitație sau grabă și i-a întâmpinat pe oameni cu bunătate. El a putut spune „Tatăl nu M-a lăsat singur pentru că totdeauna fac ce-I este plăcut” – cu siguranță că fără nici o deviere, nici măcar de 24 de secunde! La sfârșitul timpului petrecut cu ucenicii, când a luat cina cu ei, știind ce urma să aibă loc, El le-a demonstrat că tocmai cunoașterea originii și a destinului Său l-a dat puterea să facă lucruri care pentru ei ar fi fost de neînchipuit. „Isus, fiindcă știa... că de la Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se duce, S-a sculat de la masă, S-a dezbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar și S-a încins cu el.” În fața trădării ce știa că va urma, în fața propriei Sale morți, El a luat locul unui sclav și a spălat picioarele ucenicilor. El a putut face asta pentru că știa Cine este și al Cui este. El a putut, de asemenea, înfrunța evenimentele din noaptea și din ziua următoare. Nu slăbiciunea L-a făcut să devină sclav. Nu resemnarea L-a adus la Calvar. El a acceptat și a dorit voia Tatălui.

Faptul că amândouă știm de unde venim și încotro ne îndreptăm ne dă stabilitate și direcție, ne susține. A ști că întreaga lume se mișcă în armonie, la porunca lui Dumnezeu este un factor extraordinar de stabilitate.

Ideea de ierarhie vine din Biblie. Cuvintele *superior* și *inferior* se referă în primul rând la poziție, nu la valoarea intrinsecă. Cine stă în rândul cel mai de sus al unui stadion va avea o poziție superioară – mai înaltă decât cineva din rândul întâi. Heruvimii și serafimii au fost superiori arhanghelilor, arhanghelii superiori îngerilor, și omul a fost făcut „pentru puțină vreme mai prejos de înger”. Pământul și creaturile de pe el au fost create anterior omului, așadar poziția omului pe scara lui Dumnezeu nu este determinată neapărat de cronologia creației, pentru că aceasta le-ar da animalelor o poziție superioară. Omului i-a fost atribuită poziția atunci când i s-a poruncit să supună pământul și să stăpânească peste peștii mării, peste păsările din aer și peste orice vietate ce se mișcă pe suprafața pământului. „...Toate le-ai pus sub picioarele lui”, a scris psalmistul.

Psalmii abundă în expresii ale autorității și controlului exercitat de Dumnezeu, expresii ale măsurii, ale limitării și ale direcției. De exemplu, Psalmul 104 spune: „Tu ai așezat pământul pe temeliile lui și niciodată nu se va clătina... apele stăteau pe munți, dar, la amenințarea Ta, au fugit... suindu-se pe munți și pogorându-se în văi, până la locul pe care li-l hotărâseși Tu. Le-ai pus o margine pe care nu trebuie să o treacă...[Tu ai făcut] luna ca să arate vremile; soarele știe când trebuie să apună... Îți trimiți suflarea, ele sunt zidite...”

Cartea lui Iov descrie perfecțiunea planului, a măsurii, a limitelor și a armoniei: „Unde erai tu când am întemeiat pământul? Spune dacă ai pricepere. Cine i-a hotărât măsurile, știi? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el? Pe ce sunt sprijinite temeliile lui? Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului când stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?” În același capitol găsim expresii ca „a închis marea cu porți”, „i-am pus hotar”, „[am] poruncit dimineții”, „[am] arătat zorilor locul lor”, „porțile morții”, „porțile umbrei morții”, „cămărilor zăpezii”, „pe ce cale se împarte lumina”, „drumul fulgerului și al tunetului”. Un loc pentru toate, și toate la locul lor. Iov, un bărbat copleșit de propriile sale suferințe fizice și de pierderile lui materiale, ajunge la o cunoaștere nouă și profundă a identității lui Dumnezeu și o recunoaștere a faptului că toate sunt în întregime sub porunca Lui.

Stelele și-au urmat traiectoriile, mările și oceanele nu și-au depășit limitele. Luna apune, soarele răsare, fluxul și refluxul își urmează mișcarea periodică. Animalele se supun naturii lor și tot ce este verde crește, înflorește și aduce rod la vremea hotărâtă.

Într-un contrast izbitor, Epistola lui Iuda se referă la îngerii care „nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința” ori, într-o altă traducere, „nu și-au păstrat poziția” și ca urmare a fost nevoie să fie „lipsiți de Dumnezeu atât de lumină cât și de libertate”.

După câte știm, îngerii și oamenii sunt singurele creaturi care s-au făcut vinovate de refuzul de a-și păstra locurile ce

le-au fost hotărâte. „Chiar și cocostârcul își cunoaște vremea pe ceruri, a scris Ieremia; turtureaua, rândunica și cocorul își păzesc vremea venirii lor; dar poporul Meu nu cunoaște legea Domnului!”

34

EGALITATEA NU ESTE UN IDEAL CREȘTIN

Dacă acceptăm ideea de ierarhie, trebuie să știm unde sunt trasate granițele.

Decanul unui mic colegiu ce funcționa pe lângă o biserică a fost rugat să relaxeze unele regulamente, pentru a le face mai „relevante”, mai „realiste”, mai „acceptabile pentru studenții contemporani”. Însă acest decan avea suficient de multă experiență ca să știe că această cerință se făcea auzită în fiecare an. În fiecare an periodicul studentesc conținea articole cu privire la motivarea absențelor, la regulamentele din dormitoare, la sistemul de notare și la obligativitatea participării la capelă. (Tu știi că asta s-a întâmplat acum câțiva ani – studenții de azi nu prea au mai auzit de astfel de probleme.) Ai avut posibilitatea să compari ediții din 1926 și 1965 ale unor astfel de periodice și ai găsit plângeri similare.

„Unde pui limitele, le-a spus decanul, acolo se va da bătălia.”

În scurta perioadă de 10 luni din viața ta înainte ca tatăl tău să moară, a apucat să-ți traseze, după câte îmi amintesc eu, o singură limită. Ți-a explicat foarte clar că nu ai voie să te atingi de cărțile lui. Ai tras una de pe raftul de jos și i-ai rupt o pagină, însă ai primit o palmă de la el și de atunci ai înțeles perfect (un bebeluș înțelege de obicei mult mai multe

decât își închipuie părinții lui) că nu ai voie să te apropii de ele. Dar încă mai țin minte expresia curioasă, încrezătoare, neastâmpărată și sfidătoare a feței tale în timp ce te târai încet spre bibliotecă, privind peste umăr la noi, încercând să vezi până unde poți merge. Noi te urmăream în tăcere, curioși ce vei face. Ai înaintat spre bibliotecă. Ai ridicat degetul de pe podea și l-ai îndreptat spre cărți. „Valerie.” Pauză. Degetul s-a oprit în aer, dar privirea îți era încă sfidătoare. Liniște. Apoi degetul a început să se miște din nou, foarte precaut. „Nu.” Degetul s-a oprit, trăsăturile feței ți s-au relaxat, și brusc ai devenit deosebit de concentrată și ți-ai schimbat direcția de deplasare, ca și când ai fi avut o treabă urgentă în altă parte.

Limitele trebuie trasate. Universul funcționează pe baza unor legi pe care ne putem baza. Nu numai decanii de colegiu și părinții stabilesc reguli și trasează limite ca să-i controleze pe studenți și pe copii. Orice afacere trebuie să fie condusă după anumite principii clar definite. Celui care solicită un loc de muncă i se prezintă fișa postului, și dacă se califică pentru slujba respectivă și o acceptă, el acceptă și limitele ce i se pun și responsabilitățile ce țin de slujba respectivă.

Însă marea întrebare pentru noi, femeile, este unde au fost trasate aceste limite? I se cere unei femei să fie supusă soțului ei? Poate fi o femeie ordinară pentru lucrarea în biserică? Este ea subordonată bărbatului în toate domeniile vieții? Multe femei acceptă imediat ideea de ordine creată, dar consideră că bărbații și femeile au fost creați „egali”.

Dar egalitatea nu este un ideal creștin. În primul rând, este foarte greu de stabilit ce anume înțeleg oamenii când vorbesc despre egalitate. Ei nu vor să spună, desigur, că bărbații și femeile sunt ca două jumătăți ale unui ceas sau ale unei portocale. Jaques Barzun spune în *House of Intellect*: „Superioritatea sau inferioritatea poate fi stabilită numai cu privire la o singură calitate, pentru un singur scop... Oamenii sunt incomparabili și trebuie considerați egali... Egalitatea nu este decât una dintre calitățile omului și încă una din cele mai dispensabile.”

Bărbații și femeile sunt egali, putem spune, prin faptul că au fost creați de Dumnezeu. Atât bărbatul, cât și femeia sunt creați după chipul Său. Ei poartă amprenta divină. Ei sunt în egală măsură chemați la ascultare și responsabilitate, dar există diferențe în responsabilitățile ce le revin. Adam și Eva au păcătuit și sunt amândoi la fel de vinovați. Prin urmare, amândoi sunt în egală măsură obiectele îndurării lui Dumnezeu.

Afirmația „Toți oamenii au fost creți egali” este de natură politică, referindu-se la o singură calitate, și urmărind un singur scop. C. S. Lewis a numit aceasta o „ficțiune legală”, utilă, necesară, dar în nici un caz întotdeauna de dorit. Căsnicia nu este o arenă politică. Ea este unirea a două contrarii. Este o confuzie să se vorbească despre „separați, dar egali” sau „opuși, dar egali” cu referire la această unire singulară a doi oameni care au devenit, tocmai pentru că au fost creați diferiți, un singur trup.

35

MOȘTENITORI AI HARULUI

Un iepure roade trifoi exact sub fereastra în dreptul căreia stau la mașina de scris. Doi bărbați se află într-o mică barcă cu motor ce tocmai intră în port și doi porumbei sălbatici stau unul lângă altul pe firul de telegraf. Trandafirii sălbatici sunt în plină floare, acoperind aproape cu totul gardul de peste drum. Este greu să șezi la mașina de scris într-o astfel de dimineață. Mi-ar plăcea să mă plimb cu tine pe plajă și să găsim o scobitură în vreo dună, unde să ne adăpostim și să stăm de vorbă.

Scrisoarea par avion pe care ai scris-o imediat după ce ai ajuns la Amsterdam a ajuns în dimineața aceasta. Îmi scrii despre case țărănești mici, acoperite cu stuf și îmbrăcate în viță de vie, și despre case de piatră înalte și maiestuoase, despre ferestre cu perdele subțiri tivite cu dantelă și împodobite cu nenumărate plante și flori, despre câmpii îngrijite, ale căror parcele sunt despărțite de canale. Ai observat ordinea și curățenia de acolo. Și în Cape Cod sunt câteva orașe încântătoare, îngrijite și ordonate, între care se numără și orașul Chatham. Bărbații au ieșit ieri să taie buruienile crescute printre pietrele din bordura trotuarului. Căsuțele acoperite cu șindrila decolorată de ploaie și vânt au perdele albastre în ferestre. Poți vedea multe grădini de

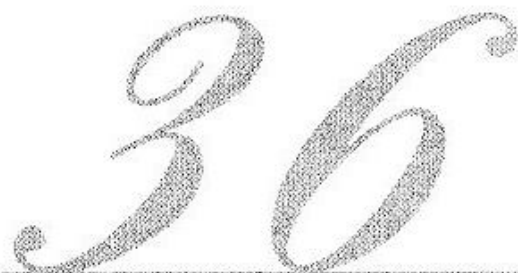
zarzavat îngrijite, împrejmuite cu garduri de sârmă împotriva iepurilor. (Ieri am numărat 44 când am mers cu bicicleta la poștă.)

Ce-i cu această bucurie pe care o simțim de fiecare dată când observăm ordinea și planificarea? Nu este oare aceeași plăcere pe care o simțim când sesizăm ritmul (care este predictibilitatea) muzicii, modelul unei carpete orientale, mișcările ritmate ale unui dans, forma perfectă a unei opere autentice de artă? Bucuria noastră este provocată tocmai de disciplina aceluși lucru. Disciplina nu este sufocantă, ea dă putere, ea face posibilă frumusețea. De ce n-ar fi la fel și atunci când contemplăm extraordinara ordine ierarhică? Fiecare ființă își cântă propriul său rol în partitura muzicală, în modelul artistic și în dansul vieții, și interpretându-și rolul în acord cu instrucțiunile Creatorului, își găsește bucuria deplină.

Acesta este un har, și nu există în Biblie nici o altă expresie mai frumoasă pentru a descrie un cuplu căsătorit decât cea folosită de Petru: „împreună moștenitori ai harului vieții”. Contextul acestei expresii este interesant. Petru le scrie celor exilați cum trebuie să se comporte în țările în care au fost împrăștiați. Ascultarea lor de autoritate poate determina popoarele învecinate să Îl glorifice pe Dumnezeu. Servitorii trebuie să se supună stăpânilor pe care îi au, indiferent dacă aceștia sunt buni sau răi, fiindcă Cristos a suferit pe nedrept, iar ei sunt îndemnați să Îi urmeze exemplul. Femeile căsătorite trebuie să se supună soților, urmând exemplul Sarei, care a ascultat de Avraam. Soții trebuie să „încearcă să-și înțeleagă” soțiile (cum găsim în traducerea Phillips), dându-le cinste ca unora care sunt mai slabe fizic decât ei, dar care, totuși, „vor moșteni împreună cu voi harul vieții”.

Servitorii, stăpânii, soțiile și soții au daruri și instrucțiuni speciale. Toate împreună alcătuiesc un tipar – tiparul lui Dumnezeu. Fiecare, în egală măsură, face parte din tipar, dar dacă ne gândim la întreg ca la o pictură, un dans sau o simfonie, ideea de egalitate este într-un totul nepotrivită. Totuși, soțul și soția sunt într-un mod intim și complex „moștenitori în egală măsură”, și moștenirea lor comună este harul.

EGALITATE PROPORȚIONALĂ

Căsnicia nu este o împărțire egală a responsabilităților. Când este considerată astfel, ea devine o luptă pentru putere, în care se ține cu strictețe scorul ca nu cumva unul să îl întrecă pe celălalt. „Dacă eu fac asta, atunci tu trebuie să faci cealaltă.” Am citit despre contracte de căsătorie în care fiecare activitate gospodărească este atribuită unuia sau celuilalt – soția, de exemplu, pregătește micul dejun, îmbracă copiii, îi hrănește, le cumpără cărți, se asigură ca au bani de prânz, bilete de autobuz, echipament sportiv și tot ce le mai trebuie în zilele de joi și de marți. Soțul face toate acestea în zilele de luni, miercuri și vineri. Sfârșiturile de săptămână sunt planificate în funcție de cât este de lucrat în afara casei, cine a făcut lucruri în plus în timpul săptămânii și așa mai departe. Îți poți imagina cum este sâmbătă seara, când cei doi stau la masă și fac bilanțul? Ai putea numi un asemenea aranjament căsătorie? Poate fi el ceva mai mult decât un parteneriat de afaceri? Iată însă că unii îl numesc libertate și maturitate.

Atunci ce procentaj trebuie să existe într-o căsnicie? Greșită întrebare! Dacă ar fi vorba să moșteniți împreună averea unei mătuși, s-ar putea pune această întrebare, dar aici vorbim despre har, despre harul vieții. S-a stabilit în ce

constă egalitatea voastră: în egală măsură păcătoși, la fel de responsabili, având nevoie în aceeași măsură de harul lui Dumnezeu și fiind în egală măsură obiectul aceluiași har. Și aici se termină egalitatea. Vă asumați viața în calitate de soț și soție și începeți să renunțați la viața voastră – nu ca niște martiri, nu ca niște preșuri peste care calci, nici ca niște asceți care fac un legământ de sfințenie, ci ca doi îndrăgostiți care au avut nevoie de har și l-au primit, și care știu foarte bine că vor avea în continuare nevoie de el și că îl vor primi în fiecare zi pe care o vor trăi împreună.

Există atâta ușurare în faptul că nu trebuie să fiți egali! Căminul este locul unde ar trebui să ne fie îngăduit să fim inegali, unde fiecare știe care sunt inegalitățile celuilalt și știe, mai mult, că tocmai aceste inegalități fac căsnicia să funcționeze.

Dar este într-adevăr greșit să folosim cuvântul inegalitate. Poate că ideea de dreptate a lui Aristotel explică ce vreau eu să spun. El a numit dreptatea „egalitate proporțională”. Adică dreptatea este „arta de a distribui părți atent proporționate de onoare, putere, libertate și altele asemenea diferitelor categorii ale unei ierarhii sociale fixe, și când dreptatea iese victorioasă, ea produce armonia diferențelor”.

Nu voi dezbate validitatea politică a definiției lui Aristotel. Trebuie să fi fost valabilă în vremea lui și în perioadele care au urmat de atunci încoace, dar aceea este o altă lume, o lume în care creștinii trebuie să trăiască și la care trebuie să participe, dar ea nu este neapărat condusă după principii creștine. Căminul creștin, însă, este o lume în sine, un microcosmos, reprezentând – împreună cu Biserica – însăși ierarhia cosmosului. Și acest cămin creștin poate fi condus după principii creștine.

Expresia „părți atent proporționate” este suficientă ca să nască întrebări. Cine proporționează și atribuie acele părți? Evident că cineva trebuie s-o facă. Trebuie să existe o autoritate care s-o facă.

În familia în care am crescut eu am fost șase copii, născuți în decursul a șaisprezece ani. Dormitorul cel mai bun, singurul care avea baie, îi aparținea bunicii mele vitrege care

a locuit cu noi timp de opt ani. După ce a murit ea, dormitorul acela a devenit al părinților mei. Cel mai bun scaun din sufragerie, singurul cu lampă și cu o scândurică pentru sprijinit picioarele, îi aparținea tatălui meu. El stătea la un capăt al mesei, mama la celălalt. Atât cei mici, cât și cei mari aveam de îndeplinit anumite sarcini, dar totul era „atent proporționat”. Cei mici duceau coșurile de gunoi, cei mari găteau, coseau iarba din fața casei, călcau rufe, zugrăveau. Fetele știau care le sunt datoriile, băieții și le cunoșteau pe ale lor. În general, fetele spălau vasele, dar cei patru băieți le ștergeau și le puneau la loc. Mama gătea mâncarea – mâncare simplă, dar bună, și în cantități enorme. De obicei, oricine dorea primea supliment la mâncare, dar mama nu „se îngrijea” în mod special de asta. Ocazional se mai auzeau plângeri de nemulțumire de genul „Cum se face că el/ea nu trebuie să...?” Ideea pe care o avea sora mea despre dreptate atunci când rămânea o singură bucată de prăjitură pe farfurie era: „Este cineva care o dorește mai mult decât mine?”

Dacă se isca între noi, copiii, ceea ce tatăl meu numea o „gâlceavă”, fiecare era interogat separat. În clipa în care vreunul începea cu: „Păi, el a...”, era oprit imediat. „Ce ai făcut tu?” suna întrebarea. „Nu vreau să aud decât ce ai făcut tu.” Uneori, cu aceasta mărturisirea lua sfârșit și acuzațiile erau retrase.

Această dreptate a familiei se baza pe o autoritate a familiei. În căsnicie, dacă doi oameni maturi se iubesc unul pe celălalt, această problemă a autorității este aproape în întregime o înțelegere tacită. Probabil că aș putea număra pe degetele de la o singură mână de câte ori aceasta a devenit o problemă conștientă în căsnicia noastră. Când totuși s-a întâmplat, a trebuit să-mi amintesc că mi-au fost trasate niște limite – nu de către soțul meu, ci de către Dumnezeu. Am fost creată ca să fiu un ajutor potrivit, nu un împotrivor.

UMILINȚA CEREMONIEI

Americanii au nostalgia ceremoniilor. Democrația ne oferă prea puține ocazii de fast și nici una pentru splendoare, dar văd că tu începi să le prinzi gustul în Anglia. În scrisoarea ta de ieri îmi scrii că ai urmărit ceremonia de schimbare a gărzii.

„O, a fost atât de regal, de maiestuos! îmi scrii. Toate acele gărzi, trupele și cavaleria. Culorile și costumele au fost magnifice. Mai întâi a venit regina mamă într-o caleașcă. Cred că am stat vreo trei ore acolo. O mulțime de oameni care se împingeau și se înghionteau. Dacă este atât de emoționant să o vezi pe regină, imaginează-ți cum va fi când îl vom vedea pe Regele Cristos!”

Biblia privește patriarhatul și monarhia ca de la sine înțelese. Este firesc ca aceste noțiuni să aibă un impact puternic asupra imaginației celor care au crescut cu Biblia în mână. Este, de asemenea, firesc ca unii să-și pună întrebarea dacă acestea sunt doar niște noțiuni pur culturale și politice, și de aceea temporare, sau dacă nu cumva în ele există ceva ce are a face cu Realitatea eternă. Sunt fastul și ceremonia lipsite de absolut orice semnificație, doar niște relicve ciudate, dar interesante, ale unei ere lipsite în mod straniu de orice autocritică? Psalmistul spune:

„Nu te teme când se îmbogățește cineva și când i se înmulțesc vistierile casei; căci nu ia nimic cu el când moare: vistierile lui nu se pogoară după el. Să se tot creadă omul fericit în viață, să se tot laude cu bucuriile pe care și le face, căci tot în locuința părinților săi va merge și nu va mai vedea lumina niciodată. Omul pus în cinste și fără pricepere este ca dobitoacele pe care le tai.”

Kipling a scris:

*Tumultul și strigătele se liniștesc,
Căpitanii și regii mor.
Dar străvechea-Ți jertfă rămâne,
O inimă smerită și pocăită.*

Peste câteva săptămâni vei veni din nou acasă și vom avea timp două săptămâni să discutăm planurile tale de nuntă, să alcătuim împreună lista invitațiilor, să hotărâm unde vom ține masa și ce meniu ți-ar plăcea să ai – și să cumpărăm rochia de mireasă. În biografia tatălui tău ai citit părerea lui despre nunți: „Formele cele mai inutile, cele mai lipsite de sens... nici urmă de realitate. Martorii se îmbracă pentru a se da în spectacol. Totul se concentrează asupra lucrurilor materiale. Noi, fundamentalistii, suntem o grămadă de sentimentalități de paradă... Totul nu este decât o formă scumpă de plictiseală.” Dar el a scris asta când avea doar 21 de ani. Dacă ar fi trăit mai mult decât cei 28 de ani care i-au fost dați, poate ar fi ajuns să înțeleagă semnificația ritualului, ceva cu totul străin de educația lui.

Tu îți dorești o frumoasă rochie albă și lungă, și tradiționalul voal. Vrei să ai muzică și flori și un alai de nuntași. Și asta nu pentru a arăta că ești o „sentimentală de paradă”. Pentru noi, semnul, sunetul, simbolul și mișcarea fac parte din închinare și celebrare, și tu vrei ca ceremonia nunții tale să cuprindă toate semnele vizibile, tangibile și audibile ale sensului invizibil și transcendent.

Este oare fastul incompatibil cu umilința? Ai auzit ce a spus C. S. Lewis în *Preface to Paradise Lost*:

Mai presus de toate, trebuie să te eliberezi de ideea oribilă, rod al unui răspândit complex de inferioritate, că fastul, în ocaziile potrivite, are vreo legătură cu vanitatea sau îngâmfarea. Un sărbătorit care se apropie de altar, o prințesă invitată de rege la un menuet, un general la o paradă ceremonială, un majordom ce pășește înaintea capului de mistreț la masa de Crăciun – toți aceștia poartă veșminte neobișnuite și se mișcă cu o demnitate calculată. Aceasta nu înseamnă că ei sunt niște înfumurați, ci că sunt ascultători, ei respectă acel *hoc age* ce conduce orice solemnitate. Obiceiul modern de a face lucrurile ceremoniale într-un mod neceremonios nu este o dovadă de umilință; mai degrabă dovedește incapacitatea ofensatorului de a se uita pe sine în ritual și disponibilitatea sa de a strica altora plăcerea ritualului.

Părerea mea este că acceptarea ordinii universale modelează imaginația și pregătește terenul pentru aprecierea ceremoniei. Vedem în ordinea pământească o reflectare a celei cerești. Găsim în ceremoniile tradiționale prilejul de a ne supune adevărurilor mai largi pe care le reprezintă. Căsătoria ta nu va fi o simplă scuză pentru a-i aduce pe toți prietenii și rudele noastre ca să ne „împărtășească bucuria” (după cum se exprimă timid în unele invitații de nuntă neceremonioase din zilele noastre) la evenimentul special al unirii tale cu Walt, ci o celebrare a căsniciei, a unei instituții hotărâte de Dumnezeu la crearea omului, în care El vrea să intrăm cu solemnitate și bucurie. Ceremonia asigură forma, ritualul care (ca să-l citez din nou pe C. S. Lewis) „face plăcerile mai puțin fugare, ...care permite puterii inerente unei tradiții pline de înțelepciune să hotărască valoarea elementului festiv sau sobru, vesel sau respectuos (pentru care individul și dispozițiile lui sufletești sunt atât de inadecvate), când alegem să fim așa, și nu la voia întâmplării.”

AUTORITATEA

Există în noi, în străfundurile ființei noastre, o puternică împotrivire față de autoritate, care în ultimă instanță ajunge până la ură împotriva acesteia. Ne zbatem sub ea. „Nimeni n-o să-mi spună mie ce să fac. Fac ce-mi place.” „Cine se crede că e?”

Însă lumea nu poate funcționa fără autoritate. Cineva trebuie să ne spună ce să facem. Problema nu este cine se crede el că este, ci pe cine anume reprezintă. Un soldat salută uniforma, nu omul, fiindcă indiferent dacă omul îi este sau nu superior în alte privințe, în armată el reprezintă un anumit nivel de autoritate. Lui i s-a dat un rang. Rangul lui nu dovedește că el este mai înalt, mai chipeș, mai puternic sau mai inteligent decât omul care îl salută. Dar, într-un fel, acesta și-a câștigat dreptul la acel rang.

Cei care se numesc creștini sunt oameni care au acceptat autoritatea. Ei au crezut evaluarea pe care le-a făcut-o Dumnezeu și au primit remediul Lui pe baza autorității Bibliei. Isus a spus: „Toată puterea [autoritatea] Mi-a fost dată”, și când i-a chemat pe ucenici, El i-a chemat să facă trei lucruri: să renunțe la ei înșiși, să-și ia crucea și să-L urmeze. Este imposibil să faci aceste lucruri dacă nu recunoști autoritatea. În Evanghelia după Matei se

relatează despre un centurion al cărui servitor zăcea paralizat acasă, într-o suferință îngrozitoare. Isus S-a oferit să meargă să-l vindece, însă centurionul L-a rugat să spună numai un cuvânt și era sigur că servitorul lui se va însănătoși. „Căci și eu sunt om sub stăpânire; am sub mine ostași și îi zic unuia: «Du-te!» și el se duce; altuia «Vino!» și el vine; și robului meu: «Fă cutare lucru!» și-l face.” Experiența pe care o avea cu autoritatea i-a dat posibilitatea să înțeleagă autoritatea – sau puterea – cuvântului rostit de Isus, și Isus a spus că în tot Israelul nu a găsit o credință atât de mare. Ca răspuns la credința centurionului, Isus a rostit cuvântul și servitorul a fost vindecat.

Ca să poți exercita autoritatea, trebuie să asculți de o autoritate. Centurionul a declarat că este un om „sub autoritate”, care însă are și el soldați sub autoritatea lui. El a respectat autoritatea lui Isus și i s-a supus cu credință.

Ca să fim ucenici trebuie să renunțăm la noi înșine – asta înseamnă să exersăm autoritatea asupra spiritului nostru. Trebuie să ne luăm crucea – asta înseamnă să ne supunem autorității lui Cristos. Și trebuie să-L urmăm – aceasta înseamnă ascultare continuă. Aceasta este calea nu spre limitare, spre robie, sau spre o dezvoltare îngrădită, ci spre libertate personală totală. Ea nu înseamnă moarte, ci viață, nu o viață în limite strâmte, ci viață „din belșug”. Poarta este strâmtă, nu și viața. Poarta se deschide spre nemărginirea vieții. Știm că există și o cale largă. Știm unde duce ea – la distrugere.

Acceptarea ierarhiei poruncite de Dumnezeu înseamnă acceptarea autorității – în primul rând, autoritatea lui Dumnezeu și apoi autoritățile mai mici pe care le-a hotărât El. Soțul și soția sunt amândoi sub autoritatea lui Dumnezeu, dar pozițiile lor nu sunt identice. Soția trebuie să se supună soțului. „Rangul” soțului i-a fost dat acestuia de către Dumnezeu, la fel cum rangurile îngerilor și ale animalelor sunt atribuite, și nu alese sau dobândite. Bărbatul matur recunoaște că nu el și-a câștigat locul, și că nu îl merită printr-o inteligență superioară, prin virtute, putere sau amabilitate. Femeia matură recunoaște că supunerea este

voia lui Dumnezeu pentru ea, și ascultarea de această voie nu este un semn de slăbiciune din partea ei, așa cum nu a fost nici pentru Fiul omului când a spus: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule!”

SUBORDONAREA

„**P**ur și simplu nu suport ideea să fiu un preș”, mi-a spus Jo când am încercat să îi vorbesc despre principiul biblic al autorității și al supunerii. Este pe punctul de a divorța pentru că este hotărâtă să găsească libertatea, iar căsnicia ei nu a fost egal asumată, cum consideră ea că ar fi trebuit să fie. Ea a fost înșelată de cei care declară că supunerea de orice fel înseamnă robie. Da, există greșeli mari în societate. Da, sunt de acord că bărbații nu trebuie să fie opresivi. Este adevărat că unii bărbați le-au tratat pe femei ca pe niște preșuri. Nu, soțului nu i se poruncește să domine, nici soției să fie servilă. Există tot felul de servituți omenești pe care creștinii ar trebui să fie primii care le deplâng și le corectează. Isus a venit să-i elibereze pe captivi.

Însă supunerea față de autoritatea dată de Dumnezeu nu este captivitate. De-aș fi reușit s-o ajut pe Jo să înțeleagă aceasta! Dar când am întrebat-o ce crede ea că ar trebui să diferențieze o căsnicie creștină de toate celelalte, mi-a răspuns: „Egalitatea.” În primul rând, egalitatea este o imposibilitate umană în căsnicie. Cine poate să repartizeze totul după preferință sau competență? „Dacă-mi place, o fac – a spus Jo – și eu ar trebui să fiu cea care o face. Dacă nu îmi place, o face Bill. Dacă nici lui nu-i place, atunci o facem pe

din două." La prima vedere totul pare în ordine. Fără îndoială că așa se fac foarte multe lucruri într-o gospodărie și n-aș spune că este greșit. Dar oare acea familie, în care toată lumea face doar ce îi place și nu face niciodată cu bucurie ceea ce nu-i place, este ea cu adevărat fericită? Este o concepție naivă despre natura umană să se presupună că doi egali pot conduce și asculta cu rândul și că, fiind „maturi”, se descurcă fără o ierarhie. Bunul simț le-a spus femeilor din toate societățile și din toate veacurile că grija căminului cade în sarcina lor. Bărbații au avut sarcina susținerii familiei. Cu siguranță că în complexa noastră societate modernă există împrejurări ce reclamă anumite modificări. Cunosc multe soții ale unor studenți la seminar care trebuie să lucreze ca să poată plăti taxele de școlarizare ale soților și cumpărăturile zilnice. Firește că soții trebuie să preia unele activități gospodărești și o parte din îngrijirea copiilor. Acesta este un aranjament temporar și cei mai mulți, soți și soții, așteaptă ziua în care vor intra din nou în normalitate.

Dacă am devenit atât de mature, de receptive la nou, de adaptabile și de emancipate încât poruncile Scripturii adresate soților – „adaptați-vă” și „supuneți-vă” – își pierd sensul, dacă cuvântul *cap* nu mai are conotația ideii de autoritate, și *ierarhia* a ajuns să însemne tiranie, atunci am fost târâte în torentul ideologiei liberale.

I-am spus lui Jo, și îți spun și ție ceea ce Pavel le-a spus creștinilor de la Roma: „Nu lăsați ca lumea să vă înghesuie în tiparele ei, ci lăsați-L pe Dumnezeu să vă remodeleze mințile pornind din interior.” Dumnezeu vrea să fim întregi, în siguranță și puternici, și una din modalitățile de a găsi această integritate, siguranță și putere este să ne supunem autorităților pe care le-a pus peste noi. (Problema autorității politice, față de care Biblia spune că trebuie de asemenea să ne supunem, devine extrem de complicată și de dureroasă pentru unii. În timpurile moderne, a trebuit ca Dietrich Bonhoeffer, Corrie ten Boom și familia ei, și Richard Wurmbrand să lupte cu ea. Discutarea acestei probleme nu intră în scopurile acestor însemnări, dar o menționez pentru cazul în care cineva ar găsi că am tendința să simplific

lucrurile și ar folosi aceleași argumente pentru a apăra, de exemplu, sclavia.)

Supunerea de dragul Domnului nu înseamnă slugărnicie. Ea nu duce la autodistrugere, nici la înăbușirea darurilor, a personalității, a inteligenței și a spiritului. Dacă ascultarea în sine ar reclama sinuciderea personalității (după cum pretinde un scriitor), ar trebui să tragem concluzia că ascultarea de Cristos cere și ea aceasta. Însă promisiunile pe care ni le-a făcut El cu greu ar putea indica autodistrugerea. „Vă las pacea, vă dau pacea Mea.” „Eu am venit ca oile să aibă viață și s-o aibă din belșug.” „Cine crede în Mine are viața veșnică.” „Oricui va bea din apa pe care i-o voi da Eu în veac nu-i va fi sete.” „Cine își va pierde viața pentru Mine o va câștiga.” „Tatăl vostru vă dă cu plăcere Împărăția.”

Dumnezeu nu cere nimănui să devină o nulitate. Care a fost scopul Creatorului pentru tot ceea ce a creat? El a vrut ca fiecare lucru în parte să fie bun, adică perfect, exact așa cum l-a gândit El; liber să fie lucrul pe care l-a intenționat El să fie. Când i-a poruncit lui Adam să „supună” și să „stăpânească” pământul, El nu i-a poruncit să distrugă sensul sau existența pământului. Am putea spune că El a „orchestrat” totul, dându-i unuia stăpânirea, supunând pe altul, ca să creeze o armonie deplină pentru gloria Lui.

Oamenilor care nu au crescut într-o familie disciplinată trebuie să le fie foarte greu să învețe relația dintre autoritate și dragoste, fiindcă ei asociază autoritatea cu elemente din afara familiei, cum este legea civilă. Noi avem însă un Dumnezeu care a aranjat lucrurile nu numai pentru „binele nostru suprem” (nu dorim întotdeauna să avem ceea ce este „pentru binele nostru”), ci și pentru libertatea și bucuria noastră. Când a creat-o pe Eva, a făcut-o pentru că altfel Grădina Edenului ar fi fost o închisoare a singurătății pentru Adam. Nu era bine ca el să fie singur, și pentru a-l elibera din acea închisoare și a-i aduce libertatea și bucuria, Dumnezeu i-a dat o femeie. Libertatea și bucuria Evei urmau să conștă în a fi complementul lui Adam.

Când Pavel vorbește despre subordonarea femeilor, el își bazează argumentul pe ordinea creată. Femeia a fost creată

din și pentru bărbat. De unde decurge în mod firesc că a trebuit să fie creată după bărbat. Poziția secundară, din punct de vedere cronologic, a femeii nu dovedește neapărat (în pofida lui Richard Hooker și a altora) o inteligență inferioară. Dar cei care exclud posibilitatea diferențelor sexuale în darurile intelectuale nu iau în calcul toate datele. Există unele statistici uluitoare ce evidențiază motive biologice pentru astfel de diferențe. Bărbații par a fi mai bine echipați pentru a face față unor abstractizări sofisticate. O dovadă a acestui fapt este că deși există în prezent 82 de Mari Maeștri la șah, nici unul nu este femeie. Din cei cinci sute de mari jucători de șah din istorie, nici unul nu a fost femeie, deși mii de femei, mai ales în Uniunea Sovietică, joacă șah.

Am citit aceasta într-o carte numită *The Inevitability of Patriarchy* de Steven Goldberg. Goldberg subliniază cu grijă că el nu sugerează în nici un caz că bărbații sunt în general superiori femeilor. Ei sunt *diferiți*, și diferențele lor sunt determinate hormonal.

Este necesar să insistăm încă o dată că nu există nici un motiv să se creadă că există diferențe sexuale în ce privește inteligența în nenumăratele ei aspecte. A considera că abilitatea de a teoretiza dovedește o inteligență mai mare decât percepția sau discernământul este ca și cum am hotărî mai dinainte că puterea fizică este mai importantă decât longevitatea ca măsură de evaluare a unei stări bune de sănătate.

Pentru creștin, statisticile lui Goldberg sunt interesante. Pentru creștinul care crede într-o ierarhie a ordinii, ele sunt chiar mai interesante, fiindcă deși noi credem că ordinea patriarhală tradițională nu este numai culturală și sociologică, ci are și bază teologică, este interesant să descoperim că ea are și o bază biologică validă.

Aici este implicat un principiu spiritual, și anume voia lui Dumnezeu. De la Geneza până la Apocalipsa, vedem în nenumărate istorisiri ce se referă la modul în care Dumnezeu lucrează cu oamenii că voia Lui este să îi facă

liberi, să le dea bucurie. Uneori procesul prin care îi eliberează este dureros. A însemnat moarte pentru Fiul lui Dumnezeu – viața Lui pentru viața noastră. El a venit nu ca să ne condamne, nu ca să ne pună în închisoare, nici ca să ne înrobească, ci ca să ne dea viață.

Este voia lui Dumnezeu ca femeia să fie subordonată bărbatului în căsnicie. În Vechiul Testament, căsătoria este folosită pentru a exprima relația dintre Dumnezeu și poporul legământului Său, iar în Noul Testament, relația dintre Cristos și Biserică. Efortul de a ține pasul cu vremea, de a ne conforma mișcărilor sociale moderne sau cultului personalității nu ne autorizează să răsturnăm această ordine. Prin supunerea soției față de soțul ei ne sunt prezentate niște adevăruri cerești cutremurătoare, și folosirea acestei metafore în Biblie nu poate fi accidentală.

40

RESTRÂNGEREA PUTERII

Unul din scopurile lui Dumnezeu pentru felul în care a aranjat lucrurile este restrângerea puterii. Atât bărbaților, cât și femeilor le sunt date puteri speciale, și fiecare gen de putere trebuie să fie restrânsă într-un mod aparte. Soților, care trebuie să inițieze, să comande, să domine, li se poruncește clar să-și *iubească* soțiile. Aici nu este vorba despre dragostea obișnuită. Ei trebuie să le iubească în două feluri – în primul rând, „cum a iubit Cristos Biserica”, ceea ce înseamnă cu dăruire de sine. Nici un bărbat care face din aceasta principiul primar nu va iniția, nu va comanda, nu va domina cu gândul de a se preamări pe sine. Acceptarea autorității pe care i-a dat-o Dumnezeu este ascultarea lui de Dumnezeu. Acceptarea modului în care trebuie exercitată această autoritate dovedește dragostea lui pentru femeie.

În al doilea rând, el trebuie să-și iubească soția „ca pe trupul său”, ceea ce înseamnă că trebuie să o hrănească și să îi poarte de grijă. Și aici există comparație cu Cristos. Biserica este Trupul Lui. Dragostea lui Cristos pentru Biserică este o dragoste care zidește și îngrijește, o dragoste care-și asumă responsabilități pentru ea.

Te-ai gândit vreodată că regulile politeții și ale cavaleriei

se bazează, în esență, pe acest principiu creștin? Logodnicul tău, fiind conștient că are o putere fizică mai mare decât tine și că are obligația să-ți poarte de grijă, îți deschide ușa, merge pe partea dinspre șosea, te lasă să intri prima într-o încăpere. Tu, permițându-i să-ți poarte de grijă, accepți aceste acte de politețe cu sensibilitate, văzând în ele mult mai mult decât un gest pur social care, în zilele noastre, este adesea batjocorit ca o diferențiere prostească ce nu ar trebui să se facă între oameni.

La fel cum puterea bărbatului asupra femeii este restrânsă prin dragoste, puterea femeii asupra bărbatului este restrânsă prin porunca dată ei de a se supune. Fiecare femeie știe că are căi prin care poate obține ce vrea. Ea nu influențează însă prin puterea ei fizică. Nu este vorba nici de capacitatea de a rezolva abstracțiuni sofisticate. Femeia poate fi la fel de inteligentă ca soțul ei sau chiar mai inteligentă decât el, poate fi mai înzestrată decât el. Indiferent dacă este sau nu așa, ea mai are și unele „șiretlicuri”, putere emoțională și putere sexuală. Acestea trebuie restrânse. Restrângerea pe care i-o cere Dumnezeu este supunerea.

Jean Calvin a scris:

Dumnezeu este sursa ambelor sexe, și prin urmare ambele sexe trebuie să accepte cu umilință și să păstreze condiția pe care le-a atribuit-o Domnul. Bărbatul să-și exercite autoritatea cu moderație... Femeia să se mulțumească cu starea ei de supunere... Altfel amândoi înlătură jugul lui Dumnezeu, care a avut un motiv bine întemeiat să hotărască această deosebire ierarhică.

Pavel ne-a amintit, de asemenea, că trebuie să ne supunem *unii altora*. Bineînțeles că există momente în care un soț creștin, iubindu-și soția cum Cristos a iubit Biserica, se supune dorințelor ei. Este imposibil ca dragostea să nu dăruiască, și această dăruire înseamnă adesea renunțarea la propriile preferințe. Într-un astfel de caz, soțul nu recunoaște autoritatea soției sale, ci pur și simplu renunță la viața lui.

PUTERE PRIN CONSTRÂNGERE

Fiindcă m-ai auzit vorbind atât de mult despre această necesitate a restrângerii puterii pentru a avea libertate, mi-ai trimis următorul citat din *Poetica muzicii*, a lui Stravinsky. Stravinsky traduce în limbaj muzical adevărul despre care vorbesc eu:

În acest domeniu îmi voi înfige rădăcinile, fiind pe deplin convins că acele combinații ce dispun de cele 12 sunete în fiecare octavă și de toate variațiile ritmice posibile îmi permit bogății pe care întreaga activitate a geniului uman nu le va epuiza vreodată...

Nu am ce face cu o libertate teoretică. Vreau ceva finit, definit – o materie ce se lasă modelată de mine numai în măsura în care este pe măsura posibilităților mele...

În artă, ca în orice altceva, nu poți clădi decât pe o fundație rezistentă: lucrurile care cedează constant presiunii fac imposibilă mișcarea...

Libertatea mea va fi cu atât mai mare și mai semnificativă cu cât îmi voi limita mai mult câmpul de acțiune și cu cât mă voi îngrădi mai mult cu obstacole. Tot ce diminuează constrângerea, diminuează puterea. Cu cât sunt mai multe constrângerile pe care cineva le impune, cu atât mai

mult își eliberează sinele din lanțurile ce îi încătușează spiritul.

„Este evident, scrie Baudelaire, că retorica și prozodia nu sunt niște tirani inventați în mod arbitrar, ci o serie de reguli cerute de însăși organizarea ființei spirituale, și prozodia și retorica nu au împiedicat niciodată manifestarea deplină a originalității. Dimpotrivă, ca să zicem așa, ar fi infinit mai adevărat să spunem că ele au contribuit la înflorirea originalității.”

Dragostea dintre un bărbat și o femeie câștigă nemăsurat în putere când este pusă sub restricția divină despre care am discutat. Un râu ce trece printr-o strâmtoare formată din stânci înalte curge cu o forță concentrată ce se împrăștie imediat ce râul ajunge la loc drept.

Și dacă retorica și prozodia nu sunt niște tirani inventați arbitrar, ci „o serie de reguli cerute de însăși organizarea ființei spirituale”, nu putem crede oare fără nici o dificultate că restricțiile impuse căsniciei creștine corespund organizării aceleiași ființe spirituale? Că ele nu vor împiedica niciodată manifestarea originalității și a personalității? Și că libertatea deplină se obține tocmai din cauza a ceea ce, pentru o minte nespirtuală, par a fi obstacole?

„Căci sfatul este o candelă, învățătura este o lumină, iar îndemnul și mustrarea sunt calea vieții.”

STĂPÂNI PESTE NOI ÎNȘINE

Fă-ne stăpâni peste noi înșine, scria reformatorul „Închisorilor, Sir Alexander Paterson, ca să putem fi slujitorii altora.“

Trebuie să discutăm din nou despre autodisciplină. Continuăm și vom continua să ne întoarcem la ea cât timp vom trăi, indiferent de luptele prin care va trebui să trecem. „Oare poteca suie mereu?“ se întreabă Christina Rossetti în poemul ei, iar răspunsul pe care îl dă tot ea este: „Da, până la sfârșit.“

O femeie care nu învață să se stăpânească pe sine nu se va supune de bună voie soțului ei. Și expresia „de bună voie“ nu înseamnă pur și simplu resemnare față de ceva ce nu poate fi evitat, ci dăruire de sine printr-un act al voinței. Ea se supune cu bucurie pentru că înțelege că supunerea voluntară este însăși tăria ei. Întrucât i-o cere Creatorul, aceasta îi asigură împlinirea. Este sarcina atribuită ei, care, dacă este îndeplinită de bună voie, îl întărește pe soț în slăbiciunea lui.

Soțul își întărește soția în slăbiciunea ei când ascultă de porunca de a stăpâni. Dar și el trebuie mai întâi să se stăpânească pe sine. George MacDonald subliniază că omul cu voință puternică nu este și încăpățânat. Un copil

încăpățânat vrea ca totul să se întâmple cum vrea el. El nu și-a exercitat niciodată voința împotriva lui însuși. Omul cu voință puternică voiește împotriva dorinței lui, alege ceea ce nu ar alege în mod firesc, refuză ceea ce în mod firesc ar alege. Mulți bărbați protestează la aceasta, spunând că nu au o natură dominatoare. Mulți își consideră soțiile superioare în ce privește inteligența, tăria de caracter, rezistența fizică sau percepția spirituală, și folosesc toate acestea ca scuză pentru a le lăsa pe ele să conducă. Dar rolurile nu sunt atribuite în funcție de cât este cineva de capabil. Ele au fost hotărâte la începutul creației, atunci s-au stabilit rolul bărbatului și rolul femeii și, din nou, nu avem libertatea să ne lansăm în experiențe, să modificăm sau să schimbăm aceste roluri.

Este nevoie de autodisciplină și de umilință ca să-ți îndeplinești slujba. Dar putem avea încredere că Dumnezeu, care a dat această poruncă, va da și puterea pentru îndeplinirea ei. Nici un bărbat nu are suficientă putere în sine însuși ca să fie capul soției lui. Nici o femeie nu se poate supune așa cum trebuie stăpânirii bărbatului. Este nevoie de har, și harul este un dar, însă noi trebuie să folosim mijloacele harului. Autodisciplina ajută. Rugăciunea ajută. Cristos, care este Capul nostru al tuturor, este gata să ajute pe oricine Îi cere ajutorul.

43

UN UNIVERS AL ARMONIEI

În serile petrecute aici, la Cape, citesc o carte despre Cape, scrisă de Henry Beston, *The Outermost House*. El povestește într-un limbaj ales despre anul petrecut de el la Great Beach, în Cape Cod, singur pe dunele de nisip într-o căsuță ce dădea spre Atlantic. Frumusețea, puterea și teroarea naturii sunt descrise cu o înțelegere deosebit de profundă.

Multe forțe se amestecă în dezlănțuirea unei furtuni – măreția ritmului pământean al valurilor, violența vântului, strădania apei de a asculta de propria ei lege elementară. Din marea în furtună ies uriașii și, fiind uriași, călătoresc cale lungă, năpustindu-se peste dunele exterioare. Apoi se grăbesc spre mal, spărgându-se pe cale. Atingând țărnelul, se rostogolesc într-un muget ce se pierde în zgomotul atotstăpânitor al furtunii. Biciuită de vânt, frământată, înălțată și prăbușită neconținut de apele ce se zbat fără încetare, la țărnelul apa devine o suprafață sticloasă și agitată de spumă marmorată, mărginită de valuri sălbatice, înalte de peste 15 metri, într-o continuă fierbere; apa se amestecă cu nisipul.

Sub toată această întindere se deplasează curenți marini furioși, puternicul curent submarin ce înconjoară coasta Cape Cod. Curenții de coastă se

mișcă aici înspre miazăzi; dinspre miazănoapte sunt aduse în permanență resturile vaselor naufragiate. Prietenii din Paza de Coastă privesc adesea la cutia și la lemnul recuperate de mine și spun: „Le-am văzut ieșind la suprafață acum două săptămâni.”

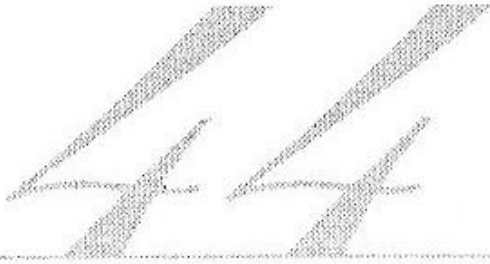
Beston vorbește despre minunata ascultare a fiecărui aspect al creației – vânturile, valurile, migrația păsărilor, ritmul și jocul luminii, sunetul, mireasma și culoarea, toate mișcându-se într-o armonie perfectă, ca sub o baghetă invizibilă. Unul dintre fenomenele cele mai ciudate descrise în carte este migrarea unei specii de scrumbie, înrudită cu heringul, folosită de indieni pentru a-și fertiliza dealurile cu cereale.

Aceste scrumbii de Weymouth vin din mare, și numai cerul știe de unde din mare. Ele înoată în sus pe Weymouth Brook, sunt oprite de un baraj, pescuite cu plasa, care este apoi golită în niște rezervoare cu apă, ce sunt transportate cu căruța până la Iazul Whitman. Le-am observat urmând curenții din iaz, o dată ajunse acolo. Probabil că aici scrumbiile sunt cuprinse de bucuria sosirii și de un sentiment al oportunității, căci fiecare femelă depune între 60.000 și 100.000 de ouă gelatinoase, care cad pe fundul iazului, sunt purtate de noroi, se scurg și se lipesc unele de altele la întâmplare. Apoi masculii și femelele care au depus icrele trec peste baraj și ajung din nou în mare. Scrumbiile născute în iaz le urmează zece luni sau un an mai târziu, și apoi urmează o altă primăvară și un alt mare mister. Undeva, în adâncul oceanului, fiecare pește născut în Weymouth își amintește de Iazul Whitman și se întoarce aici parcurgând leghe întregi în vastul spațiu fără direcție marcată a mării. Ce se întâmplă în fiecare din aceste creiere reci? Ce chemare vibrează de îndată ce razele renăscute ale soarelui lovesc curentul oceanului? Cum își găsesc aceste creaturi calea pe care trebuie s-o urmeze? Păsările au peisajul, râurile și promontoriile coastei, dar ce au peștii? Cu toate acestea, peștii sunt „legați” de Weymouth,

înotând prin curentul primăvărativ al pârâului până la iazul ancestral.

Această ardoare imensă, copleșitoare, neostenită, înflăcărată a Naturii pentru impulsul vieții! Și toate aceste creaturi ale ei, ce muncă istovitoare, ce foame și ce frig, ce luptă care le rănește și le omoară cu încetul trupurile nu sunt ele în stare să suporte pentru a-și împlini scopul pe pământ? Și ce hotărâre conștientă a oamenilor poate egala voința lor impersonală și colectivă de a-și supune viața proprie voinței vieții universale?

Vântul și valul, marea și furtuna, migrațiile păsărilor și ale scrumbiilor sunt elemente ale fiorului, amplificării și ritmului ce stă la baza minunatei armonii a universului. Am discutat despre primul lucru ce face să funcționeze căsnicia – acceptarea ierarhiei divine – care este, cred eu, un alt aspect al acestei armonii. Bărbatul și femeia care recunosc că sunt împreună moștenitori ai *harului vieții* se mișcă în ritmul acesta, acceptându-și limitele la fel ca valurile, supunându-și viața proprie Voinței Vieții Universale (pe care Henry Beston nu a scris-o cu majuscule), îndreptându-se întotdeauna spre împlinirea și bucuria finală – Muzica perfectă – care este Voia lui Dumnezeu.

FII O FEMEIE ADEVĂRATĂ

Al doilea lucru ce face căsnicia să funcționeze, elementul cel mai exploziv de periculos din natura noastră umană, sursa celei mai mari plăceri pământești – chiar, dacă mă vei întreba, a celei mai mari *bucurii* – lucrul cu privire la care te întrebai când vei ajunge să îl discut, este sexul.

O femeie adevărată vrea un bărbat adevărat. Un bărbat adevărat vrea o femeie adevărată. Femeia este atrasă de masculinitate. Bărbatul este atras de feminitate. Cu cât ești mai feminină, cu atât mai masculin va dori soțul tău să fie. Filozoful rus Berdiaev a spus: „Idea emancipării femeii se bazează pe o adâncă dușmănie între sexe, pe invidie și imitare. Femeia devine o simplă caricatură, o pseudoființă.”

Pentru creștinul care înțelege scopul lui Dumnezeu nu poate exista dușmănie, invidie sau dorința de imitare. Atât bărbații cât și femeile acceptă întru totul că au fost creați de Dumnezeu după chipul Său, parte femeiască și parte bărbătească. Unii oameni, lamentabil de derutați, au obiectat împotriva folosirii cuvântului *om* cu sensul de bărbat și femeie, dar cel mai superficial studiu de limbă îndepărtează suspiciunea că aceasta ar fi o prejudecată „sexistă”. Omul înseamnă bărbat și femeie, umanitatea lui fiind exprimată în două modalități distincte, și fiecare trebuie să își recunoască

și să își accepte deplinătatea umanității sub modalitatea care i-a fost atribuită. Nu ni se cere să ne „învingem” într-un fel sau altul sexualitatea. Noi o afirmăm. Ne bucurăm de ea. Căutăm să-i fim credincioși urmărind să o folosim ca pe un dar de la Dumnezeu. Necredințioșia față de propriul sex înseamnă necredințioșie față de toți oamenii, fiindcă o femeie trebuie să fie femeie atât în relațiile ei cu bărbații, cât și în relațiile ei cu alte femei. Un bărbat trebuie să fie în întregime bărbat atât în relațiile lui cu femeile, cât și în relațiile lui cu alți bărbați. Soțul care nu este credincios masculinității sale își înșală soția, și reversul este adevărat în aceeași măsură. Credințioșia despre care vorbesc eu aici este răspunsul nostru la chemarea lui Dumnezeu. El, chemat să fie bărbat, și ea, chemată să fie femeie, devin un singur trup în care, ca un singur trup, ei devin una cu Dumnezeu.

În fiecare societate există așteptări specifice de la fiecare sex în parte. Bineînțeles că aceste așteptări pot varia de la epocă la epocă și din loc în loc, dar natura distinctă a masculinității și a feminității a rămas constantă de-a lungul istoriei. Numai în societatea noastră există încercarea de a șterge acest caracter distinct, de a le încuraja pe femei să facă ceea ce fac bărbații. Munca bărbatului, indiferent cât este ea de plictisitoare, de neplăcută sau de grea, este considerată în general mai valoroasă decât a femeii. „Șanse egale” înseamnă aproape întotdeauna că femeile vor să facă ce fac bărbații, nu că bărbații vor să facă ce fac femeile, ceea ce arată că prestigiul este legat de munca bărbatului, nu de a femeii. Munca femeilor, mai ales îndatorirea atribuită prin creație exclusiv femeilor, cea de a naște și de a hrăni copiii, nu este considerată numai de o valoare mai mică, ci chiar degradantă și „animalică”. Aceasta este o denaturare hidoasă a adevărului și o încercare de a le judeca pe femei după criteriile bărbaților, de a le obliga să intre într-un tipar străin, de a le priva tocmai de acele daruri care le fac să fie ceea ce au fost menite să fie. A supune feminitatea criteriilor masculinității este o nesăbuiță, ca și cum am aprecia carnea după standardele cartofilor. Carnea nu ar trece nici un test. Dacă femeile își asumă o masculinitate surogat, ele vor pierde întotdeauna.

Valerie, prin harul lui Dumnezeu tu ești femeie. Aceasta înseamnă că ai responsabilități. Tu ești pe deplin femeie, și asta înseamnă că ai privilegii. Tu ești doar femeie, ceea ce înseamnă că ai limite. Walt este bărbat, este pe deplin bărbat și este doar bărbat. Mulțumește-I lui Dumnezeu pentru această realitate și trăiește-o în toată deplinătatea ei!

45

CURAJUL CREATORULUI

În povestirea sa *The Deluge at Norderney* (Potopul de la Norderney), Isak Dinesen prezintă patru oameni izolați într-un hambar în timpul unei inundații: un cardinal, o femeie în vârstă necăsătorită, un tânăr și o tânără, toți fiind străini unul față de celălalt. Nivelul apei crește și ei știu că aceasta este ultima lor noapte. Tinerii sunt căsătoriți de cardinal, iar cardinalul și femeia în vârstă se pun pe povestit.

Să vedem ce ne învață în primul rând acești doi îndrăgostiți despre curajul nemaipomenit al Creatorului acestei lumi, spune cardinalul. Cred că fiecare ființă umană nutrește uneori gândul de a crea o lume. Papa a încurajat într-un mod măgulitor aceste aplecări în mine, în tinerețea mea. Atunci m-am gândit că dacă mi s-ar fi dat omnipotență și mână liberă, aș fi făcut o lume frumoasă. Probabil că mi-aș fi amintit de copaci și de râuri, de diferitele game muzicale, de prietenie și inocență, dar pe cuvântul meu de onoare că nu aș fi îndrăznit să aranjez aceste probleme ce țin de dragoste și căsătorie așa cum sunt ele, și lumea mea ar fi pierdut nespus de mult prin asta. Ce lecție copleșitoare pentru toți artiștii! Nu te teme de absurditate, nu te da înapoi din fața

fantasticului! În mijlocul dilemei, alege soluția cea mai neînchipuită, cea mai periculoasă. Fii curajos, fii curajos! O, doamnă, avem atâtea de învățat!”

Și cardinalul a căzut pe gânduri.

Care dintre noi, dacă ni s-ar fi dat șansa să aranjăm lumea cum ne place, am fi avut acea forță a imaginației pe care și-a îngăduit-o cardinalul, ca să nu vorbim de imaginația lui Dumnezeu? Care am fi avut curajul Creatorului când a conceput ideea de sex? Nu putem presupune că El a trecut cu vederea potențialul, capcanele și riscurile mari ce o vor însoți. Cu siguranță că le-a văzut pe toate. Și El a făcut o femeie care să se potrivească în orice privință bărbatului.

„Orice ni să dă bun și orice dar desăvârșit este de sus, pogorându-se de la Tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare.”

Cred că ar fi corect să includem sexualitatea printre înzestrările bune pe care le avem. Este unul din termenii vieții noastre, un dat pe care nu l-am putut alege și pe care nu avem libertatea să-l modificăm. Există un principiu fundamental al sexualității. Relația dintre bărbat și femeie, după cum am văzut deja, simbolizează relația dintre Cristos și Biserică. Însă au existat unii în familia lui Dumnezeu, care au văzut sexualitatea ca pe o diferență ce trebuie anulată cu grijă. Declarația lui Pavel din Galateni a fost citată ca dovadă că nu există nici o diferență între poziția bărbaților și cea a femeilor. „Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Cristos Isus. Toți care ați fost botezați pentru Cristos, v-ați îmbrăcat în Cristos. Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Cristos.”

Dar cel care a scris aceste cuvinte este același cu cel care a avut grijă să facă deosebirea între rolurile femeilor și cele ale bărbaților, îndemnându-le pe femei să se îmbrace modest, să tacă în Biserică, să-și acopere capul și să se supună soților. De asemenea, le-a lăudat cu generozitate pe femeile care l-au ajutat în slujirea apostolică. El a recunoscut că darurile spirituale le-au fost date deopotrivă femeilor și bărbaților, și

a stabilit reguli pentru folosirea lor corectă. Dar a păstrat cu fermitate distincția sexuală. Lucrul acesta este important. Nu numai că Pavel nu a negat niciodată diferențele sexuale, dar le-a și accentuat. Acest pasaj din Galateni se referă la ceea ce i se întâmplă unui creștin prin botez. El devine copilul lui Dumnezeu, indiferent dacă este bărbat sau femeie, sclav sau liber, iudeu sau grec. Se bucură de aceleași privilegii de care se bucură toți copiii lui Dumnezeu. Dar această „ordine a răscumpărării” nu unește cei doi poli și nici nu înlocuiește „ordinea creației”, spune Pavel când se referă la această ordine în Timotei. „Femeia să învețe în tăcere, cu toată supunerea. Femeii nu-i dau voie să-i învețe pe alții, nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să stea în tăcere. Căci întâi a fost întocmit Adam, și apoi Eva.”

Încercarea de a șterge toate deosebirile dintre creștini este o formă greșită de hiperspiritualitate. Este fugă de realitate, o eschivare în fața responsabilităților și o gravă denaturare a adevărului.

Mulțumește-I lui Dumnezeu pentru acest mare dar, Valerie! Nu te alătura celor care se scuză pentru el sau care vor să te facă să uiți de el. Nu a fost ideea ta, ci a Creatorului tău, și ce Creator curajos este El! Ascultarea ta de El le va ajuta și pe alte femei să fie femei, și pe bărbați să fie bărbați.

46

SANCTUARUL INTERIOR

Dumnezeu nu a limitat darul sexualității la cei despre care a știut mai dinainte că se vor căsători. Însă darul relației sexuale l-a hotărât exclusiv pentru cei care se căsătoresc. Realitatea aceasta este lipsită de ambiguitate în Scriptură. Nu există excepții. Relația sexuală fără o dedicare totală pentru toată viața este demonică. Această intimitate supremă a fost misterioasă chiar și pentru Pavel, care a scris: „Tot așa trebuie să-și iubească și bărbații nevestele ca pe trupurile lor... Cei doi vor fi un singur trup. Taina aceasta este mare – (vorbesc despre Cristos și despre Biserică).” (Cineva care ar fi „urât” femeile nu ar fi putut scrie aceasta.)

Nu s-ar fi putut găsi nici un alt limbaj mai puternic care să denote intimitatea care există între Cristos și Mireasa Lui. Fără îndoială că tocmai datorită acestei taine, unirea fizică este rezervată soților și soțiilor, doi oameni care s-au dăruit necondiționat unul celuilalt înaintea lui Dumnezeu și înaintea lumii. Ei pătrund într-o „cunoaștere” în care nimănui altcuiva nu îi este permis să pătrundă. Este sanctuarul interior al cunoașterii umane. Avraam a cunoscut-o pe Sara.

Nu îți voi spune unde, cum și când s-o faci. Nu îți voi spune cu ce să fii îmbrăcată. Mă tem să nu devin prea

tehnică, știi tu. Când eram la colegiu, într-una din grupele mele de greacă era un student care, când discutam în detaliu o particulă sau un mod dintr-un pasaj nou-testamentar, obișnuia să murmure: „Dacă devenim prea tehnici pierdem binecuvântarea.“ La fel e și cu sexul. Ferește-te de manualele de tehnică sexuală. Există un anumit pericol în analiză. Nu poți învăța semnificația unui trandafir rupându-l în bucățele. Nu poți examina un cărbune aprins scoțându-l din foc. Se va stinge. Există ceva fatal în cercetările științifice asidue privind mecanismele activității sexuale – lumânările, camerele de luat vederi, organele artificiale și instrumentele, observatorii care iau notițe și rapoartele oribil de amănunțite publicate pentru delectarea lumii – ca să nu mai vorbim despre voluntarii care participă la experimentele colective, expunându-se de bună voie pentru cauza științei și reducând acest prețios dar nu numai la o simplă banalitate, ci și la funcții trupești la fel de lipsite de semnificație pentru ființa umană cum sunt pentru un animal.

Totul este „absolut natural“, ni se amintește, și de aici rezultă că misterul, tăcerea și intimitatea sunt total nepotrivite. Am depășit toate acestea. Am fost eliberați. Mă tem foarte mult că această eliberare nu este libertate, ci o nouă robie demonică. Aruncând la o parte tot ce i-a ocrotit semnificația, aruncăm și lucrul în cauză. Ceea ce cândva era de neprețuit a devenit acum cel mai ieftin lucru de pe piață.

George Steiner a scris: „Relațiile sexuale sunt, sau ar trebui să fie, una din citadelele intimității, locul din noapte unde trebuie să ni se permită să adunăm cioburile și elementele distruse ale conștiinței noastre într-un fel de ordine și de răspuns inviolabil.

Noii susținători ai pornografiei subminează această ultimă intimitate vitală; ei își imaginează totul în locul nostru. Ei iau cuvintele ce aparțineau nopții și le strigă de pe acoperiș, făcându-le fără valoare. Imaginile ce descriu modul în care facem dragoste, gângăveala la care recurgem în intimitate, toate acestea vin preambalate... Visele noastre sunt vândute angro.“

Oricine poate cumpăra manuale, diagrame și fotografii

colorate cu tehnici sexuale. Se așteaptă de la noi să fim o națiune de virtuoși ai dormitorului.

Ieri am fost împreună cu Jo la Provincetown. Am stat la o masă adăpostită de o umbrelă de soare pe terasa unui magazin și am urmărit parada trecătorilor – oameni deprimăți, dezordonați, pe jumătate dezbrăcați, pășind șovăitori, ostentativi, târându-și picioarele în căutarea unei distracții. Nuditatea nu trebuie să ne mai impresioneze. Ni se cere să privim fără să fim șocați, fără chiar să ne arătăm surprinși, expunerea aproape completă a tuturor formelor și mărimilor fizice imaginabile. Dar eu *nu vreau* să privesc nuditatea fără emoție. Vreau ca ea să fie păstrată spre a pune în valoare – și nu expusă pentru a distruge – profunzimea experienței individuale. Simt că sunt prădată de comorile inestimabile ale delicateții, misterului și sofisticării. Modestia a fost un sistem de protecție. Dar alarmele au fost toate decuplate. Casa este larg deschisă pentru a fi jefuită.

Distincția dintre intimitate și deschidere este ștearsă cu totul. Moda „senzualității” și a „comunicării” și-a încheiat lucrarea fatală. Nu mai există sentimentul momentului potrivit. Ceea ce ar trebui să fie ascuns este expus. Ceea ce ar trebui să fie spus în șoaptă sau învăluit în tăcere este strigat în gura mare. Ceea ce ar trebui să fie păstrat pentru un timp ales, pentru un loc ales și pentru cineva ales este aruncat în drumul mare.

Sexul nu este cel mai important lucru ce face ca o căsnicie să funcționeze cum trebuie. Dar este important. Nu are o autoritate proprie. Nu poate duce la libertate. Nu trebuie să controleze. Nu poate aduce în ultimă instanță împlinirea. Pe culmile cele mai înalte ale extazului, îndrăgostitul știe că asta nu este totul. Nici apropierea cea mai intimă nu este destul de aproape. Relația „eu-tu”, pe care am crezut-o ultimă, ne aduce în cele din urmă la celălalt Tu. Voia lui Dumnezeu este cea care duce la libertate. Voia lui Dumnezeu este cea care aduce în cele din urmă împlinirea. „Lumea și pofta ei trec, dar cine face voia lui Dumnezeu rămâne în veac.”

Dar sexul face parte din voia lui Dumnezeu pentru soț și soție. Este un mod prin care ei Îl glorifică pe El (gândește-te

la asta!), iar cei doi nu trebuie să se lipsească unul pe altul de el. Iubește-ți soțul, iubește-i trupul, iubește apropierea dintre voi. Citește frumoasa Cântare a Cântărilor, un poem de dragoste inclus în Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu (ne-am fi gândit noi că un poem de dragoste își are locul în Biblie?), ce descrie frumusețea iubitului în ochii preaiubitei, și a preaiubitei în ochii iubitului. Ei s-au văzut. Capul lui, părul, ochii, obrajii, buzele, brațele, picioarele, întreaga lui înfățișare, vorbirea, toate sunt enumerate cu încântare. „Iubitul meu este alb și rumen, deosebindu-se din zece mii.” Această femeie avea ochi să vadă, inimă să iubească și capacitatea de a se exprima în cuvinte.

Probabil că toate aceste trei lucruri trebuie învățate (de unele femei mai mult decât de altele), dar eu cred că ele pot fi învățate. O soție are nevoie de ochi ca să-l vadă în toate aspectele lui pe bărbatul pe care i l-a dat Dumnezeu. Ea are nevoie de o inimă exersată prin practică să iubească. Ea trebuie să fie capabilă să exprime ce vede și cum iubește. Noi suntem ființe umane, alcătuite din carne și sânge, dar și din creier și emoții. Cuvântul a trebuit să devină *trup* înainte ca să putem înțelege cu adevărat cum este Dumnezeu. Un bărbat își prefațează cererea în căsătorie cu o declarație de dragoste – „La început era Cuvântul”. El o spune în cât de multe moduri știe – prin cuvinte, prin gesturi, prin priviri, prin daruri, prin flori. Dar abia după ce se căsătorește cuvântul devine în cele din urmă carne și dragostea lui se exprimă pe deplin. Dar apoi carnea trebuie să devină din nou cuvânt. Atât femeii, cât și bărbatului trebuie să i se spună și să i se repete mereu și mereu că este iubită, respectiv iubit. „Ești frumoasă de tot, iubito, și n-ai nici un cusur.” Cuvânt, apoi carne, apoi cuvânt, și așa mai departe toată viața.

Esența bucuriei sexuale este pentru o femeie să se dăruiască. Dăruiește-te pe deplin, cu bucurie și cu veselie. (Am discutat vreodată despre voioșia sexului? Nimeni nu m-a pregătit pentru cât de exuberant poate fi uneori sexul!) Nici soțul, nici soția nu trebuie să îi refuze celuiilalt această plăcere, decât printr-o înțelegere reciprocă și pentru o perioadă limitată de timp. Trupul lui îți aparține acum ție; al

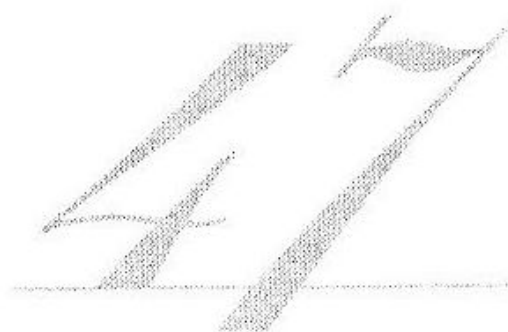
tău – lui. Fiecare are „putere” asupra trupului celuilalt, fiecare cinstește și privește trupul celuilalt cu sfințenie înaintea lui Dumnezeu. Vei vedea că este imposibil să tragi o linie despărțitoare între a dăruia plăcere și a primi plăcere. Dacă vei căuta mai întâi să dăruiești, vei primi inevitabil.

Uneori vei vedea că este imposibil să dăruiești, iar soțul tău, care te iubește, nu va pretinde. Alteori vei fi flămândă după el, iar el nu va dori decât să ajungă cât mai repede în pat și să adoarmă. În acele clipe, dragostea ta va dori mai mult ceea ce dorește el decât ceea ce doreai tu însăși. Acesta este un alt fel de a dăruia.

Vei dori să-ți dezvălui, pentru iubitul tău, propriile comori. Ele nu trebuie dezvăluite înainte de vreme, nici după ce au fost mai întâi dezvăluite altcuiva. Acestea sunt darurile tale, unice și excepționale, și ele nu trebuie transformate în banalități. Păstrează-le în sfințenie. Cum a scris Rabindranath Tagore: „Momentele mele semnate de Dumnezeu nu trebuie să fie evaluate în locurile publice.”

Lucrurile nu vor fi întotdeauna clare și simple. În această problemă, ca și în toate celelalte în care viața ta este strâns legată de viața soțului tău, îți vei da uneori seama că ai nevoie de ajutor. Amintește-ți în primul rând că dragostea însăși – „inima educată” – are un mod aparte de a te învăța ce să faci. Îngrijorarea este mai mult decât nefolositoare, ea este distrugătoare. Pavel a scris: „Nu vă îngrijorați de nimic, ci în orice lucru aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri, cu mulțumiri. Și pacea lui Dumnezeu care întrece orice pricepere vă va păzi inimile și gândurile în Cristos Isus.” Dumnezeu a inventat sexul. „Orice lucru” include și nevoile sexuale. Poți vorbi cu El despre acestea. Nu Îl poți șoca, nici stânjeni. „Dacă vreunui dintre voi îi lipsește înțelepciunea, s-o ceară de la Dumnezeu care dă tuturor cu mână largă și fără mustrare, și ea îi va fi dată.”

FIDELITATEA

Mai există un al treilea lucru care face să funcționeze Mcășnicia, pe lângă acceptarea ordinii ierarhice și folosirea corespunzătoare a sexului, și acesta este fidelitatea. Loialitatea (fidelitatea) se bazează pe mândrie, pe mândria corectă, ce recunoaște valoarea intrinsecă în țara, instituția, locul sau persoana care constituie obiectul ei.

Am văzut femei care nu le sunt în mod evident fidele soților. Nu vreau să spun că le sunt necredincioase, ci că nu sunt mândre să fie soțiile lor. Uneori pentru că îi disprețuiesc. Alteori la mijloc este o gelozie de modă veche. O prietenă mi s-a plâns că a obosit să fie o nimeni. Ea era numai „soția lui Mike”. Mike era foarte cunoscut în anumite cercuri, un bărbat foarte atrăgător și plin de succes. O mulțime de femei ar fi considerat suficient să treacă prin viață drept soția lui Mike, dar Liza dorea să fie Liza. Ea era drăguță, era plăcută, era considerată o parteneră bună pentru Mike, dar asta nu era suficient ca să o mulțumească pe ea. Cred că o femeie ar trebui să fie dispusă să își asume acest risc. Când acceptă numele soțului ei, ea consimte să fie cunoscută ca soția lui. Nimic nu m-a emoționat mai mult decât să fiu identificată cu un bărbat anume. Nu mă deranja să fiu considerată soția lui. Îmi plăcea. Nu am simțit niciodată că personalitatea mea ar fi

fost „umbrită”. Eram mândră de a lui, și știam că atunci când doi oameni se căsătoresc se creează o nouă personalitate, personalitatea căsniciei.

Mândria implică identitate. Trebuie să te identifiți cu cineva ca să fii mândră de el. Suntem mândri de realizările americane numai pentru că suntem americani. Suntem mândri de echipa locală de fotbal și spunem că „noi” am câștigat.

Pe bilețelele pe care le-am găsit pe biroul tău și pe caietul cu numere de telefon am văzut noul tău nume scris de multe ori, cu multe înflorituri. Abia aștepti să dobândești această nouă identitate. Ai început să te gândești la tine ca aparținându-i lui și vrei ca întreaga lume să știe asta.

Această fidelitate îți va aduce suferință. Mi-ai cerut detalii când ți-am vorbit despre suferința pe care o poate implica dragostea. Iată unul dintre ele. Dacă ești mândră de soțul tău și îi ești fidelă, vei suferi când va fi criticat. Nici un om care ocupă o poziție publică nu scapă de critică, și tu trebuie să rămâi alături de el când va fi criticat. Vei ști uneori că critica este îndreptățită, și pentru că îi vei fi fidelă, vei suferi cu atât mai mult. Identificându-te cu acest bărbat, vei fi inclusă și tu în critică.

Când el greșește, nu poți fi mândră de greșeala lui, dar îi poți rămâne fidelă. Îți poți păstra credința în ideea pe care a avut-o Dumnezeu când l-a creat și îl poți mângâia și sprijini, dându-i puterea dragostei tale și încurajarea pe care i-o vei aduce întotdeauna prin faptul că ești mândră de el.

„Fiindcă atunci când au fost create toate lucrurile, nici unul nu a fost creat mai bun ca acesta: să fii tovarășa unui bărbat singur, înviiorarea unui bărbat trist, focul unui bărbat înfrigorat... Nu există nici un leac ca acesta sub bolta cerului.”

48

DRAGOSTEA ESTE ACȚIUNE

Tocmai am trecut de solstițiul de vară, zilele sunt lungi, însorite și limpezi. S-a înserat și rar se vede o tremurare a apei în port. Albastrul întunecat al cerului se reflectă în apa azurie. Bărcile ancorate la mal sunt îmbrăcate în auriul soarelui care apune, și Insula Morris, dincolo de port, este de un verde auriu în lumina târzie, aproape de amurg. Un pescăruș alb plutește liniștit pe suprafața întunecată a apei din apropierea țărmului. Caprifoiul înmiresmează aerul cu parfumul lui dulceag. O mică barcă intră în port, „tăind apa ca o pereche de foarfece“.

Mi-au mai rămas doar câteva zile în acest loc încântător. Tu ești la Oxford acum – frumosul, străvechiul Oxford, cu străzile lui înguste, cu clopote, curți verzi și înflorite, cu bibliotecile, capelele și clădirile lui publice. Dar mi te imaginez aici cu mine, în căsuță, stând la gura focului și povestind cu mine. Pe polița de deasupra căminului se află o rață din lemn negru, un ulcior maro din ceramică în care sunt flori ornamentale, un bol de aramă și un șir de cărți care sunt marea mea ispită când încerc să scriu. MacDuff stă tolănit în fața ușii din spate, pe cărămida rece a curții interioare, cu labele din spate întinse înapoi, cu pernțele în sus, cu boticul negru și

strălucitor odihnindu-se între lăbuțele din față și cu urechile ciulite.

Am vorbit despre al patrulea lucru – dragostea. Nu este al patrulea ca prioritate. Nu le-am aranjat în ordinea importanței pentru că pur și simplu nu știu cum să le pun. Părerea mea este că o căsnicie ideală nu poate exista fără vreunul dintre ele. Trebuie să existe o acceptare a ordinii ierarhice, trebuie să existe sex, trebuie să existe fidelitate și mândrie, și trebuie să existe – de la un capăt la altul – dragoste.

Te-ai îndrăgostit. Ai trăit acea experiență la care visează aproape oricine, despre care scriu poeții, de care unii au parte „la prima vedere”, alții treptat, iar tu, cred, după o foarte scurtă cunoaștere. Îmi amintesc când mi s-a întâmplat mie prima dată. Mi-am dat seama că m-am îndrăgostit când m-am privit în oglindă, pentru că am văzut o cu totul altă persoană acolo. „Îl iubești”, i-am spus feței care mă privea din oglindă, și ea mi-a răspuns: „Da.” Te uiți la fața lui și totul din tine spune da. Știi fără urmă de îndoială că acesta este bărbatul căruia i te-ai putea dăruia cu bucurie. Inima îți cântă, întreaga lume cântă o dată cu ea, totul în jur arată altfel.

Dar nu despre această dragoste vreau să vorbesc acum. Dragostea care face ca o căsnicie să funcționeze este mai mult decât niște simple sentimente. Sentimentele sunt lucrul pe care te poți baza cel mai puțin în această lume. A clădi o căsnicie pe o astfel de temelie ar însemna să clădești o casă pe nisip. Când promiți, în cadrul ceremoniei de cununie, să iubești, nu promiți gândindu-te ce vei simți, ci promiți un curs al acțiunii care începe o dată cu ziua nunții voastre și continuă cât timp trăiți.

Sentimentele voastre vor fi cu siguranță afectate de bogăție sau de sărăcie, de sănătate sau de boală și de toate celelalte împrejurări ce alcătuiesc viața. Sentimentele voastre se vor naște și vor muri, vor înflori și se vor veșteji, dar legământul vostru nu se referă *la ele*. Când te trezești asemenea omului nestatornic din Epistola lui Iacov, „tulburat și împins de val încoace și încolo”, este mare lucru să știi că ai o ancoră. Ai făcut înaintea lui Dumnezeu promisiunea să iubești. Promiți să-l iubești, să-l mângâi, să-l

cinstești și să-l păstrezi pe acest bărbat. Juri să îl accepți ca soț al tău, să-l ai și să-l păstrezi de azi înainte, la bine și la rău, în bogăție și în sărăcie, în boală și în sănătate, să-l iubești și să ai grijă de el „potrivit cu sfânta poruncă a lui Dumnezeu“, până când moartea vă va despărți.

În momentul în care facem aceste promisiuni uluitoare, nimeni nu poate întrevădea pe deplin toate detaliile posibilelor împrejurări. Noi facem aceste promisiuni prin credință, credința că Dumnezeu care a hotărât ca un bărbat și o femeie să devină una pe toată viața este Singurul care poate face posibilă o astfel de unire în credincioșie. Nu primim har pentru închipuirile noastre. Primim harul de care avem nevoie în momentul în care avem nevoie de el, „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi“. Și pentru că ți-ai dat cuvântul, tu te-ai angajat o dată pentru totdeauna. „Voi face aceasta prin harul lui Dumnezeu.“ Nimic din ceea ce a meritat vreodată să fie făcut nu s-a făcut numai pe baza sentimentelor. Este nevoie de acțiune. Trebuie să pui un picior în fața celuilalt, să umbli pas cu pas pe cărarea pe care ați fost de acord să umblați împreună.

Principiul fundamental al dragostei este dăruirea de sine, ceea ce mie mi se pare un lucru inevitabil pentru o femeie care iubește cu adevărat. Tu știi deja cât de profundă, cât de nerăbdătoare este dorința ta de a te dăruii soțului tău. Esența feminității este dăruirea. Probabil că pentru un bărbat este mai greu să se dăruiască, dar amândoi, soțul și soția, trebuie să învețe aceasta. La soție, dăruirea ia forma supunerii. Pavel nu a trebuit să le poruncească niciodată soțiilor să iubească. Se pare că el s-a gândit că ele o vor face și fără îndemnul lui. Dar el le-a amintit că dragostea lor trebuie să ia forma supunerii. Când, în viața de zi cu zi, dragostea pe care ele o simt în mod atât de natural pentru soții lor nu este suficientă pentru frecuşurile ce apar, acțiunea ce se cere atunci este supunerea.

Dar Pavel a știut că dragostea unui bărbat este altfel. Impulsul lui viril spre dominare, dat de Dumnezeu și necesar pentru îndeplinirea responsabilității sale specific masculine de a stăpâni, face ca pentru el să fie mai dificilă renunțarea la propria lui viață. Astfel că Pavel a pus cea mai

grea povară pe umerii bărbatului când i-a poruncit să-și iubească soția așa cum Cristos a iubit Biserica.

Nevestelor, fiți supuse bărbaților voștri ca Domnului; căci bărbatul este capul nevestei, după cum și Cristos este capul Bisericii, El, Mântuitorul trupului. Și după cum Biserica este supusă lui Cristos, tot așa și nevestele să fie supuse bărbaților lor în toate lucrurile. Bărbaților, iubiți-vă nevestele cum a iubit și Cristos Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, după ce a curățit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt, ca să înfățișeze înaintea Lui această Biserică, slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă și fără prihană.

Tot așa trebuie să-și iubească și bărbații nevestele, ca pe trupurile lor. Cine își iubește nevasta, se iubește pe sine însuși.

Încolo, fiecare din voi să-și iubească nevasta ca pe sine și nevasta să se teamă de bărbat.

49

DRAGOSTEA ÎNSEAMNĂ CRUCE

Când nu ești căsătorită, sau când căsătoria ta a luat sfârșit și privești cu dor la toți acei ani, este fără îndoială posibil să idealizezi căsnicia. Dar există ceva ce străbate viața de la un capăt la altul, ceva ce ne împiedică să idealizăm aspectele cele mai frumoase ale vieții și ne ajută să suportăm vicisitudinile ei cele mai aprige, și anume Crucea. „Cine iubește, suferă.”

Crucea intră în viața ta în momentul în care recunoști că ai primit în dar relația pe care o ai. Cel care ți-a dat-o poate să o și ia înapoi în orice moment și, știind aceasta, îți mulțumești când o primești. Dorind mai presus de orice să faci voia lui Dumnezeu, tu îți jertfești Lui acest dar, care este cel mai prețios dintre toate darurile pământești, ridicându-l spre cer în închinare și laudă, cu credința că, jertfindu-l, darul va fi transformat spre binele altora.

Aceasta înseamnă sacrificiu. Tocmai de aceea Crucea lui Cristos „se ridică deasupra epavelor timpului”. Dragostea este jertfitoare. Sacrificiul înseamnă dăruire, jertfă, și în Biblie a sacrifica înseamnă a-ți da viața pentru alții.

Eu cred că voi amândoi, ca familie, îi puteți jertfi dragostea voastră lui Dumnezeu în vederea lucrării Lui transformatoare. Citiți cuvintele lui Pavel din Romani și pătrundeți-le sensul special:

Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. Să nu vă potriviți chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceți prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvârșită.

Desăvârșirea, maturitatea, începe cu disponibilitatea de a te dărui pe tine însuși. Copilăria se caracterizează prin egocentrism. Numai cei maturi din punct de vedere emoțional și spiritual sunt capabili să-și jertfească viața pentru alții, cei care sunt „stăpâni peste ei înșiși ca să poată fi slujitorii altora”.

Modalitățile specifice în care acționează marele principiu al Crucii în trăirea zilnică este exprimat cel mai bine în Capitolul Dragostei din Biblie, 1 Corinteni 13. Aici găsim dovezi ale caracterului viguros și jertfitor al dragostei, mai degrabă decât ale celui emoțional.

Dragostea creștină înseamnă acțiune. Ea este esența căsniciei, și deoarece căsnicia însăși se clădește o viață întreagă, această dragoste se exersează prin toate zilele și prin toți anii căsniciei, dezvoltându-se pe măsură ce este practică, adâncindu-se pe măsură ce grijile și responsabilitățile devin mai mari și transformând, în același timp, aceste griji și responsabilități (chiar munca neplăcută și istovitoare) într-o bucurie mai profundă.

Pavel a spus că în ultimă instanță nu contează nici elocvența, nici darul profeției sau al cunoașterii, nici cunoașterea tainelor lui Dumnezeu, ci dragostea. Pentru că îți cunosc cât de cât inima, știu că nu ești ispitită să crezi despre tine că ai vreunul din aceste daruri alese și de invidiat. Dar ai dragostea. De asta ești absolut sigură. Va dura ea? Va dura, dacă este genul de dragoste despre care vorbește Pavel.

Această dragoste despre care vorbesc eu este înceată la mânie – ea caută o modalitate de a fi constructivă. Anul trecut mi-a scris o tânără, întrebându-mă cum să se comporte față de

logodnicul ei. Se întreba deja cum să-l mustre. I-am dat acest verset: [„Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate...“]. Firește că nu ai cum să fii constructivă dacă nu percepi slăbiciunile. Dar când îți dai seama că undeva este nevoie de o mică acțiune constructivă sau de consolidarea unui comportament, poți începe să zidești, să încurajezi, să fortifici. Nu-ți pierde răbdarea. Pentru a construi ceva este nevoie de mult timp și de-a lungul acestui proces trebuie să te confrunți cu multe amânări, inconveniențe și cu mult „moloș“.

Dragostea nu este posesivă. Dacă Dumnezeu v-a dat unul altuia „să vă aveți și să vă păstrați“, cum se poate să nu fiți posesivi? În primul rând, amintindu-vă că este vorba de un dar, și în al doilea rând, amintindu-vă limitele acestui dar. Dumnezeu v-a dat unul altuia într-un mod anume pentru un timp anume. El rămâne Stăpânul fiecăruia dintre voi și El este Cel căruia trebuie să Îi dați socoteală în primul rând. Există un simț al proprietății care este egal cu lăcomia, o poftă acaparatoare ce copleșește și domină tot. Nici vorbă de credință, de mulțumire, de respect față de persoana creată după chipul lui Dumnezeu. Ea este tratată ca un obiect propriu, de care proprietarul se poate lipsi oricând dorește. Există teama pierderii – dacă pleacă de la mine sau mi-l ia altcineva? Ai încredere în Dumnezeu care ți l-a dat, crede că El vă va ține pe amândoi.

Dragostea nu caută să impresioneze, nici nu cultivă idei arogante despre propria-i importanță. Nici nu are de ce s-o facă. Tu l-ai impresionat deja. Ești nespuse de importantă pentru el. Nu există nici urmă de îndoială cu privire la asta. Acceptă această realitate și fii liniștită cu privire la el. Fii smerită, recunoaște că există domenii în viața lui în care el se poate descurca și fără tine.

Dragostea are maniere bune și nu urmărește avantaje egoiste. Curtoazia a fost definită drept „o serie de sacrificii mărunte“. Un soț care se ridică pentru o clipă de pe scaunul lui confortabil când soția intră în încăpere, gestul de a sări din mașină, în ploaie, ca să-i deschidă portiera sau de a o ajuta să ocupe loc la masă – toate aceste gesturi (care pe el îl costă

puțin) nu denotă că ea este neajutorată și că are nevoie de ajutor fizic, ci că el se îngrijește de ea. Ei îi face plăcere să fie tratată astfel, iar el este încântat că ea este mulțumită. Este un preț mic de plătit în schimbul unui sentiment cald. Este o înfășurare mai strânsă a corzilor ce îi leagă împreună pe cei doi.

Dragostea nu este ultrasensibilă. Dragostea este sensibilă – adică este extrem de receptivă la sentimentele celuilalt: ești tristă când el este trist, te doare când pe el îl doare, te bucuri când el se bucură. Dar dragostea nu este ultrasensibilă. Sensibilitatea excesivă se referă la reacția pe care o are unul la felul în care este tratat de celălalt. Când doi oameni trăiesc în dragoste, ei acționează pornind de la presupunerea că la baza felului cum sunt tratați se află dragostea. Aceasta elimină o serie de răni potențiale. Este adevărat că este întotdeauna mai ușor să-l rănești pe cel pe care îl iubești pentru că tot ce faci și spui contează atât de mult pentru el. Dar a reacționa ca și cum ai fi jignită este o dovadă de ultrasensibilitate. Dragostea nu este ultrasensibilă. Dragostea acordă prezumția de nevinovăție. Și chiar dacă îndoiala persistă, răspunde cu dragoste. Nu plăti rău pentru rău.

Dragostea nu contabilizează și nici nu se bucură de răutatea altora. Dimpotrivă, se bucură împreună cu toți oamenii buni atunci când adevărul triumfă. Refuză categoric să pregătești o listă de jigniri pe care să i-o arunci în față soțului tău în ziua în care el se va plânge de ceva ce i-ai făcut tu. Dragostea păstrează tabla curată. Aceasta nu înseamnă, firește, că poate fi uitată absolut orice ofensă. „A ierta este omenește, a uita este dumnezeiește.” Va trebui să-l ierți când te va răni, și apoi să-l ierți din nou, de fiecare dată când îți vei aminti cele întâmplate, chiar dacă îți vei aduce aminte de ele de o sută nouăzeci și nouă de ori. Vei descoperi că iertarea nu te solicită, totuși, atât de mult ca păstrarea unor resentimente.

Dragostea nu cunoaște nici un fel de limite când este vorba să rabde, increderea ei nu are sfârșit, iar speranța ei nu se stinge niciodată; ea poate supraviețui oricărei situații. Ea este, de fapt, singurul lucru ce rămâne când toate celelalte dau greș.

Acestea sunt regulile de bază. Așa funcționează acest ceva numit dragoste – în căsnicie, în lume.

În intimitatea căsniciei tu te dăruiești permanent și cu bucurie. Când te dăruiești soțului tău, tu de fapt îi dai viață. Tu dai sens vieții lui, un sens care înainte nu exista și, vrând-nevrând (aceasta este una din cele mai uimitoare și mai frumoase dintre realitățile inevitabile), descoperi sens în propria ta viață ca urmare a acestei jertfe. Soțul tău, iubindu-te așa cum Cristos Și-a iubit Biserica, și anume jertfindu-și viața pentru tine, îți dă astfel viață și aduce sens în propria lui viață. Se pune astfel în mișcare un principiu spiritual inexorabil. Nu jertfirea îți ocupă gândurile, ci bucuria. Cristos, când a îndurat Crucea, cunoștea bucuria care îi stătea înaintea.

Nu poți vorbi în același timp și despre egalitate, și despre dăruire de sine. Poți vorbi despre parteneriat, dar este parteneriatul unui dans. Dacă doi oameni sunt de acord să danseze împreună, ei sunt de acord să dea și să primească, unul să conducă și celălalt să-l urmeze pe cel care conduce. Acesta este dansul. Insistența ca amândoi să conducă duce la imposibilitatea dansului. Femeia este fericită să se supună conducerii bărbatului, ceea ce lui îi conferă libertate. Disponibilitatea bărbatului de a prelua conducerea este ceea ce îi dă ei libertate. Acceptarea poziției ce se cuvine fiecăruia îi eliberează pe amândoi și îi umple de bucurie.

Valerie, dacă îți poți înțelege feminitatea în această lumină, vei cunoaște plinătatea vieții. Ascultă chemarea lui Dumnezeu de a fi femeie. Urmeaz-o. Folosește-ți energiile pentru a sluji. Indiferent dacă slujirea ta va fi față de un soț și, prin el și prin familia și căminul pe care ți le dă Dumnezeu, vei sluji lumea – indiferent dacă, în providența lui Dumnezeu, vei rămâne singură și vei sluji lumea fără mângâierea pe care ți-o poate aduce un soț, un cămin, o familie – vei cunoaște plinătatea vieții, plinătatea libertății și (crede-mă, că știu ce spun) plinătatea bucuriei.

DESPRE AUTOARE

Elisabeth Elliot a studiat toată viața ei Scriptura. Ea este o scriitoare plină de talent și foarte convingătoare. În cărțile ei, *Through Gates of Splendor (Prin porțile splendorii)* și *Shadow of the Almighty (Umbra Celui Atotputernic)* ea scrie povestea vieții primului ei soț, Jim Elliot, și a morții lui împreună cu alți patru misionari în Ecuador, în 1956. În 1969, Elisabeth s-a căsătorit cu Addison Leitch, de la Seminarul Gordon-Conwell, rămânând ulterior pentru a doua oară văduvă. Pe lângă numeroasele cărți pe care le-a scris, Elisabeth Elliot a predat modular la Seminarul Gordon-Conwell. Acum este căsătorită cu Lars Gren, cu care locuiește în Magnolia, Massachusetts.

REFERINȚE BIBLICE

CAPITOLUL	REFERINȚA
5	Geneza 2:20; 1:27; 2:22 1 Corinteni 11:8-9
9	1 Corinteni 7
10	Numeri 21:10-20
12	Ioan 8:31-32; 1:1
16	Isaia 58:10-12
18	Psalmul 144:12 Luca 1:38
20	Psalmul 145:9 Psalmul 32:10 Deuteronom 33:27
28	Efeseni 4:13 1 Corinteni 11:11-12
31	1 Corinteni 7:34 Matei 25:40
32	Ioan 8:29 Ioan 13:3-4
33	Evrei 2:7 Psalmul 8:6; 104:5-30 Iov 38 Iuda 6 Ieremia 8:7
35	1 Petru 3:7

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII FEMEIE

- 37 Psalmul 49:17-20
- 39 Romani 12:2
- 41 Proverbe 6:23
- 45 Iacov 1:17
1 Corinteni 12:13
1 Timotei 2:11-12
- 46 Efeseni 5:28, 31-32
1 Ioan 2:17
Cântarea Cântărilor 5:10
Filipeni 4:6-7
Iacov 1:5
- 48 Efeseni 5:22-28, 33
- 49 Romani 12:1-2
1 Corinteni 13

CAPITOLUL	NOTE
3	The <i>Hymnal</i> of the Protestant Episcopal Church în S. U. A., The Seabury Press, N. Y. St. Patrick; imnul 268.
7	Isak Dinesen, <i>Out of Africa</i> , New York, Random House, 1972, ediția Modern Library, pag. 261.
9	Scrisorile lui Luther către Wolfgang Reissenbusch, 27 martie 1525, <i>Library of Christian Classics</i> , vol. XVIII, Philadelphia, Westminster Press.
12	Episcopal Hymnal, Whittier, imnul 435.
15	Margaret Mead, <i>Anthropologist at Work</i> , New York, Houghton-Mifflin, 1959, pag. 20. Citată în analiza doamnei Mead a cărții ei <i>Ruth Benedict</i> în revista <i>New Yorker</i> , 3 februarie 1975.
17	Eseu de Kathy Kristy, folosit cu permisiune.
22	Karl Barth, <i>Church Dogmatics</i> , Centrul Cărții Britanice, vol. 3, „Doctrina creației”.
23	Confesiuni generale, <i>Book of Common Prayer</i> , New York, Seabury Press.
23	Sara Teasdale, „Appraisal”.
32	Hooker, <i>Ecclesiastical Polity</i> , cartea V, secțiunea XXIII, New York, AMS Press, Inc.

- 37 C. S. Lewis, *A Preface to Paradise Lost*, New York, Oxford University Press, 1961, pag. 17.
- 39 Steven Goldberg, *The Inevitability of Patriarchy*, New York, William Morrow & Company, Inc, 1973, pag. 198.
- 40 Jean Calvin, *Commentary on First Epistle to the Corinthians*, Grand Rapids, Eerdmans, 1960.
- 41 Igor Stravinsky, *The Poetics of Music*, New York, Random House, 1956.
- 43 Henry Beston, *The Outermost House*, New York, Rinehart and Company, 1928, pag. 56, 57, 161-163, 166, 167.
- 45 Isak Dinesen, „The Deluge at Norderney“ din *Seven Gothic Tales*, ediția Modern Library, New York, Random House, 1934, pag. 54, 55.
- 46 George Steiner, *Language and Silence*, New York, Atheneum Press, 1967, pag. 76, 77.
- 47 Charles Kingsley, *Westward Ho*, New York, E. P. Dutton & Company.